دانشگاه خوارزمی

دانشگاه فرهنگیان

خلاصه مقالات

چهارمین همایش ملی تربیت معلم ایران

دانشگاه خوارزمی

۱۸ و ۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۷

خلاصه مقالات

چهارمین همایش ملی تربیت معلم ایران

دانشگاه خوارزمی - ۱۸ و ۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۷

سخن سرپرست دانشگاه خوارزمی

معلمی حرفه ای است که روی رشد اجتماعی و فرهنگی هر جامعه ای اثرگذار است. توسعه هر کشوری منوط به تعلیم و تربیت است. تربیت معلم از این روی از اهم واجبات هر کشوری است. در کشور ایران سنت های تربیت معلم همانند سایر حوزه های حیات اجتماعی در دوسویگی سنت و مدرن در چالش بوده است و تاریخ تربیت معلم ایران گاه گرایش به سوی واردات و تبعیت محض سنت‌های تربیت معلم خارجی داشته و گاه با آویزه گوش قرار دادن آن شعر حافظ که آن چه خود داشت از بیگانه طلب می کرد، رو به فهم سنت و به کارگیری مکاتب سنتی برای تربیت معلم نمود. اما وضعیت کنونی ما چیست: آیا تربیت معلم در کشورمان از الگوی خاصی پیروی می‌کند، آیا مدرن شده ایم، سنتی هستیم یا پسا مدرن. آنچه از دور و نزدیک و آنچه از پژوهش‌ها می‌توان فهم کرد نوعی گم‌گشتگی و آشفتگی در حوزه تعلیم و تربیت و افراط و تفریط‌های نیازموده در سنت تعلیم و تربیت هستیم. این همایش در جهت ریشه یابی و برطرف کردن این مشکلات برگزار شده است.

مولفه‌های سازنده تاریخ آموزش عالی در کشور ما متعدد بوده و بدین جهت ضرورت دارد که این عوامل شناسایی، تحقیق و مورد پژوهش قرار گیرند. از آغازین روز فعالیت دانشگاه به معنی مدرن آن یعنی با فعالیت دارالمعلمین در سال ۱۲۹۷ تا به امروز ما شاهد توسعه کمی وکیفی دانشگاه ها در انواع آن بوده ایم. اگرچه اولین هدف تاسیس دانشگاه به منظور تربیت معلم بوده است(همان چیزی که در خیلی از جوامع رواج داشته است) اما دانشگاه‌های مدرن ماموریت ها و اهداف دیگری را غیر از تربیت معلم دنبال می کردند. دانشگاه خوارزمی از بدو تاسیس آن یعنی دارالمعلمین، دانشسرای مقدماتی، دانشسرای عالی، دانشگاه تربیت معلم با هدف تربیت نیروی انسانی مورد نیاز برای تعلیم و تربیت دانش آموزان را به عهده داشته ولی در سال های اخیر این وظیفه به عهده دانشگاه فرهنگیان گذاشته شده است. تا کنون سه همایش ملی تربیت معلم در چند سال گذشته با همکاری دانشگاه های مادر و جامع کشور انجام شده است، اکنون خرسندیم که چهارمین همایش ملی تربیت معلم به میزبانی دانشگاه خوارزمی برگزار می‌شود.

سبقه دانشگاه خوارزمی و دانشگاه فرهنگیان نشان داده است که این دو سازمان علمی با برخورداری ازنیروهای انسانی متخصص و همکاری متخصصین نخبه سراسر کشور قابلیت لازم و کافی را برای ایجاد تصویر کلان از تربیت معلم ایران و حل مشکلات بحرانی را با تکیه بر توانمندی ها، پژوهش و آموزش داراست.

دانشگاه خوارزمی از کلیه اساتید، دست اندرکاران و اعضای هئیت علمی و اجرایی همایش کمال قدردانی و تشکر را دارد و توفیق روز افزون علمی و پژوهشی را برای همه شرکت کنند گان آرزومند است.

دکتر عبدالرحیم نوه ابراهیم
سرپرست دانشگاه خوارزمی

سخن سرپرست دانشگاه فرهنگیان

"دانشگاه فرهنگیان خیلی مهم است اینجا شخصیت معلمان ساخته می‌شود"(مقام معظم رهبری)

تربیت معلم یکی از مهمترین و دشوارترین فعالیت ها در هر جامعه ای است. نقش بنیادین معلم در رشد فردی آحاد جامعه و تحقق توسعه اجتماعی، این موضوع را در صدر اولویت‌های هر جامعه‌ای قرار داده است. پیچیدگی و حساسیت تربیت معلم، بیش از هر چیز نیاز مبرم به توسعه گفتمان و نظرورزی در این حوزه را پدیدار می نماید. از جنبه عملی تربیت معلم در ایران از تاریخچه یکصد ساله و پشتوانه نسبتا قوی برخوردار است ولی از لحاظ نظری متاسفانه از کمبود پشتوانه رنج می برد و نیاز به نظرورزی و نظریه پردازی در این حوزه به شدت احساس می شود. یکی از مجراهای نظرورزی انجام فعالیت‌های پژوهشی و به خصوص برگزاری همایش‌های علمی در قلمرو تربیت معلم است که مقالات آن می‌تواند به توسعه دانش نظری کمک شایانی نماید.

در سال‌های قبل نه مراکز تربیت معلم و نه دانشکده‌های علوم تربیتی آنچنان که باید و شاید به پژوهش در حوزه تربیت معلم نپرداخته و نظام تربیت معلم با فقر پژوهشی مواجه بوده است. خوشبختانه در سال‌های اخیر با تاسیس دانشگاه فرهنگیان و سپردن امر خطیر تربیت معلم به آن، توجه بیشتری به پژوهش در این حوزه شده و پژوهش در حیطه تربیت معلم به عنوان یک ضرورت در نظام آموزش عالی ایران مطرح شده است، بطوری که در سال‌های اخیر شاهد انجام پژوهش‌هایی در این حوزه و برگزاری همایش های علمی ملی سالیانه با موضوع تربیت معلم از سوی دانشگاه فرهنگیان بوده‌ایم. برگزاری همایش‌های ملی با موضوع تربیت معلم از سال ۱۳۹۴ در راستای تکوین گفتمان تربیت معلم در کشور و با این اعتقاد که این حیطه نیاز به پشتوانه علمی و نظری قوی از سوی جامعه دانشگاهی دارد صورت می گیرد.

شاید بتوان گفت که طی پنج سال اخیر رشد محسوس پژوهش‌ها و مطالعات در حیطه تربیت معلم از حیث کمی و کیفی با دهه‌های قبل قابل مقایسه نباشد. همچنان که در دومین و سومین همایش ملی تربیت معلم حجم مقاله‌های دریافتی به شکل معناداری افزایش پیدا کرد. اینک که به یاری خداوند متعال چهارمین همایش ملی با مشارکت و همکاری دانشگاه خوارزمی در تهران برگزار می گردد علاوه بر افزایش حجم مقاله‌های ارسالی از سوی پژوهشگران، مقالات از نظر کیفی نیز رشد قابل توجهی داشته است. توزیع مقالات نشان می دهد که دانشجو معلمان، معلمان شاغل، اعضای هیات علمی در دانشگاه فرهنگیان و دانشگاههای

دولتی، آزاد و پیام نور به موضوع تربیت معلم ورود پیدا کرده‌اند. امید داریم که برگزاری این همایش علمی اشتیاق و توجه صاحب نظران و پژوهشگران را به حوزه تربیت معلم بیش از پیش افزایش دهد، تا انشاالله در سال‌های آتی، شاهد رشد کیفی قابل ملاحظه‌ای در نظام تربیت معلم کشور عزیزمان باشیم.

در خاتمه لازم می‌دانم از همه دست اندرکاران برگزاری این همایش تقدیر و تشکر نمایم. بویژه تلاش همکاران معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه فرهنگیان، دبیرعلمی همایش آقای دکتر محمد نقی فراهانی و دبیران اجرایی همایش آقایان دکتر سید صادق نبوی و دکتر آیت سعادت طلب سپاس ویژه دارد. همچنین از حضور و ارایه مقاله توسط صاحب نظران و پژوهشگران و همه عزیزانی که در این رویداد علمی تأثیرگذار بوده‌اند صمیمانه سپاسگزاری می‌نمایم. امید است که انشاالله این تلاشها در خدمت تربیت معلم کشور مؤثر واقع شده و ثمره تلاش‌ها برکیفیت تعلیم و تربیت نسل آینده میهن اسلامی ایران بیافزاید.

دکتر حسین خنیفر
سرپرست دانشگاه فرهنگیان و رئیس همایش

سخن دبیر علمی چهارمین همایش ملی تربیت معلم

نیازروز افزون به توسعه فعالیتهای اجتماعی دانشگاه موجب شده است تا دیگر نتوان به مانند گذشته این نهاد رابه سوی جهت‌گیری های اجتماعی آن وبه مثابه ی پدیده ای در خود و برای خود در نظر آورد. امروزه دیگر اکتفای صرف به تولید و ترویج دانش و یا تربیت طیفی از دانش آموختگان دیگر نمی تواندکارکرد منحصر به فرد دانشگاه به حساب آید. دانشگاه امروز ضمن اینکه نهادی مولد آگاهی و عقلانیت و ترویج گسترش فرهنگ شهروندی است بلکه نقشی کلیدی در تعالی حیات اجتماعی جامعه و تقویت فضیلت های انسانی است .اهمیت دانشگاه زمانی بیشتر رخ می نماید که بخواهیم آن را در کلیه حیات مادی و معنوی تک تک آحاد جامعه برای رسیدن به کمال رفتار انسانی آن مد نظر قرار دهیم تا از این طریق بتواند بر کلیه فعالیت هاو رفتارهای فردی، اجتماعی، اقتصادی سیاسی و فرهنگی و دینی اثر گذار باشد.

از دو قرن پیش، دانشگاه‌ها فرصت چندانی برای خدمت به جامعه خود پیدا نکرده‌اند؛ بلکه بیشتر این جامعه بوده است که هزینه‌های هنگفت اداره دانشگاه را تقبل ولی برداشت کمتری در قیاس با میزان سرمایه گذاری مادی ومعنوی عایدش شده است. شاید اولین کارکرد دانشگاه درتاریخ، آموزش معلمین و متخصصین بوده است که بتوانند دانش و تخصص را در سطوح مختلف جامعه ساری و جاری نموده تا از این طریق بتواند رفتار افراد و نهاد های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جامعه را بر اساس آموزه های علمی هم راستا با اهداف دانشگاه نماید.

اگرچه دانشگاه وظایفی را در این راستا به عهده گرفته است، ولی آیا دانشگاه بیشتر مطالبه گر بوده یا اینکه بایستی در برابر مطالباتی که جامعه در برابرش نهاده است پاسخگو بوده و در تصمیم گیری های جامعه در خدمت اهداف و نیازهای جامعه خود باشد. این دو گانگی نقش دانشگاه و جامعه (یعنی دنباله روی جامعه از دانشگاه و یا مطالبه‌گری جامعه از دانشگاه) ما را با موضوع بحثهای گسترده ای در تاریخ آموزش عالی در جهان و به طور خاص در جامعه ایرانی با ویژگیهای خاص خودش، روبرو می کند.

دو سنت درباره ماهیت دانشگاه برشمرده شده است: مدل اروپایی و مدل آمریکایی. درمدل تشکیل دانشگاه متاثر ازمدل اروپایی (سنت انگلیسی و آلمانی)، دانشگاه را به عنوان نهادی در نظر گرفته می‌شود که ارتباط چندانی با مسائل عمومی جامعه ندارد وارزش ذاتی آموزش و پژوهش سر لوحه این نوع دانشگاه بوده و همچنان برتری خود را از ابتدای شکل گیری تاکنون حفظ کرده است. این دیدگاه معتقد است بالاخره دانشگاه اثر خود را در ذهن جامعه می‌گذارد، هرچندکند و آهسته ولی به هرجهت تنها نتیجه فرعی آموزش عالی می باشد و نه هدف غایی آن.

اما مدل پراگماتیسمی آمریکایی از سنت های قدیمی‌تر اروپایی فاصله گرفته و دانشگاه را در خدمت اهداف جامعه و ابزاری برای تولید دانش و نیروی مورد نیاز جامعه که هر آنچه که جامعه طلب می‌کند، دانشگاه ها را بر اساس اصل سود و فایده جویی مورد توجه قرار داده و از این طریق دانشگاه ها ثروتمند و متخصصان در خدمت جامعه قرار می‌گیرند.

اساتید محترم و دانشجویان گرامی، دانشگاه در سنت ایرانی آن نه بر اساس سنت اروپایی آن و نه بر اساس سنت امریکایی به حیات خود ادامه داده به گونه ای که نه دانشگاه در خدمت جامعه بوده و نه بر اساس آموزه های دانشگاهی جامعه اداره شده است. نوعی از دانشگاه که قرار بوده در خدمت جامعه باشد، دانشگاههایی بوده اندکه با نامهای مختلف دار المعلمین، دانشسرای مقدماتی، دانشسرای عالی، تربیت معلم، تربیت دبیر فنی و فرهنگیان آخرین نسل از این نوع سیستم آموزش عالی بوده اند که بر اساس اهدافی شکل گرفته اند که وظیفه آنها صرفاً تربیت معلمین و متخصصین بوده است که فارغ التحصیلان آن حاملان دانش و گستراندن آن از آغازین دوره های آموزش رسمی تا متوسطه و عالی بوده است.

اگرچه این نوع دانشگاه در مقایسه با دانشگاه نوع اول یعنی دانشگاه هایی که بر اساس سنت اروپایی یعنی تولید و گسترش مرزهای دانش و تربیت متخصصینی که بایستی خود، اهدافشان را در جامعه جستجو نمایند، اگر نگوئیم موفق تر، حداقل جهت مندترعمل کرده و تا حدودی اهداف جامعه را مد نظر قرارداده اند، ولی در عمل این نوع دانشگاه ها نیز در عمل نشان داده اند که نمی توانند همچون گذشته به راه خود ادامه دهند زیرا به دلیل گستردگی دانش و تنوع افکار و عقاید و باورها و ارزش ها ی متکثر جامعه امروزی فقط اهداف برنامه ریزان را بر آورده می سازد تا اینکه آنچه که جامعه امروز ایران آن را طالب است.

خانمها و آقایان:

همایش چهارم ملی تربیت معلم پس از سه همایش قبلی با هدف پیدا کردن نقشه راه و ارائه مدلی از دانشگاه است که ضمن بهره گیری از سنت علم برای علم در عین حال هدفمند و سود مند برای جامعه بوده و در تلاش است تا به مدلی از دانشگاه که ضمن جستجوگری، کاوش گری، نقادی و خلاقیت و به روز بودن، در خدمت اهداف آزادی طلبانه جامعه متکثر ایرانی از انواع باورها، ارزش ها، عقاید و سنت ها باشد.

همایش چهارم که با مشارکت دانشگاه خوارزمی با پیشینه و سابقه قدیمی در آموزش تربیت معلم و دانشگاه فرهنگیان به عنوان یک دانشگاه تازه به عرصه آمده در آموزش تربیت معلم در یکصدمین سال آموزش عالی در دانشگاه خوارزمی شاهد آن می باشیم – نتیجه یکسال برنامه ریزی با همکاری اعضای محترم هیات علمی دو دانشگاه خوارزمی و فرهنگیان و حمایت مادی و معنوی روسای محترم دو دانشگاه در دو روز پیش روی برای تحقق همکاری دانشگاه علم محور و دانشگاه ماموریت محور برای چالش های پیش روی آموزش تربیت معلم و مسائل و چالش های آن بوده است.

کمیته علمی همایش، محورهای همایش را در قالب :

۱-ابعاد فلسفی، اجتماعی ، اقتصادی، روان شناختی و فرهنگی تربیت معلم

۲-ساختار سازی در تربیت معلم

۳- برنامه درسی تربیت معلم و حرفه آموزی

۴- آموزش و بهسازی معلمان

۵- فناوری های نوین و تحول در تربیت معلم

شناسایی و تدوین نمود و فراخوان مقاله را بر اساس آن اعلام کرد.

تعداد ۲۸۰ مقاله در مرحله اول به سایت همایش ارسال گردید که پس از داوری توسط کمیته علمی همایش ، تعداد ۱۵۴ مقاله در مرحله چکیده مورد پذیرش قرار گرفت. در مرحله دوم از این تعداد مقاله نویسندگان پذیرفته شده ۱۰۲ مقاله قادر به تهیه خلاصه مبسوط بر اساس فرمت ارائه شده گردیدند. کمیته علمی همایش از این تعداد ۲۴ مقاله را برای

ارائه شفاهی در قالب ۴ جلسه مورد پذیرش قرار داد که تعداد ۴۲ مقاله نیز در قالب ارائه به صورت پوستر پذیرفته گردیده است. کمیته علمی همایش علاوه بر این، دو پنل گفتگو بین صاحبنظران فراهم کرده است که با عناوین تربیت معلم: گذشته، حال و آینده و همچنین پنل ساختار سازی در آموزش تربیت معلم را با حضور صاحبنظران علمی و اجرایی که می تواند چالش های پیش روی آموزش تربیت معلم را مورد بررسی قرار دهد در برنامه های همایش گنجانده است.

همایش چهارم با برنامه ریزی علمی و اجرایی موسسه تحقیقات تربیتی، روان شناختی و اجتماعی دانشگاه خوارزمی که در تاریخ یکصد ساله دانشگاه خوارزمی بیش از ۵۵ سال قدمت دار و در دوره ای از تاریخ گهر بار دانشگاه به نام دانشگاه با عنوان سازمان تربیت معلم و تحقیقات تربیتی(۱۳۴۲ تا۱۳۴۶) مزین بوده، انجام گرفته است.

بنابراین جای دارد از تمامی همکاران موسسه تحقیقات تربیتی، روان شناختی و اجتماعی بخصوص از دبیران همایش جناب آقای دکتر آیت سعادت طلب از موسسه تحقیقات تربیتی، روان شناختی و اجتماعی و جناب آقای دکتر نبوی به عنوان دبیر اجرایی همایش از دانشگاه فرهنگیان تشکر و قدردانی نمایم. در پایان از روسای محترم حوزه ریاست، مالی و اداری- پژوهشی –دانشجویی- امور عمومی و حراست جهت همکاری صمیمانه آنان تشکر می نمایم.

محمد نقی فراهانی
دبیر علمی همایش

اعضاء کمیته علمی

دبیر: دکتر محمدنقی فراهانی

اعضاء:

- دکتر عبدالرحیم نوه‌ابراهیم(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر حسین خنیفر (دانشگاه فرهنگیان)
- دکتر طاهر روشندل اردکانی (دانشگاه فرهنگیان)
- دکتر رضا منصوری(دانشگاه صنعتی شریف)
- دکتر محمود مهرمحمدی(دانشگاه تربیت مدرس)
- دکتر عباس عباسپور(دانشگاه علامه طباطبایی)
- دکتر سعید غیاثی ندوشن(دانشگاه علامه طباطبایی)
- دکتر مرتضی طاهری(دانشگاه علامه طباطبایی)
- دکتر مقصود فراستخواه(موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی)
- دکتر ابراهیم صالحی عمران(دانشگاه فنی و حرفه‌ای)
- دکتر مهدی نوید ادهم(دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی)
- دکتر رضا ساکی(دانشگاه فرهنگیان)
- دکتر غلامعلی احمدی(دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی)
- دکتر محسن بهلولی(بنیاد دانشنامه‌نگاری ایران)
- دکتر اسدالله مرادی(دانشگاه فرهنگیان)
- دکتر محمود تلخابی(دانشگاه فرهنگیان)
- دکتر منیره رضایی(پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش)
- دکتر محمدرضا امام‌جمعه(دانشگاه فرهنگیان)
- دکتر ابوالفضل بختیاری(دانشگاه فرهنگیان)
- دکتر سیدصادق نبوی(دانشگاه فرهنگیان)
- دکتر حسن رحیمی(دانشگاه فرهنگیان)
- دکتر علی یاسینی(دانشگاه ایلام)
- دکتر امیر فرخ‌نژاد(دانشگاه خلیج فارس)
- دکتر بیژن عبداللهی(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر عزیزالله تاجیک اسمعیلی(دانشگاه خوارزمی)

- دکتر غلامرضا حاجی حسین نژاد(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر مجید علی‌عسگری(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر سعید ضرغامی(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر مرجان کیان(دانشگاه خوارزمی)
- دکترسمیه سادات آخشیک(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر نسرین محمدحسنی(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر علی حسینی‌خواه(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر سید عبدالله قاسم تبار(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر آیت سعادت طلب(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر یحیی قائدی (دانشگاه خوارزمی)
- دکتر رضا عظیمی(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر کاظم دلروز(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر حمید خانی‌پور(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر حمیدرضا حسن‌آبادی(دانشگاه خوارزمی)

اعضای کمیته اجرایی

دبیر: دکتر آیت سعادت طلب و دکتر سیدصادق نبوی

اعضاء:

- دکتر وحید شقاقی شهری(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر کاظم دلروز(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر رضا عظیمی(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر حمید خانی‌پور(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر رضا حبیبی(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر شهریارامیری(دانشگاه خوارزمی)
- دکتر علی عظیمی(دانشگاه خوارزمی)
- آقای مجید فیروزکوهی(دانشگاه علامه طباطبایی)
- آقای مهندس مهدی گودآسیایی(دانشگاه خوارزمی)
- آقای جهانگیر کاشفی(دانشگاه خوارزمی)
- آقای جواد سپاسی(دانشگاه خوارزمی)
- آقای عبدالوهاب حقی(دانشگاه خوارزمی)
- آقای محمدرضا یوسفی(دانشگاه خوارزمی)

- آقای داوود قربانی(دانشگاه خوارزمی)
- آقای محمد سنائی‌راد(دانشگاه علامه طباطبایی)
- خانم محدثه بنوفاطمه(دانشگاه خوارزمی)
- خانم زرقا ایلانی(دانشگاه خوارزمی)
- خانم شهرزاد خدایی(دانشگاه خوارزمی)
- خانم آمنه گنجه(دانشگاه خوارزمی)
- خانم زهرا سادات یوسفی(دانشگاه خوارزمی)
- خانم ماندانا صائب(دانشگاه خوارزمی)
- خانم نسیم قشقایی(دانشگاه علامه طباطبایی)
- خانم شیرین توحیدی‌فرد(دانشگاه علامه طباطبایی)
- خانم فرزانه صادقی(دانشگاه علامه طباطبایی)
- خانم شقایق سعادتمند(دانشگاه علامه طباطبایی)
- خانم مرجان جمشیدی(دانشگاه علامه طباطبایی)
- خانم سارا حاجی آقاپور(دانشگاه علامه طباطبایی)
- خانم فاطمه احمدی(دانشگاه علامه طباطبایی)
- خانم عاطفه حسین‌زاده(دانشگاه علامه طباطبایی)
- خانم سپیده یوسفی(دانشگاه علامه طباطبایی)
- خانم فاطمه‌السادات آیتیان(دانشگاه علامه طباطبایی)
- خانم آیدا عظیمی(دانشگاه علامه طباطبایی)
- خانم زینب امام‌نژاد(دانشگاه خوارزمی)
- خانم معصومه منقبتی(دانشگاه فرهنگیان)
- خانم نجمه سلطانی‌نژاد(دانشگاه فرهنگیان)
- خانم نیره کارگری دهکردی(دانشگاه فرهنگیان)
- خانم وحیده کاشی(دانشگاه فرهنگیان)
- آقای محمد بازافکن(دانشگاه فرهنگیان)
- آقای محمد اسدی(دانشگاه فرهنگیان)
- سید صاحب موسوی (دانشگاه فرهنگیان)

فهرست چکیده مقالات

محور اول ۱۶
ابعاد فلسفی، اجتماعی، اقتصادی، روانشناختی و فرهنگی تربیت معلم ۱۶
ضرورت تربیت معلم فکور: پیشرفت تحصیلی یا ارتقای انگیزه تحصیلی در دانشجومعلمان؟ ۱۷
نقش اساتید دانشگاه فرهنگیان در ترسیم فلسفه تربیتی دانشجو معلمان(مطالعه موردی دانشگاه فرهنگیان قم) ۱۸
تحلیل محتوای علوم تجربی پایه‌های اول تا ششم ابتدایی بر اساس مؤلفه‌های آموزش سلامت سازمان بهداشت جهانی ۱۹
رابطه شاخص های منتخب فرهنگ سازمانی (حمایت، یکپارچگی، کنترل ، هویت) با بهره وری مدیران مدارس دخترانه ۲۰
رابطه شاخص های منتخب فرهنگ سازمانی (سیستم پاداش، تعارض، ارتباط) با بهره وری مدیران مدارس دخترانه ۲۱
رابطه شاخص های منتخب فرهنگ سازمانی (خلاقیت، ریسک پذیری، رهبری) با بهره وری مدیران مدارس دخترانه ۲۲
آموزش انتقادی و تربیت معلم زبان انگلیسی در عصر جهانی شدن ۲۳
بررسی نقش نظام آموزش‌وپرورش در تربیت شهروندی: ادراکات والدین و متخصصان ۲۴
واکاوی معیارهای معلمی در اندیشه مربیان بزرگ ایران ۲۵
نظریه‌ی ارتباط‌گرایی ضرورتی قابل تأمل جهت متناسب کردن محیط یادگیری با تیپ‌های شخصیتی آزمون مایرز-بریگز ۲۶
بررسی اصول و راهکارهای تربیت جنسی کودکان ۲۷
مقایسه توانمندسازی روانشناختی و اخلاق حرفه ای بین معلمان مقطع ابتدایی و دبیران متوسطه شهرستان ایلام ۲۸
رابطه خودکارآمدی با کیفیت زندگی دانشجویان پسر دانشگاه فرهنگیان تهران ۲۹
کاربرد تکنیک تجزیه و تحلیل سلسله مراتبی در الویت بندی مشکلات جامعه و ارائه راهکار حل معضل ۳۰
رابطه ی مولفه های سازمان یادگیرنده با خلاقیت و نوآوری دراساتید دانشگاه فرهنگیان استان تهران ۳۱
بررسی و نقد اهداف تربیت معلم در اندیشه تربیتی پست مدرنیسم ۳۲
فلسفه آموزش شهروندی و نقش معلمان در آموزش مطلوب شهروندی ۳۳
مقایسه تطبیقی کنوانسیون های بین اللملی حقوق کودک و نوجوان با مبانی اسلام و ایران ۳۴
تاثیر آموزش سرمایه روانشناختی بر عملکرد سازمانی مدیران مدارس ۳۵
ارزیابی مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان فارس ۳۶
بررسی رابطه‌ی بین حیطه‌های شهروند الکترونیک و آموزه‌های اسلامی در تربیت شهروندی ۳۷
تربیت معلم و کاربرد هنر در آموزش ۳۸
رویکرد معنوی و برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان: یک مطالعه کیفی ۳۹
بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و متغیرهای شهروندی درمیان معلمان (نمونه:معلمان ابتدایی زنجان) ۴۰
تاثیرجایگاه و نقش فعالیت-های فرهنگی و برنامه- های غیررسمی (انتخابی/ اختیاری) در دستیابی به شایستگی های معلمی دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان تهران ۴۱
بررسی حق برابری انسانی و عدالت اجتماعی در منشور حقوق شهروندی از دیدگاه امام علی(ع) ۴۲
مطالعه تطبیقی آموزش حق تعیین سرنوشت در منشور حقوق شهروندی ۴۳
درباره اثر گذاری بر تربیت شهروندان فرهنگی ۴۴
نقش ارزشهای دینی وگرایش به هدف در کار بر رفتارشهروندی سازمانی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان ۴۵
بررسی میزان آگاهی دانشجومعلمان از حقوق شهروندی(مطالعه موردی دانشگاه فرهنگیان پردیس بنت الهدی صدر اردبیل) ۴۶
رابطه عملکرد و رفتار معلمان با انگیزش درونی دانش آموزان در دبیرستان های پسرانه منطقه ۲ تهران ۴۷
درس پژوهی در بستر نظریات یادگیری و تدریس تخصصی معلمان ۴۸
بررسی میزان خلاقیت دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان پردیس فاطمه الزهرا اصفهان ۴۹
بررسی پداگوژی انتقادی در برنامه درسی تربیت معلم مبتنی بر نظریه ی آیزنر ۵۰
مقایسه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه پنجم کلاس تک پایه و چند پایه دانش آموزان ناحیه ۱ خرم آباد ۵۱

مقایسه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه دوم ابتدایی کلاس های چند پایه با دانش آموزان مدارس عادی ۵۲
بررسی رابطه بین شادکامی و قدرت ریسک مدیران مدارس ابتدایی با خلاقیت آنان در شهرستان سقز ۵۳
بررسی وضعیت فلسفه ی تربیت معلم ۵۴
دلایل بی انگیزگی در دانشجویان زبان انگلیسی دانشگاه فرهنگیان مشهد: یک مطالعه آمیخته ۵۵
بررسی رابطه توانایی معلمی با هوش های چندگانه گاردنر در دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان اصفهان ۵۶
بررسی انگیزش دانشجو معلمان حلقه گمشده دانشگاه فرهنگیان اصفهان و ارائه راهکارهای انگیزشی ۵۷
دانشگاه فرهنگیان و افزایش بهره وری معلمان ۵۸
صلاحیت ها وشایستگی های (مهارت های) معلم حرفه ای ۵۹
سنجش کیفیت خدمات آموزشی ارائه شده در دانشگاه فرهنگیان خراسان جنوبی بر اساس مدل سروکوال ۶۰
ارزیابی میزان تحقق ویژگی های سازمان یادگیرنده در دانشگاه فرهنگیان خراسان جنوبی ۶۱
نقش دانشگاه فرهنگیان در آموزش حقوق شهروندی به دانشجو معلمان باتاکید بر منشور حقوق شهروندی جمهوری اسلامی ایران ۶۲
رابطه هوش هیجانی و مدیریت تعارض معلمان دوره ابتدایی ۶۳
رابطه هوش هیجانی و مدیریت استرس شغلی معلمان دوره ابتدایی ۶۴
محور دوم ۶۵
ساختارسازی در تربیت معلم ۶۵
نگاهی نقادانه به عملکرد معاونت نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه فرهنگیان: مطالعه کیفی ۶۶
دستاوردهای آینده‌پژوهی در مدیریت دانش ۶۷
دارالمعلمین: اولین نهاد تخصصی تربیت معلم در ایران ۶۸
شناسایی مؤلفه‌های آموزش عالی پایدار در دانشگاه فرهنگیان و طراحی الگوی مطلوب ۶۹
نقش دانشگاه فرهنگیان در توسعه پایدار ۷۰
نگاهی نقادانه به عملکرد معاونت نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه فرهنگیان: مطالعه کیفی ۷۱
فرایند شناسی سازمان‌دهی تشکیلاتی دانشگاه فرهنگیان؛ ساماندهی منابع انسانی و ارائه چرخه سیاست‌گذاری در دانشگاه ۷۲
مقایسه تطبیقی پذیرش دانشجو در نظام تربیت معلم کشورهای انگلستان، ژاپن، آلمان، فرانسه، کره جنوبی، مالزی و ایران ۷۳
باز نگاهی به اساسنامه دانشگاه فرهنگیان با رویکرد انتقادی واصلاحی ۷۴
ارزیابی اثربخشی دورهٔ آموزشی برنامهٔ ملی شناسایی و هدایت استعدادهای برتر (شهاب) در بین دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان ۷۵
مدل توسعه فرهنگ سازمانی براساس هوش فرهنگی و تفکر استراتژیک در دانشگاه فرهنگیان مازندران ۷۶
ارزیابی شیوه های انتخاب معلمان ابتدایی در دانشگاه فرهنگیان ۷۷
سند تحول بنیادین و تربیت معلم ۷۸
تحلیل ارزشهای محوری سند راهبردی دانشگاه فرهنگیان با تاکید بر اسناد بالادستی ۷۹
محور سوم ۸۰
برنامه درسی تربیت معلم وحرفه آموزی ۸۰
بررسی و تبیین ضرورت توجه به تحقیق و پژوهش در دانشجومعلمان و معلمان ۸۱
ضرورت توجه برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان به شناسایی وهدایت استعدادهای برتر (طرح شهاب) ۸۲
چالش‌های کارورزی در دانشگاه فرهنگیان ۸۳
ارزیابی کیفیت تدریس اساتید کارورزی پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان استان همدان ۸۴
بررسی میزان تاثیر الگوی منظم آموزشی بریادگیری ازدیدگاه دانشجویان دانشگاه فرهنگیان ۸۵
تربیت معلمان توانمند برای مدارس چند پایه روستایی ۸۶
درس پژوهی: راهکاری در جهت تسهیل کار معلمان ۸۷
بازدارنده‌های مشارکت اساتید دانشگاه فرهنگیان در دوره‌های بالندگی حرفه‌ای: ارائه مدل دافعه مشارکت ۸۸
نقش یادگیری مشارکتی بر رشد دانش واژگانی دانشجو معلمان در درس زبان انگلیسی ۸۹
مقایسه اثربخشی روش تدریس نقشه‌ی مفهومی با روش سخنرانی در یادگیری درس زیست شناسی ۹۰

واکاوی موانع پیاده سازی موفق اجرای طرح ارزشیابی توصیفی مدارس ابتدایی ۹۱
بررسی دیدگاه اساتید نسبت به موانع کاربست موفق برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان ۹۲
چرایی و چگونگی بازنگری برنامه درسی رشته آموزش زیست شناسی دانشگاه فرهنگیان ۹۳
نقش سبک تدریس اساتید دانشگاه فرهنگیان در ارزیابی دانشجویان از کیفیت عملکرد آموزشی آنها: نقش واسطه ای سبک یادگیری ... ۹۴
نارسایی های برنامه درسی تربیت معلم و چالش های حرفه آموزی در آن ۹۵
مقایسه ی برنامه ی درسی آموزش جغرافیا با برنامه درسی بازنگری شده ی جدید شش گرایش جغرافیا ۹۶
بررسی تطبیقی تحول در یاددهی – یادگیری ریاضیات دوره ابتدایی از طریق درس پژوهی بین پنج زمینهٔ آموزشی متفاوت..... ۹۷
معلم به مثابه بازیگر؛ تاملی بر برنامه درسی رشته بازیگری و کاربرد های آن در تربیت معلم ۹۸
عوامل موثر بر برنامه درسی پنهان دوره تربیت معلم..... ۹۹
بررسی تأثیر تخصص و روش تدریس مدرسان در تربیت معلم پژوهشگر در دانشگاه فرهنگیان ۱۰۰
بررسی میزان انطباق اهداف دوره دوم توسطه کشور با مبانی نظری سند تحول بنیادین آموزش و پرورش ایران ۱۰۱
نقش و جایگاه کارورزی و کارآموزی در مراکز تربیت معلم ۱۰۲
تحلیل ضرورت و ماهیت میان رشته ای بودن برنامه های درسی در نظام تربیت معلم..... ۱۰۳
آسیب‌شناسی و بومی سازی نظریه آموزشی مونتسوری بر اساس ارزش‌های جامعه ایرانی ۱۰۴
شناسایی مشکلات برنامه درسی واجرایی دروس کارورزی ۳و۴ وکارنما و ارائه شیوه‌های ارائه مطلوب تر ۱۰۵
بررسی تاثیر درس کارورزی بر توانمندی حرفه ای دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان..... ۱۰۶
کیفیت اجرای درس کارورزی از دیدگاه دانشجو معلمان رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان تهران ۱۰۷
تربیت معلم به عنوان طراح موقعیت های یادگیری؛گامی به سوی تربیت معلم حرفه ای ۱۰۸
مهارت حرفه ای معلمان از نظریه های یادگیری در عنصر محتوای برنامه درسی پایه پنجم شهرستان آمل ۱۰۹
بررسی میزان کار آیی آموزش‌های ضمن خدمت فرهنگیان بر بهبود فرایندهای تدریس از دیدگاه معلمان شهرستان های سیب و سوران و سراوان..... ۱۱۰
بررسی برنامه درسی ضمنی دانشگاه فرهنگیان در توسعه تربیت شهروندی دانشجویان(مطالعه موردی:دانشجو معلمان شهر بیرجند)..... ۱۱۱
تدوین الگویی برای ساختار برنامه ریزی درسی در دانشگاه فرهنگیان ۱۱۲
ارزیابی صلاحیت های حرفه ای فارغ التحصیلان دختر رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان تهران ۱۱۳
محور چهارم ۱۱۴
آموزش و به‌سازی معلمان..... ۱۱۴
تأثیر سبک‌های مدیریت تعارض و خلاقیت بر استرس شغلی کارکنان دانشگاه فرهنگیان چهارمحال و بختیاری ۱۱۵
راهبردهای مؤثر در آموزش و بهسازی معلمان در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان..... ۱۱۶
مقایسه شاخص‌های تدریس اثربخش از دیدگاه اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان فارس..... ۱۱۷
بررسی تأثیر آموزش ضمن خدمت بر کیفیت تدریس معلمان شهر شیراز ۱۱۸
تحلیل عوامل بازدارنده‌ی فعالیت‌های پژوهشی معلمان مدارس ابتدایی، راهنمایی و متوسطه زنجان ۱۱۹
نظریه‌های مربوط به توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان ۱۲۰
تأثیر آموزش‌های ضمن خدمت در گسترش توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان..... ۱۲۱
بررسی قابلیت‌های فناوری اطلاعات برای توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان و میزان توجه به آن در دانشگاه فرهنگیان ۱۲۲
اعتبارسنجی رویکرد ارزشیابی استادان دانشگاه فرهنگیان توسط دانشجویان ۱۲۳
آموزش و به‌سازی معلمان..... ۱۲۴
بررسی کیفیت تدریس در دانشگاه فرهنگیان و شناسایی عوامل مؤثر بر آن: پژوهشی ترکیبی..... ۱۲۵
توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان از دیدگاه نهج‌البلاغه ۱۲۶
دانشگاه فرهنگیان به‌عنوان یک سازمان یادگیرنده..... ۱۲۷
ارزیابی شایستگی تدریس اساتید دانشگاه فرهنگیان از منظر دانشجو معلمان..... ۱۲۸
بررسی تطبیقی رویکرد شایستگی حرفه‌ای معلمان در نظام تربیت معلم در کشورهای ژاپن، آلمان و ایران ۱۲۹

ارائه الگوی ساختاری از بررسی رابطه بین دلبستگی شغلی و بهسازی معلمان با نقش میانجی چابکی سازمانی ۱۳۰
بررسی ویژگی‌های تدریس اثربخش اساتید از دیدگاه دانشجویان دانشگاه فرهنگیان ۱۳۱
نقش پژوهش در گسترش رشد و توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان ۱۳۲
درس پژوهی راهی به‌سوی توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان ۱۳۳
بررسی رابطه توسعه‌ی حرفه‌ای، با عملکرد شغلی معلمان ابتدایی شهر زنجان ۱۳۴
ارتباط ارزیابی عملکرد معلمان مقطع ابتدایی با صلاحیت‌ها و مهارت‌های حرفه‌ای شهر زنجان ۱۳۵
بررسی سبک مدیریت کلاس درس دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان شهرستان آمل ۱۳۶
بررسی اثربخشی نظارت آموزشی بر رشد حرفه‌ای معلمان و کیفیت آموزش ۱۳۷
تبیین الزامات به‌سازی معلمان مدارس بر مبنای رویکرد شایستگی‌های حرفه‌ای در مدارس ابتدایی استان اصفهان ۱۳۸
نقش آموزش و به‌سازی نیروی انسانی در آموزش و پرورش ۱۳۹
آموزش و به‌سازی معلمان با ایجاد رویکرد یادگیری مادام‌العمر ۱۴۰
موانع به‌سازی معلمان ابتدایی استان فارس: پژوهشی کیفی ۱۴۱
ارزیابی عملکرد گروه‌های آموزشی دبیرستان‌های شهر تهران بر اساس مدل کرک پاتریک ۱۴۲
بررسی وضعیت بالندگی حرفه‌ای مدیران مدارس ابتدایی شهر شیراز ۱۴۳
بررسی و ارزیابی عوامل مرتبط با کیفیت آموزش در پردیس فرهنگیان استان بوشهر ۱۴۴
رابطه بین عملکرد گروه‌های آموزشی با میزان رضایت تحصیلی دانشجویان پردیس فرهنگیان استان بوشهر ۱۴۵
تحلیل تاثیر مدیریت دانش بر صلاحیت حرفه ای دانشجومعلمان با میانجی گری انگیزش ۱۴۶
نقش روش‌های تدریس در آموزش و به‌سازی معلمان ۱۴۷
یادگیری ترکیبی الگویی نوین بومی سازی شده در توسعه حرفه ای معلمان ۱۴۸
رابطه هوش استراتژیک مدیران با عملکرد شغلی و موفقیت سازمانی کارکنان از دیدگاه کارکنان و اعضای هیئت علمی ۱۴۹
طراحی الگوی بهبود مستمر عملکرد حرفه‌ای معلمان با تاکید بر الزامات زمینه‌ای و فرآیندی ۱۵۰
طراحی الگوی بهبود مستمر عملکرد حرفه‌ای معلمان ۱۵۱
محور پنجم ۱۵۲
فناوریهای نوین و تحول در تربیت معلم ۱۵۲
تأثیر بکارگیری تابلوهای هوشمند مبتنی بر روش تدریس مشارکتی بر پیشرفت تحصیلی و نگرش نسبت به درس ریاضی ۱۵۳
بررسی نقش معلم درآموزش مبتنی بر فناوری اطلاعات و تاثیرآن بر برنامه درسی دوره ابتدایی ۱۵۴
تاثیر نرم افزار جئوجبرا بر آموزش ریاضی ۱۵۵
تربیت معلم و ارزشیابی عملکرد از طریق پوشهٔ کار الکترونیکی ۱۵۶
طراحی آموزشی : آری یا خیر؟ ۱۵۷
مقایسه اثر بخشی آموزش از طریق تلفیق فناوری با روش سخنرانی در پیشرفت تحصیلی درس زیست شناسی ۱۵۸
طراحی و تولید چند رسانه‌ای آموزش مهارت‌های ارتباطی بر اساس مدل اریک برن (TA) و تأثیر آن بر افزایش مهارت‌های اجتماعی دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان یزد ۱۵۹
جایگاه فناوریاطلاعاتوارتباطاتدرطراحی برنامهدرسی وتأثیرآن بریادگیری دانشآموزان مقطعابتدایی ۱۶۰
مبانی فناوری برنامه درسی در دانشگاه فرهنگیان ۱۶۱
امکان سنجی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) درفراینده یاددهی و یادگیری ۱۶۲
بخش های گمشده در برنامه درسی تربیت معلم در عصر اطلاعات و دانش ۱۶۳
آموزش مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا): حلقه مفقوده نظام تربیت معلم ایران با تأکید بر برنامـه درسـی در دوره آموزش ابتدایی ۱۶۴
فناوری اطلاعات و ارتباطات و به‌سازی مدرسه و معلمان ۱۶۵
فضای مجازی، راهکاری عملی برای برون رفت از چالش های درس پژوهی ۱۶۶

محور اول

ابعاد فلسفی، اجتماعی، اقتصادی، روان‌شناختی و فرهنگی تربیت معلم

ضرورت تربیت معلم فکور: پیشرفت تحصیلی یا ارتقای انگیزه تحصیلی در دانشجومعلمان؟

انسی کرامتی[۱]

چکیده

هدف از تربیت معلم فکور رشد استدلال معلمان در زمینه دلایل استفاده از اقدامات آموزشی- تربیتی و نیز بررسی کیفیت آنها درجهت ارتقای محیط یادگیری- یاددهی برای خود و دانش آموزان خویش است. در راستای تحقق چنین هدفی در دانشگاه فرهنگیان، نیازمند دانشجویانی هستیم که از انگیزه های درونی بالایی در زمینه رشد حرفه ای خود برخوردار باشند که لزوما هم راستا با برخورداری آنها از پیشرفت تحصیلی بالا نیست. از این رو هدف از این پژوهش بررسی انگیزه‌های پیشرفت تحصیلی دانشجومعلمان در دانشگاه فرهنگیان است که دارای پیشرفت تحصیلی نسبتا بالایی نیز هستند. این پژوهش با روش کیفی انجام شد و جامعه آماری آن شامل تمامی دانشجومعلمان در دو گروه علوم تربیتی و علوم پایه پردیس هاشمی نژاد مشهد در سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۵ هستند که تعداد آنها برابر با ۶۷۰ نفر است. نمونه مورد نظر که به صورت هدفمند انتخاب شدند، برابر با ۱۵ نفر بود. اطلاعات لازم توسط مصاحبه جمع آوری شد و یافته ها نشان داد که بخش قابل توجهی از دلایل مطرح شده در زمینه پیشرفت تحصیلی دانشجومعلمان، مبتنی بر انگیزه های درونی آنها در حرفه معلمی نیست.

کلیدواژه‌ها: *معلم فکور، پیشرفت تحصیلی، انگیزه تحصیلی*

[۱] . دکتری برنامه درسی، استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید هاشمی نژاد مشهد، مشهد، ایران. e.keramati@cfu.ac.ir

نقش اساتید دانشگاه فرهنگیان در ترسیم فلسفه تربیتی دانشجو معلمان(مطالعه موردی دانشگاه فرهنگیان قم)

حمید جعفریان یسار[۱]، فرزانه جعفریان یسار[۲]

چکیده

فلسفه تربیتی معلم، شاکله‌ای از، تفکر فلسفی، دانش فلسفی، نگرش فلسفی، روش تحقیق فلسفی، نقد فلسفی، برنامه درسی فلسفی، بیانیه شخصی فلسفی، فلسفه‌ورزی، فلسفه تدریس، فلسفه معلمی و فلسفه تربیت معلم بوده و دانشگاه فرهنگیان به عنوان یک نهاد هویت‌ساز تربیتی عمل می‌کند. این مقاله به روش توصیفی ـ تحلیلی، با مراجعه به مدارک معتبر و مصاحبه نیمه سازمان‌یافته، با اساتید و دانشجویان، به صورت جمع‌آوری شده است. اساتید نقش پررنگی در تشکیل فلسفه تربیتی دانشجومعلمان نداشته اما از جنبه روش‌ها و مهارت‌ها و دانش تخصصی، اقدامات علمی و آموزشی را پی‌ریزی کرده‌اند. از نظر دانشجویان، نقش اساتید در شکل‌گیری فلسفه تربیتی به معنای تربیت انسان مفید و فاخر جامعه اسلامی، مؤثر بوده؛ اما نقش مسؤولان و مدیران دانشگاه در ترسیم فلسفه تربیتی، تأثیر منفی داشته است. اساتید دانشگاه فرهنگیان به واسطه جایگاه الگویی و تربیتی، نقش عمده‌ای در ترسیم فلسفه تربیتی دانشجومعلمان داشته و لازم است در تکمیل فلسفه تربیتی به موضوعات حیات طیبه، الگوهای رفتار اسلامی، صلاحیت‌های انسانی و اخلاقی، اعتقادات دینی و ایمانی، رسالت معلمی در جامعه اسلامی و هویت حرفه‌ای، توجه بیشتری نمایند.

کلیدواژه‌ها: *فلسفه تربیتی، اساتید، مدیران، دانشجومعلمان.*

[۱]. دکتای فلسفه تعلیم و تربیت، عضو هیأت علمی و استادیار، دانشگاه فرهنگیان، پردیس آیت‌الله طالقانی (ره) قم، ایران h.jafarian@cfu.ac.ir
[۲]. دانشجوی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان farzaneh1995000@gmail.com

تحلیل محتوای علوم تجربی پایه‌های اول تا ششم ابتدایی بر اساس مؤلفه‌های آموزش سلامت سازمان بهداشت جهانی (WHO)

محمدعلی پور[۱]

چکیده

هدف از این پژوهش تحلیل محتوای کتب اول تا ششم ابتدایی چاپ ۱۳۹۶ بر اساس مؤلفه‌های آموزش سلامت پیشنهادی سازمان بهداشت جهانی است. مؤلفه‌های آموزش سلامت سازمان بهداشت جهانی شامل بهداشت پوست ، دهان و دندان، تغذیه ، ورزش و تحرک بدنی، بیماری و سیگار و مواد مخدر در کتب ابتدایی است. جامعه آماری موردمطالعه در این پژوهش کتب اول تا ششم علوم تجربی ابتدایی چاپ ۱۳۹۶ است. روش پژوهش توصیفی از نوع تحلیل محتوا است و واحد تحلیل نیز صفحات کتاب شامل متون، پرسش، تمرین و تصاویر بودند. نتایج تجزیه‌وتحلیل نشان می‌دهد که در محتوای کتاب درسی (متن، تصاویر و فعالیت‌ها) علوم تجربی اول تا ششم ابتدایی از مجموع ۴۴ فروانی به مؤلفه‌های بهداشت پوست (۷مورد)، بهداشت دهان و دندان(۱۱مورد)، ورزش و تحرک بدنی(۲۱مورد) و تغذیه (۵مورد) پرداخته‌شده است، که نشان می‌دهد به مؤلفه ورزش و تحرک بدنی بیش از سایر مؤلفه‌ها توجه شده و همچنین در کتب علوم تجربی، مؤلفه‌های سلامت به‌صورت مساوی موردتوجه قرار نگرفته است.و به مؤلفه‌های بیماری (ایدز) و سیگار و مواد مخدر هیچ‌گونه توجهی نشده است.

کلیدواژه‌ها: *آموزش سلامت، علوم تجربی، سازمان بهداشت جهانی، تحلیل محتوا ، کتب دوره ابتدایی*

۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران. m.alipour@birjand.ac.ir

رابطه شاخص های منتخب فرهنگ سازمانی (حمایت، یکپارچگی، کنترل ، هویت) با بهره وری مدیران مدارس دخترانه

مسعود دلبری[۱]، میترا شفیعی اول[۲]

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه شاخص های منتخب فرهنگ سازمانی (حمایت، یکپارچگی، کنترل ، هویت) با بهره وری مدیران مدارس دخترانه است. این پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی بوده و به شکل میدانی اجرا شده است. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه استاندارد جهانی فرهنگ سازمانی و پرسشنامهٔ بهره وری استفاده شد. پس از هماهنگی های به عمل آمده با اداره پست شهرستان اردبیل ، پرسشنامه ها به همراه گزارشی مختصر از فرایند تحقیق اجرایی و درخواست همکاری، برای کلیه مدیران دبیرستان های دخترانه شهرستان اردبیل (۶۰ نفر) ارسال شد. در نهایت ۵۰ پرسشنامه که برگشت داده شده بود، مورد مطالعه قرار گرفت. بدین منظور ابتدا از آمار توصیفی برای خلاصه کردن و طبقه بندی داده های خام و محاسبهٔ میانگین، انحراف معیار و... و سپس از آزمون همبستگی اسپیرمن برای تعیین ارتباط بین متغیرهای تحقیق استفاده شد. در نهایت یافته های حاصل از تحلیل آماری آماری نشان داد میان شاخص های منتخب فرهنگ سازمانی یعنی: حمایت (p=0/037)، یکپارچگی(p=0/045) ، کنترل (p=0/012)هویت (p=0/016) با بهره‌وری مدیران دبیرستان‌های دخترانه اردبیل، ارتباط مثبت معنی داری وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: *فرهنگ سازمانی ، حمایت، یکپارچگی، کنترل ، هویت، بهره وری مدیر مدرسه*

[۱] کارشناس ارشد رفتار حرکتی، مدرس دانشگاه فرهنگیان Delbari_masoud@yahoo.com
[۲] لیسانس روانشناسی، آموزش و پرورش شهر تهران

رابطه شاخص های منتخب فرهنگ سازمانی (سیستم پاداش، تعارض، ارتباط) با بهره وری مدیران مدارس دخترانه

مسعود دلبری[۱]، میترا شفیعی اول[۲]

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه شاخص‌های منتخب فرهنگ سازمانی (سیستم پاداش، تعارض، ارتباط) با بهره وری مدیران مدارس دخترانه است. این پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی بوده و به شکل میدانی اجرا شده است. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه استاندارد جهانی فرهنگ سازمانی و پرسشنامهٔ بهره وری استفاده شد. پس از هماهنگی های به عمل آمده با اداره پست شهرستان اردبیل ، پرسشنامه ها به همراه گزارشی مختصر از فرایند تحقیق اجرایی و درخواست همکاری، برای کلیه مدیران دبیرستان های دخترانه شهرستان اردبیل (۶۰ نفر) ارسال شد. در نهایت ۵۰ پرسشنامه که برگشت داده شده بود، مورد مطالعه قرار گرفت. بدین منظور ابتدا از آمار توصیفی برای خلاصه کردن و طبقه بندی داده های خام و محاسبهٔ میانگین، انحراف معیار و... و سپس از آزمون همبستگی اسپیرمن برای تعیین ارتباط بین متغیرهای تحقیق استفاده شد. در نهایت یافته های حاصل از تحلیل آماری آماری نشان داد میان شاخص های منتخب فرهنگ سازمانی: سیستم پاداش (P=۰/۰۴۱)، سازش با پدیده های تعارض (P=۰/۰۳۷) و الگوهای ارتباطی(P=۰/۰۲۸) با بهره وری مدیران مدارس دخترانه، ارتباط مثبت معنی داری وجود دارد .

کلیدواژه‌ها: *فرهنگ سازمانی، سیستم پاداش، سازش با تعارض، الگوهای ارتباطی، بهره وری، مدیر مدرسه*

[۱] کارشناس ارشد رفتار حرکتی، مدرس دانشگاه فرهنگیان Delbari_masoud@yahoo.com
[۲] کارشناس روانشناسی، آموزش و پرورش شهر تهران

رابطه شاخص های منتخب فرهنگ سازمانی (خلاقیت، ریسک پذیری، رهبری) با بهره وری مدیران مدارس دخترانه

مسعود دلبری[۱]، میترا شفیعی اول[۲]

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه شاخص های منتخب فرهنگ سازمانی (خلاقیت، ریسک پذیری، رهبری) با بهره وری مدیران مدارس دخترانه است. این پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی بوده و به شکل میدانی اجرا شده است. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه استاندارد جهانی فرهنگ سازمانی و پرسشنامهٔ بهره وری استفاده شد. پس از هماهنگی های به عمل آمده با اداره پست شهرستان اردبیل ، پرسشنامه ها به همراه گزارشی مختصر از فرایند تحقیق اجرایی و درخواست همکاری، برای کلیه مدیران دبیرستان های دخترانه شهرستان اردبیل (۶۰ نفر) ارسال شد. در نهایت ۵۰ پرسشنامه که برگشت داده شده بود، مورد مطالعه قرار گرفت. بدین منظور ابتدا از آمار توصیفی برای خلاصه کردن و طبقه بندی داده های خام و محاسبهٔ میانگین، انحراف معیار و... و سپس از آزمون همبستگی اسپیرمن برای تعیین ارتباط بین متغیرهای تحقیق استفاده شد. در نهایت یافته های حاصل از تحلیل آماری نشان داد میان شاخصهای فرهنگ سازمانی یعنی: خلاقیت (P=۰/۰۱۸)، ریسک پذیری(P=۰/۰۲۴)، رهبری (P=۰/۱۲) با بهره وری مدیران دبیرستان های دخترانه اردبیل ، ارتباط مثبت معنی داری وجود دارد.

کلید واژه ها : *فرهنگ سازمانی ، خلاقیت، ریسک پذیری، رهبری، بهره وری ، مدیر مدرسه*

[۱] کارشناس ارشد رفتار حرکتی، مدرس دانشگاه فرهنگیان Delbari_masoud@yahoo.com
[۲] کارشناس روانشناسی، سازمان آموزش و پرورش شهر تهران

آموزش انتقادی و تربیت معلم زبان انگلیسی در عصر جهانی‌شدن

حسین داوری[۱]

چکیده

«تربیت معلم» از جمله مولفه‌های مهم در حرفه آموزش زبان انگلیسی برشمرده می‌شود که در دهه‌های اخیر متاثر از پدیده جهانی‌شدن و گسترش زبان انگلیسی به مثابه زبان جهانی‌شدن با تحولات گسترده‌ای همراه شده است. از جمله این تحولات می‌توان به ورود رویکرد آموزش انتقادی در دهه ۱۹۹۰ میلادی به حوزه آموزش زبان انگلیسی اشاره نمود؛ رویکردی که ضمن به چالش‌کشانیدن شماری از اصول مطرح، با بازتعریف مولفه‌های شاخص در این حوزه و از آن جمله نقش و کارکرد معلم، فراگیر، کتاب درسی، ارزشیابی و ... همراه بوده است. با توجه به تاثیرگذاری این رویکرد انتقادی بر مولفه تربیت معلم و معرفی نقش‌ها، ضرورت‌ها و بایسته‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جدید در کنار نقش‌های آموزشی برای این عنصر در حرفه آموزش زبان انگلیسی، در این مقاله تلاش بر آن بوده تا ابتدا به دلایل اهمیت توجه به این رویکرد در روند تربیت معلم زبان انگلیسی، پرداخته شود. سپس با بهره‌گیری از دیدگاه‌های نوظهور انتقادی در این حوزه و در راس آن الگوی کوماراوادیولو (۲۰۱۲)، به آسیب‌شناسی روند تربیت معلم زبان انگلیسی پرداخته می‌شود. نظر به وضعیت پرانتقاد برنامه آموزش زبان انگلیسی در ایران، باور نویسنده بر آن است که در سایه توجه به این رویکرد در تربیت معلم زبان انگلیسی، می‌توان ضمن دامن‌زدن به نوعی هوشیاری زبانی و فرهنگی، نقشی فعال‌تر برای معلمان در برنامه آموزش زبان انگلیسی در ایران متصور نمود. در نتیجه تربیت چنین معلم انتقادی فعال و خودباوری است که می‌توان تا حد قابل توجهی بر برخی کاستی‌های موجود در برنامه آموزش زبان انگلیسی در ابعادی چون کتاب درسی، شیوه آموزش، شناخت فراگیران، نحوه ارزشیابی و ... فایق آمد.

کلیدواژه‌ها: *تربیت معلم، آموزش انتقادی، جهانی‌شدن، برنامه آموزش زبان انگلیسی.*

[۱] . استادیار، گروه زبان انگلیسی، دانشگاه دامغان. h.davari@du.ac.ir

بررسی نقش نظام آموزش‌وپرورش در تربیت شهروندی: ادراکات والدین و متخصصان

محمد اکبری بورنگ[۱]، علی مهدوی فرد[۲]، حمزه نبئی[۳]، محمد محمودی بورنگ[۴]

چکیده

آموزش و پرورش به عنوان نهاد رسمی در تعلیم و تربیت هر کشور باید زمینه توسعه پایدار در همه بخش های اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و ... را فراهم سازد. تربیت شهروندی یکی از مولفه های اساسی در رشد و توسعه هر کشور و از موضوعات مهم در توسعه پایدار در بخش های اجتماعی تلقی می شود که بر سایر بخش تاثیر چشم گیری دارد. این مطالعه با هدف بررسی نقش نظام آموزش و پرورش در تربیت شهروندی دانش آموزان از طریق بررسی ادراکات والدین و متخصصین صورت پذیرفته است. روش مورد استفاده در این پژوهش کیفی از نوع مطالعه موردی است. جامعه مورد مطالعه والدین و معلمین دانش آموزان شهر بیرجند در سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ بوده که با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس با ۲۲ نفر از والدین و معلمین مصاحبه به عمل آمده است. ابزار پژوهش در این تحقیق مصاحبه نیمه ساختار یافته بوده که نتایج حاصل از مصاحبه با استفاده از کدگذاری باز و محوری مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج نشان می دهد که مصاحبه شوندگان بر این باورند که آموزش و پرورش در ایجاد و پرورش دانش و مهارت های ویژه شهروندی عملکرد خوبی داشته است؛ اما نتوانسته است نگرش های ویژه شهروندی را در دانش آموزان ایجاد کند.

کلیدواژه‌ها: *آموزش و پرورش، تربیت شهروندی، والدین، متخصصان، دانش آموزان*

[۱] استادیار، برنامه درسی، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه بیرجند. akbarybooreng@birjand.ac.ir
[۲] دانشجوی کارشناسی ارشد، برنامه درسی، دانشگاه بیرجند
[۳] دانشجوی کارشناسی ارشد، برنامه درسی، دانشگاه بیرجند.
[۴] دانشجوی کارشناسی ارشد، برنامه درسی، دانشگاه بیرجند.

واکاوی معیارهای معلمی در اندیشه مربیان بزرگ ایران

محمد حسن میرزا محمدی[۱]، نجمه احمدآبادی آرانی[۲]، حمید احمدی هدایت[۳]

چکیده

هدف پژوهش حاضر، واکاوی معیارهای معلمی در اندیشه مربیان بزرگ ایران است. از میان تمامی مربیان و اندیشمندان تربیتی ایران، پنج نماینده شامل عیسی صدیق، محمد باقر هوشیار، علی محمد کاردان، غلامحسین شکوهی و علی شریعتمداری انتخاب شده اند. روش های مورد استفاده در پژوهش حاضر شامل روش های تحلیل مفهوم، تاریخی، اسنادی، تطبیقی و انتقادی است. برای رسیدن به هدف پژوهش که مشتمل بر تحلیل و واکاوی معیارهای معلمی در اندیشه مربیان بزرگ ایران است سئوالات پژوهشی به شرح زیر صورت بندی گردید : ۱- معیارهای معلمی در اندیشه مربیان از جمله عیسی صدیق، محمد باقر هوشیار، علی محمد کاردان ، غلامحسین شکوهی و علی شریعتمداری چیست ؟ ۲- بر مبنای اندیشه های مربیان بزرگ ایران در خصوص معیارهای معلمی ، چه راهکارهایی برای بهبود نظام تربیت معلم می توان ذکر نمود ؟ نتایج پژوهش در خصوص سئوال اول نشان می دهد معلم در نگاه مربیان بزرگ ایران از منزلت و جایگاه خاصی برخوردار است که مشتمل بر معیارهایی است از جمله در نگاه دکتر صدیق؛ عشق به پیشه، احساس مأموریت خاص، سلامت جسمانی، نظم در فکر و روشنی در گفتار ، متخلق به سخاوت و بزرگ منشی، اطلاعات عمومی بالا، شناخت همه جانبه کودک و تسلط به فن تدریس و در نگاه دکتر هوشیار؛ دارا بودن معلوماتی جامع، کمال شخصیتی، مظهر توحیدی بودن، الگو و اسوه بودن، منشأ مهر و محبت بودن، بازآموزی مدام خود، ایضاح کننده ارزش ها، ایجادکننده فرصت برای استفاده صحیح از آزادی و پذیرش مسؤلیت در متربیان و در نگاه دکتر کاردان؛ توجه به وظایف غیر از تعلیم، نگاه دانش پژوهانه، برخورداری از آزادی اندیشه، برقرار کننده ارتباطات قلبی و معنوی با متربیان، منتقل کننده فرهنگ، توجه به نقش آدم سازی خود، آشنایی با شیوه های تربیت، تبحر در فنون تدریس و داشتن صلاحیت جسمانی، عقلانی و در نگاه دکتر شکوهی ضرورت داشتن فلسفه و هدف معین و برنامه و روش های مشخص در امر تربیت معلم، شخصیت متعادل، مزین به اخلاق، بازآموزی معلمان شاغل، تمرکز فعالیت های تربیت معلم در سازمانی خاص و در نگاه دکتر شریعتمداری؛ سطح معلومات بالا، آشنایی با اصول تعلیم و تربیت و روانشناسی، آگاهی با فرهنگ و معارف اسلامی، تبحر در رشته های درسی، برخورداری از اطلاعات عمومی بالا را می توان اشاره نمود. نتایج پژوهش در خصوص سئوال دوم نیز نشان می دهد مهمترین راهکارهای پیشنهادی برای بهبود نظام تربیت معلم ایران بر مبنای اندیشه مربیان بزرگ می توان به مؤلفه هایی همچون بازآموزی مداوم معلمان جهت کسب دانشهای نوین و متناسب، تبحر در فنون مختلف تدریس، برخورداری از آزادی اندیشه، تخلق به اخلاق آموزش و پژوهش و... را می توان اشاره نمود.

کلیدواژه‌ها: *معلم، معیار ، مربیان بزرگ ایرانی*

---

[۱] دانشیار، فلسفه تعلیم و تربیت، دانشگاه شاهد
[۲] دانشجوی دکتری، فلسفه تعلیم و تربیت، دانشگاه پیام نور تهران
[۳] دانشجوی دکتری، فلسفه تعلیم و تربیت، دانشگاه شاهد. h-ahmadi@shahed.ac.ir

نظریه‌ی ارتباط‌گرایی ضرورتی قابل تأمل جهت متناسب کردن محیط یادگیری با تیپ‌های شخصیتی آزمون مایرز–بریگز

مهدی عطار[۱]

چکیده

تیپ‌های شخصیتی عمدتاً به عنوان یک عامل تعیین کننده در مورد چگونگی یادگیری افراد در نظر گرفته می‌شود. ما بیش تر از ساختن، ارتباط برقرار می کنیم؛ به همین خاطر فضاها و ساختارهای آموزشی ما باید متناسب با درک تازه ما از دانش، سبک حرکت دانش، جریان و رفتار دانش هماهنگ شود. هدف از این مقاله بررسی و تحلیل نقش نظریه‌ی ارتباط‌گرایی جهت متناسب کردن محیط یادگیری با سبک‌های آزمون مایرز-بریگز (MBTI) است که در چند سال اخیر مورد اقبال پژوهشگران قرار گرفته است. روش کار مروری نظام مند بوده و نویسنده با استناد به منابع کتابخانه ای و پایگاه های اطلاعاتی معتبر به تجزیه و تحلیل این امر پرداخته است. یافته‌های این پژوهش نشان داد که باید به دنبال بینش جدیدی باشیم؛ که هماهنگ با دانش امروز است. لازمه ی نوآوری و رشد مداوم برقراری ارتباط است؛ از این رو نظریه‌ی ارتباط‌گرایی می تواند نقش مهمی جهت متناسب کردن محیط یادگیری با سبک‌های MBTI ایفا کند. بر همین اساس الگویی که نگارنده مقاله پیشنهاد می دهد؛ ایجاد شبکه ای بین اساتید، معلمان و دانشجو معلمانِ پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان جهت متناسب کردن محیط یادگیری با سبک‌های یادگیری MBTI و کمک به روزآمدی دانش و یادگیری معلمان در سرتاسر کشور است.

کلیدواژه‌ها: *ارتباط‌گرایی، تیپ‌های شخصیتی، محیط یادگیری، دانش شبکه‌ای*

[۱]. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول، آموزگار پایه‌ی سوم ابتدایی، منطقه سردشت، mehdiattar13722@gmail.com

بررسی اصول و راهکارهای تربیت جنسی کودکان

مهسا قاسمی مفرد[۱]

چکیده

تربیت و به ثمر رساندن کودک، مراقبت و رساندن او از دوران کودکی به بزرگسالی، از مهم ترین مسئولیتهای والدین،مدرسه و جامعه است بطوریکه بتواند در آینده پذیرای نقش های مفید در جامعه باشد.در این مسیر تربیت عوامل متعدد برنحوه ی رفتار ،اخلاق و اعتقادات او اثر میگذارند.از میان جنبه های مختلف تربیت ،تربیت جنسی از مهم ترین آن هاست،چرا که بر اساس یافته های دینی و علمی غریزهٔ جنسی با کودک متولد میشود و تا پایان عمر در وجود آدمی حاضر است .وجود این غریزه در انسان به گونه ای است که اگر در مسیر صحیح و درست هدایت شود مایهٔ سعادت و خیر و صلاح فرد میشود و چنانچه تربیت به شکل صحیحی انجام نگیرد سبب بروز مسائل و مشکلاتی میشود که گاهی جبران ناپذیر و غیرقابل بازگشت است،و این مشکلات نه تنها او را بلکه جامعه و پیرامون فرد را متوجه خود میسازد.پس لازم است که هدایت و تربیت جنسی از همان مراحل اولیه ،مورد توجه واقع شود تا بتوان کودک را در جهتی مناسب که باعث رشد و کمال او و ایجاد نسلی سالم که خود تشکیل دهندهٔ جامعه ای سالم و صالح است ، تربیت کرد. روش انجام گرفته در تحقیق حاضر، روش توصیفی-پیمایشی است که ضمن بیان ضرورت امر تربیت و اهتمام به آن از همان دوران کودکی، به بررسی نقش و مسئولیتهای والدین، مدرسه و جامعه پرداخته و برخی از اصولی را که در فرایند تربیت می بایست به کار گرفته شود را بیان میکند. در اسلام نیز غریزهٔ جنسی نشانهٔ پلیدی و زشتی نیست بلکه مایهٔ کمال و آرامش است، همچنین در اسلام لزوم مراعات اعتدال و دوری از افراط و تفریط مورد تأکید واقع شده است، اما نه همچون فرویدیسم ها که غریزه جنسی در تمام ابعاد و زمینه ها نظیر هنر، ادبیات، اخلاق و ... سایه بیفکند. بنابراین میتوان نتیجه گرفت که غریزهٔ جنسی در تمام طول عمر همراه انسان هست و هدایت و تربیت آن امری ضروری است چرا که موجب کمال و شکوفایی است و در صورت عدم پرداختن به آن با خسارت و آسیب ها همراه است و بر اطرافیان لازم است که بر این امر تربیتی، مسئولیتهایی را پذیرا بوده و اصولی را رعایت کند، و همچنین با نکات و محتوایی که در هر مرحله از سن متربّی می بایست ارائه شود آشنا شوند، به این صورت است که میتوان شخص ودر نهایت جامعه را ایمن و واکسینه کرد. هدف تحقیق حاضر با توجه به مطالب فوق آشنایی بیشتر با ضرورت تربیت جنسی از دو منظر علمی و دینی، ضمن ارائه ی راه حل و برنامه ای متناسب با سن متربّی است؛ سپس به تقسیم وظایف بین خانواده، مدرسه و جامعه بعنوان سه نهاد مؤثر در تربیت پرداخته میشود.

کلیدواژه‌ها: *تربیت جنسی، برنامه جنسی، ضرورت تربیت جنسی، آسیب جنسی*

---

[۱] دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان مشهد، مشهد، ایران. Mahsaghmofrad@gmail.com

مقایسه توانمندسازی روانشناختی و اخلاق حرفه ای بین معلمان مقطع ابتدایی و دبیران متوسطه شهرستان ایلام

فرشته هواسی[۱]، سیمین چراغی[۲]، عاطفه سبزواری[۳]

چکیده

این پژوهش با هدف مقایسه توانمندسازی روانشناختی و اخلاق حرفه ای بین معلمان مقطع ابتدایی و دبیران متوسطه شهرستان ایلام انجام شد. روش پژوهش حاضر علی-مقایسه‌ای است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه معلمان ابتدایی و متوسطه شهر ایلام می‌باشند، که ۱۰۰ نفر از معلمان ابتدایی و متوسطه به‌روش نمونه‌گیری در دسترس از بین تمامی معلمان و دبیران شهر ایلام انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، شامل دو پرسشنامه استاندارد توانمندسازی روانشناختی اسپریتزر (۱۹۹۶) و اخلاق حرفه ای قاسم زاده و همکاران (۱۳۹۳) می‌باشد. در این پژوهش، پس از طرح سوال‌ها، پرسشنامه در اختیار چند تن از اساتید قرار گرفت و پس از اصلاحات لازم مورد تایید آن‌ها واقع شد. پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۸ بود. با توجه به فرضیه‌های پژوهش از آمار توصیفی و آمار استنباطی (آزمونT و تحلیل واریانس) استفاده شده است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که میزان توانمندسازی روانشناختی و اخلاق حرفه ای در معلمان و دبیران متفاوت است، که توانمندسازی در بین مدیران بیشتر از معلمان می‌باشد. همچنین مشخص شد که بین دو گروه معلمان و دبیران در مولفه‌های اخلاق حرفه ای تفاوت معناداری وجود ندارد.

کلیدواژه‌ها: *اخلاق حرفه‌ای، توانمندسازی روانشناختی، معلمان*

[۱] . گروه علوم تربیتی و آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان. Helenatalabanoo1993@gmail.com
[۲] . گروه علوم تربیتی و آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان
[۳] . گروه علوم تربیتی و آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان

رابطه خودکارآمدی با کیفیت زندگی دانشجویان پسر دانشگاه فرهنگیان تهران

فائقه ترابی[۱]، محمد حسین نژاد[۲]

چکیده

هدف مطالعه‌ی حاضر تعیین رابطه‌ی بین خودکارآمدی که یکی از جنبه‌های مهم خود یا خویشتن در نظریه بندورا است با کیفیت زندگی که معادل با رضایتمندی از زندگی به شمار می رود، با توجه به مهم بودن کیفیت زندگی برای افراد جامعه، تلاش برای ارتقاء آن از اصلی‌ترین اصول و اولویت‌های برنامه‌ریزان و سیاست گذران اجتماعی و مدیران و مسئولان حکومتی در هر جامعه و کشوری است. موضوع کیفیت زندگی دانشجویان و معلمان از نظر صاحب‌نظران تعلیم و تربیت و متولیان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دارای اهمیت قابل توجهی است. بنابراین، با توجه به این که خودکارآمدی در بین افراد تأثیرات مثبت و ارزنده‌ای بر شرایط زندگی دانشجویان دارد، لذا شناخت روش‌های آموزش و افزایش خودکارآمدی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد و از جمله فاکتورهای اساسی که می‌تواند در افزایش کیفیت زندگی مؤثر واقع شود. جامعه آماری پژوهش حاضر عبارت بود از کلیه‌ی دانشجویان پسر دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان در استان تهران در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳. تمامی دانشجویان پسر ورودی سال های ۹۱،۹۲،۹۳ رشته علوم تربیتی نمونه های پژوهش حاضر بودند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌ی خودکارآمدی شرر و همکاران (۱۹۸۲) و پرسشنامه‌ی کیفیت زندگی وار و شربون (۱۹۹۲) جمع‌آوری شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل رگرسیون استفاده شد. نتایج نشان داد که بین ابعاد مختلف خودکارآمدی با کیفیت زندگی دانشجویان رابطه‌ی مثبت و معنی‌دار وجود دارد. از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به جنسیت اشاره نمود. پیشنهاد می‌شود از مطالعات تجربی، مشاهده و گزارش در ارایه‌ی برنامه‌های افزایش کیفیت زندگی دانشجویان، بررسی و ارتقای مهارت‌های مقابله‌ای و همچنین خودکارآمدی آنان به عنوان یکی از عوامل اصلی مد نظر قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: *خودکارآمدی، کیفیت زندگی، دانشجویان*

---

۱ . کارشناس آموزش مرکز آموزش عالی فرهنگیان عترت
۲ . استادیار، عضو هیئت علمی گروه علوم تربیتی و روانشناسی ،دانشگاه فرهنگیان استان تهران، تهران، ایران.

کاربرد تکنیک تجزیه و تحلیل سلسله مراتبی در الویت بندی مشکلات جامعه و ارائه راهکار حل معضل

محمد دهشیری[۱]

چکیده

انسان به ترتیب در محیط های خانوادگی، آموزشی، رفاقتی، شغلی و محیط پنجم هم که فضای کلی جامعه است ساخته می شود. علیرغم حاکمیت دین اسلام بر کشور، مشکلات متعددی در حوزه های مختلف فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی دیده می شود که دلایل مختلفی برای آن از سوی کارشناسان مطرح می گردد. در این تحقیق با کاربرد تکنیک تجزیه و تحلیل سلسله مراتبی به بررسی و ریشه یابی مشکلات مزبور پرداخته شد. داده ها و اطلاعات مورد نیاز از طریق تکمیل پرسشنامه جمع آوری گردید. سپس برای تجزیه و تحلیل آنها از نرم افزار Expert Choice استفاده شد. نتایج نشان داد مشکلات تربیتی مهمترین عامل در ایجاد این مشکلات است. از این رو با تربیت نیروهای متعهد و متخصص می توان این مشکلات را کاهش داد. تربیت صحیح و ایجاد باورهای اعتقادی، نظارت قوی و برقراری عدالت سیستمی، وضع قوانین لازم و اجرای آنها از مهمترین راهکارهایی است که می تواند دستیابی به این هدف را تسهیل نماید.

کلیدواژه‌ها: *تجزیه و تحلیل سلسله مراتبی، شاخص ارزیابی، مشکلات جامعه*

[۱] دانشجو معلم، مقطع کارشناسی رشته علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان. mohammaddehshiri74@gmail.com

رابطه ی مولفه های سازمان یادگیرنده با خلاقیت و نوآوری دراساتید دانشگاه فرهنگیان استان تهران

آرزو عادلی فر[۱]، مرضیه باغستانی[۲]، معصومه علی نژاد[۳]

چکیده

ادامه و استمرار حیات سازمان‌ها منوط به نوآوری و خلاقیت در سازمان ها می‌باشد و در بلند مدّت کامیابی را برای سازمان در پی دارد. اگر دانشگاهها و مراکز آموزش عالی بخواهند در تحقق اهداف یاددهی و یادگیری، کامیاب و موفق باشند، باید به فرآیند خلاقیت و نوآوری در سازمان روی آورند. همان‌طور که انسانها برای نوآوری به یادگیری مادام‌العمر نیاز دارند، سازمانها نیز برای نوآوری و پویایی، به یادگیری مادام‌العمر نیازمند هستند. هدف اصلی این پژوهش، بررسی رابطه بین مولفه های سازمان یادگیرنده با خلاقیت و نوآوری در اساتید دانشگاه فرهنگیان استان تهران بود. این پژوهش،از نوع توصیفی -پژوهشی است. جامعه آماری پژوهش، شامل۲۴۰ نفر از اساتید زن و مرد دانشگاه فرهنگیان در استان تهران بودند که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی - طبقه ای ،تعداد ۱۲۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. جهت جمع آوری داده های تحقیق از پرسشنامه‌های سازمان یادگیرنده با ۲۵ پرسش و پرسشنامه خلاقیت و نوآوری با ۲۰ پرسش استفاده شد. روایی پرسشنامه ها از روش تحلیل محتوایی و اعتبارو پایایی پرسشنامه ها از روش آلفای کرونباخ استفاده شد و پایایی پرسشنامه سازمان یادگیرنده ۰/۹۴ وپرسشنامه خلاقیت ۰/۸۹ به دست آمد. جهت بررسی داده‌های جمع آوری شده از آزمون های همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که بین ابعاد سازمان یادگیرنده با خلاقیت و نوآوری اساتید رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: *یادگیری سازمانی، خلاقیت، نوآوری*

[۱] مدرس دانشگاه فرهنگیان arezooadeli100@yahoo.com
[۲] استادیار دانشگاه فرهنگیان
[۳] استادیار دانشگاه فرهنگیان

بررسی و نقد اهداف تربیت معلم در اندیشه تربیتی پست مدرنیسم

مهدی رضایی[۱]

چکیده

نقش معلم در نظام آموزشی از مهم‌ترین موضوعاتی است که کانون توجه بسیاری از مکاتب فلسفی و تربیتی غرب قرار گرفته است؛ تا آنجایی که پست مدرنیسم در نقد وضعیت حاکم مدرنیته، تئوری تربیت انتقادی را ارائه می‌کند. نوشتار پیش رو با هدف بررسی اندیشه‌های پست مدرنیسم در خصوص تربیت معلم، اهداف و نقد آن به رشته تحریر در آمده است. نگارنده پس از توصیف و تشریح دیدگاه فلسفی ـ-تربیتی پست‌مدرنیسم در ارتباط با نقش معلم، به تحلیل اهداف و نقد آن می‌پردازد. نویسنده در این مقاله از روش توصیفی تحلیلی و اسنادی با استفاده از منابع کتابخانه‌ای در توصیف مفاهیم، تحلیل و تبیین مساله بهره جسته است. نویسنده نتیجه می‌گیرد که نقش معلم در فرایند تربیت انتقادی، خردمندی و تحول آفرینی در دانش‌آموزان است. بر این اساس، هدف تربیت معلم نیز خردمندپروری و تحول‌آفرینی اوست. اما مهمترین نقد واره، رویکرد ابزارگونه به معلم در تحقق اهداف تربیتی است که با محدود شدن نقش معلم، شاهد خلاقیت و نوآوری از سوی معلم در کلاس نخواهیم بود. افزون بر آن، جایگاه معلم در نظام تربیت اسلامی، جایگاه انبیاء است که به تربیت همه جانبه شخصیت انسان‌ها می پردازد.

کلیدواژه‌ها: *تربیت معلم، پست مدرنیسم، تربیت انتقادی، دانش‌آموز*

[۱] . عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان. d.m.rezaei@gmail.com

فلسفه آموزش شهروندی و نقش معلمان در آموزش مطلوب شهروندی

محسن کردلو[۱]، زینب اسماعیلی[۲]

چکیده

هدف پژوهش حاضر، تبیین فلسفه آموزش شهروندی و نقش معلمان در آموزش مطلوب آن است. این پژوهش، از پژوهش‌های کیفی و از نوع توصیفی- تحلیلی و استنباطی است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد؛ فلسفه آموزش شهروندی عبارت است از فرآیند انتقال دانش‌ها، نگرش ها، مهارت ها و ارزش ها لازم جهت مشارکت فعال اعضای جامعه در ثبات و دوام آن جامعه. در واقع فلسفه آموزش شهروندی پرورش شهروندانی مسئول، خلاق، متفکر، آگاه، کارآمد و بالطبع در خدمت اهداف و آرمان های آن جامعه و آشنا به وظایف و مسئولیت خویش در قبال دیگران، پرورش شهروندانی که بتوانند در مسائل سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و مباحث مرتبط صاحب نظر باشند و در صورت بروز مشکلات بتوانند تصمیمات منطقی و عقلانی اتخاذ کنند. نقش معلمان نیز به عنوان یکی از متولیان تعلیم و تربیت بر هیچ کس پوشیده نیست و در آموزش شهروندی نیز بسیار کلیدی است. آگاهی بخشی به دانش آموزان در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی، نقش الگویی در کلاس و مدرسه معلم در نقش ناقل فرهنگی و غیره می تواند نقش معلم در آموزش مطلوب شهروندی تلقی شود.

کلیدواژه‌ها: *فلسفه آموزش شهروندی، نقش معلمان، آموزش و پرورش*

[۱] . دانشجوی دوره دکتری، فلسفه تعلیم و تربیت، دانشگاه خوارزمی تهران و آموزگار ناحیه ۴ کرج. mohsenkordlo@yahoo.com
[۲] . کارشناسی ارشد علوم تربیتی ، دانشگاه علامه طباطبایی و آموزگار ناحیه ۴ کرج

مقایسه تطبیقی کنوانسیون های بین اللملی حقوق کودک و نوجوان با مبانی اسلام و ایران

حسن حاجی زاده اناری[۱]

چکیده

بشریت از پدیداری عالم به طرق مختلف، هر چند سعی نموده، نگرش‌های نوینی را بر ارتقاء سطح فرهنگ جامعه حقوقی داشته و آن را در اجتماع نهادینه کند، ولی از طرفی نیازهای کودکان، با غفلت‌های فراوانی همراه بوده است یکی از مکاتبی که به حقوق کودک را مورد توجه قرار داده است، مکتب اسلام است. در کنوانسیون، به حقوق کودک از این منظر که نیازمند یک سری از حقوق بنیادین است، تأکید شده است. در مکتب اسلام حقوق کودک ذاتی است. با این وجود حقوق کودک و نوجوان در مکتب اسلام و کنوانسیون بین المللی دارای تفاوت‌های ماهوی است. علی رغم عضویت جمهوری اسلامی ایران در کنوانسیون، در تصویب و اجرای قوانین قید عدم مغایرت با اصول دین و شریعت اسلامی مورد توجه است. روش پژوهش،تحلیل محتوایی است. این که حقوق شهروندی کودکان و نوجوانان در مکتب اسلام و نظام جمهوری اسلامی ایران با محتوای کنوانسیون بین المللی کودک و.....دارای چه تفاوت ها و تمایزاتی است؟ سوال اصلی تحقیق است. هدف پژوهش شناخت زوایای مختلف حقوق شهروندی کودکان و نوجوانان و نهادینه سازی آن در جامعه است.

کلید واژه ها: *کنوانسیون حقوق کودک، اعلامیه حقوق کودک، فقه اسلام، حقوق بین الملل*

۱. استادیار، گروه معارف اسلامی، واحد آموزشی شهید بهشتی تهران، پردیس برادران شهید چمران، دانشگاه فرهنگیان. hajizadeanari@yahoo.com

تاثیر آموزش سرمایه روانشناختی بر عملکرد سازمانی مدیران مدارس

معصومه محمدآبادی[۱] ، براتعلی منفردی راز[۲]

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی تاثیر آموزش سرمایه روانشناختی بر عملکرد سازمانی مدیران مدارس ابتدایی شهرستان مانه و سملقان در سال تحصیلی۹۷-۹۶ است. نوع پژوهش با توجه به روش پژوهش، شبه آزمایشی با پیش آزمون، پس آزمون و گروه کنترل است. جامعه آماری (n=230) بودند که از طریق نمونه گیری تصادفی ۶۰ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شد و به صورت تصادفی به دو گروه ۳۰ نفره تقسیم شدند و بر اساس قرعه یکی از گروهها به عنوان گروه آزمایشی و گروه دوم به عنوان گروه گواه انتخاب شدند. پرسشنامه سرمایه روان شناختی لوتاز و همکاران برای هر دو گروه، قبل و بعد از آموزش اجرا شد. گروه آزمایش در ۱۰ جلسه ۱ساعت و نیمی تحت آموزش سرمایه روانشناختی لوتاز قرار گرفتند برای تجزیه و تحلیل داده ها در بخش آمار توصیفی از آمار میانگین و انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی از آزمون تحلیل کوواریانس استفاده شد. نتیجه تجزیه و تحلیل داده ها حاکی از وجود روابط مثبت و معنی دار بین آموزش سرمایه روان شناختی و عملکرد سازمانی مدیران مدارس ابتدایی بود به عبارت دیگر آموزش سرمایه روانشناختی بر عملکرد سازمانی مدیران مدارس ابتدایی اثربخش بوده و باعث افزایش و ارتقای عملکرد سازمانی مدیران شد

کلیدواژه‌ها: *آموزش، سرمایه روان شناختی، عملکرد*

[۱] . دانشجوی دوره دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه فرهنگیان، بجنورد، ایران.
[۲] . استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، بجنورد، ایران.

ارزیابی مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان فارس

زهرا سرچهانی[۱]، مهدی جوکار[۲]

چکیده

هدف از انجام این پژوهش ارزیابی میزان مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان فارس بود. پژوهش ازلحاظ هدف کاربردی و ازنظر شیوه جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات توصیفی بود. جامعه آماری کلیه دانشجویان دانشگاه فرهنگیان فارس در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۶ بود. نمونه آماری با استفاده از شیوه نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبی انتخاب و حجم نمونه با توجه به جدول کرجسی و مورگان تعداد ۳۵۰ نفر تعیین شد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه مسئولیت‌پذیری اجتماعی قلاوندی و همکاران با ۲۰ گویه بود. روایی پرسشنامه با استفاده از روایی محتوایی و پایایی آن با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ (۰/۸۵۹) برآورد و مورد تأیید قرار گرفت. داده‌ها با آزمون تی تک نمونه ای و تی برای گروه های مستقل مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفت. نتایج تجزیه‌وتحلیل داده‌ها نشان داد مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان فارس از حد متوسط بیشتر می‌باشد؛ اما بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانشجویان دختر با مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانشجویان پسر تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد.

کلیدواژه‌ها: *مسئولیت پذیری اجتماعی، دانشجویان، دانشگاه فرهنگیان*

[۱]. دکتری مدیریت آموزشی، مدرس دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید رجایی، فارس، شیراز، ایران.

[۲]. دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان فارس، پردیس شهید مطهری، شیراز، ایران mehdiaz2361@gmail.com

بررسی رابطه‌ی بین حیطه‌های شهروند الکترونیک و آموزه‌های اسلامی در تربیت شهروندی

رسول رستم‌خانی[۱] ، عباس عزیزخانی[۲] ، زهرا جباری[۳]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه‌ی بین حیطه‌های شهروند الکترونیک و آموزه‌های اسلامی در تربیت شهروندی از دیدگاه دانشجو معلمان دانشگاه‌های فرهنگیان استان زنجان(پردیس شهید بهشتی و پردیس الزهرا) بوده است. روش پژوهش بصورت علی مقایسه‌ای است و نمونه‌ی مورد استفاده در این پژوهش ۵۰ نفر(۲۵ پسر و ۲۵ دختر) بوده است که به وسیله‌ی نمونه گیری در دسترس انتخاب گردیده است. ابزار گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر پرسشنامه محقق ساخته در دو حیطه فوق، با مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت بوده است. برای تعیین روایی ابزار پژوهش از متخصصین رشته‌ی برنامه‌ریزی و جامعه‌شناسی کمک گرفته شد و اعتبار ابزار اندازه‌گیری با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ معادل ۰/۹۱ برآورد شد. برای بررسی رابطه‌ی بین حیطه‌های شهروند الکترونیک و آموزه‌های اسلامی در تربیت شهروندی از ضریب همبستگی پیرسون و برای مقایسه دانشجویان دختر و پسر از آزمون T مستقل استفاده شد. به طور کلی نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد، در گرایش به حیطه‌های شهروند الکترونیک و آموزه‌های اسلامی بین دختر و پسر رابطه وجود دارد؛ همینطور یافته‌ها نشان می‌دهند که در گرایش به مولفه‌های آموزه‌های اسلامی بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود ندارد؛ همچنین در گرایش به مولفه‌ی شهروند الکترونیک بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت معنا داری به چشم نمی‌خورد.

کلید واژه‌ها: *تربیت شهروندی، آموزه‌های اسلامی، شهروندالکترونیک.*

[۱] . کارشناس علوم تربیتی، آموزش و پرورش استان زنجان، ایران. Rasoul.rostamkhani@Yahoo.com

[۲] . مدرس دانشگاه های فرهنگیان استان زنجان، ایران.

[۳] . دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس الزهرا استان زنجان.

تربیت معلم و کاربرد هنر در آموزش

حسن یوسفی [۱]

چکیده

آموزش یکی از نیازهای جامعه امروز ماست. فرآیند یادگیری علمی ومهارتی است، که ازطریق یاددهنده به یادگیرنده انتقال پیدا می کند. اطلاعات، مفاهیم و بالا بردن انگیزش مخاطبان به یادگیری در امر آموزش به عینه دیده می شود. آموزش از طرق مختلف می تواند، توانایی یادگیرندگان را بالا ببرد. در این فرآیند بهترین آموزش وانتقال مهارت و دانش افزایی مخاطبان، کاربرد هنر در آموزش است. نیاز به آموزش درقالب سواد هنری ورسیدن به مهارت هنری در همگان احساس می شود. تربیت معلم در راستای آموزش، توانایی جسارت در تدریس آموزش هنری را در پیش روی دانشجو معلمان در کشف وشهود خلاقیت ،به خود نمایی می رساند. این پژوهش به روش تحلیل داده های متنی در رویکرد تحلیل محتوای کیفی، اعتباربخشی شده است. مهمترین یافته های پژوهش فراهم کردن دانش لازم در زمینه رویکرد تلفیقی برای برنا مه درسی و مشخص کردن فرصت ها و تهدیدهای موجود برای ارایه الگوی جدید بر اساس آموزش کاربرد هنر درتربیت معلم است. از این رو توجه بیشتر به تولید هنری و امکان بهبود یافتن کیفیت خلق آموزش هنری در تربیت معلم مورد انتظار است.

کلیدواژه‌ها: *هنر، تربیت معلم، کاربرد هنر، تربیت هنری، زیبایی شناسی*

[۱]. عضو هیات علمی، پردیس شهیدرجایی قزوین. hasanyousefi49@gmail.com

رویکرد معنوی و برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان: یک مطالعه کیفی

مرزبان ادیب منش[۱]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی و تبیین رویکرد معنوی در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان انجام شده است، بر این اساس تلاش شده است با استفاده از روش تحلیلی – استنادی، ضمن تحلیل و تشریح مفهوم برنامه درسی معنوی و ویژگی های آن، عناصر و ابعاد این رویکرد را در دانشگاه فرهنگیان معرفی و در نهایت سازواریها و ناسازورهای برنامه درسی معنوی را تبیین نماید. جامعه آماری این تحقیق، اسناد و مدارک کتابخانه‌ای است که برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش توصیفی - تحلیلی بهره گیری شده است، یافته های پژوهش نشان می دهد که نهضت معنویت گرایی به عنوان یک جریان فکری جدید رو به گسترش است و عرصه های مختلف زندگی از جمله آموزش و پرورش و برنامه های درسی دانشگاه فرهنگیان را تحت تأثیر قرار داده است. همچنین یافته ها حاکی از آن است برنامه درسی معنوی هنگامی سازوار است که در آن، انتقال مفاهیم و مولفه های معنویت گنجانده شود، و فهمی عینی از معنویت در آن ها، مورد نظر باشد.

کلیدواژه‌ها: *معنویت، رویکرد معنوی، برنامه درسی معنوی*

[۱] مدرس دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید رجایی کرمانشاه marzbaneadib@yahoo.com

بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و متغیرهای شهروندی درمیان معلمان (نمونه:معلمان ابتدایی زنجان)

اسماعیل دویران[۱]

چکیده

سرمایه اجتماعی مفهومی است که ساختار ،اثرات و نقش انسجام، مشارکت و اعتماد اجتماعی گروههای مختلف جامعه را در راستای توسعه جامعه تبیین می نماید. در این بین شهروندی مفهومی گره یافته و در ارتباط با سرمایه اجتماعی است که پیوسته در ارتباط باهم عملکرد می یابند.این پژوهش به شیوه توصیفی- تبیینی اثرات سرمایه اجتماعی در ارتقاء سطح رفتار شهروندی معلمان می پردازد. روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش بصورت میدانی در قالب پرسش نامه بوده که در جامعه آماری معلمان زنجان با حجم ۱۰۰ نمونه انجام پذیرفته است. داده های حاصل با استفاده از آزمون t و پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصل از پژوهش نشان می دهد سطح سرمایه اجتماعی و رفتار شهروندی در معلمان بالاتر از حد میانگین بوده و دارای اختلاف معنادار با هم است. همچنین بین سرمایه اجتماعی و رفتار شهروندی رابطه معنادار با جهت مثبت وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: *سرمایه اجتماعی، شهروندی، معلمان.*

[۱]. عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران. socialcapital2007@gmail.com

تاثیرجایگاه و نقش فعالیت-های فرهنگی و برنامه- های غیررسمی (انتخابی/ اختیاری) در دستیابی به شایستگی های معلمی دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان تهران

مصطفی پردلی[۱]، علی مقیسه[۲]

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی تأثیر جایگاه و نقش فعالیتهای فرهنگی و برنامه غیر رسمی (انتخابی/اختیاری)در دستیابی به شایستگی های معلمی دانشجو معلمان است. روش پژوهش از لحاظ هدف، کاربردی و در زمره طرح های پژوهشی شبه آزمایشی، از نوع پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل است. جامعهی آماری شامل کلیه ی دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان استان تهران است که در سال تحصیلی۹۷/۱۳۹۶ برای اولین باردر برنامه درسی خود ساعت فرهنگی را گذرانده اند؛ روش نمونه گیری از نوع نمونه گیری در دسترس بود. حجم نمونه۵۰ نفر بود که درگروه آزمایش ۲۷ نفر و در گروه کنترل ۲۳ نفرشرکت داشتند. ابزار سنجش پژوهش حاضر، پرسشنامه محقق ساخته بود. دادههای گردآوری شده در دو سطح آمار توصیفی و آمار استنباطی (آزمون t مستقل و t همبسته، کوواریانس) مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد میزان شایستگی حرفه ای دانشجو معلمانی که با برنامه درسی شامل ساعت فرهنگی آموزش دیدند نسبت به گروهی که با روش سنتی آموزش دیدند بیشتر بود. در مجموع میتوان نتیجه گرفت که برنامه درسی غیررسمی در درون دانشگاه فرهنگیان، این ظرفیت و قابلیت را دارد تا با جلب فضای اعتمادساز درون دانشگاه، دانشجو معلمان را به مشارکت فعالانه وادار کند و در چنین فضایی است که در پرتو همدلی و همزبانی گروه های فعال جامعه دانشگاهی دانشگاه فرهنگیان دست به دست هم داده و در کسب شایستگی‌های لازم دانشجو معلمان را یاری می رسانند.

کلیدواژه‌ها: *دانشگاه فرهنگیان، برنامه درسی غیررسمی، دانشجو معلمان، شایستگی حرفه ای معلمی*

[۱] دانشجوی کارشناسی دبیری زیست شناسی، دانشگاه فرهنگیان، m.pordeli73@gmail.com
[۲] دانشجوی کارشناسی دبیری زیست شناسی، دانشگاه فرهنگیان، supernova.am@yahoo.com

بررسی حق برابری انسانی و عدالت اجتماعی در منشور حقوق شهروندی از دیدگاه امام علی(ع)

طیبه ابراهیمی [۱]، فاطمه اسکندری[۲]

چکیده

منشور حقوق شهروندی به عنوان منبع و مرجعی برای حقوق مسلم مردم موارد زیادی را برای اجرای عدالت اجتماعی در زمینه های مختلف از جمله عدالت در مسائل اقتصادی، سیاسی و فرهنگی و ... عنوان کرده است. مقایسه ی سخنان امام علی (ع) که آینه ی تمام نمای عدل و برابریست و مصادیق عدالت اجتماعی از نظر ایشان با عناوین و ماده های منشور حقوق شهروندی نشان دهنده ی انطباق کلی محتوای آن با نظرات و اندیشه های امام بزرگوار است. اگرچه احقاق حقوق ملت در تمامی بند های منشور حقوق شهروندی رعایت شده اما ابهاماتی در مورد قوانین محدود کننده ی آنها وجود دارد که عدم شفاف سازی آنها اعتبار محتوا را کاهش می‌دهد. این پژوهش به روش تحلیلی ـ توصیفی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای است و مطالب از متون علمی، استخراج و به توضیح و تشریح حق برابری انسانی و عدالت براساس حق شهروندی پرداخته است.

کلیدواژه‌ها: حقوق شهروندی، حق برابری، عدالت، عدالت اجتماعی

[۱] عضو هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان تهران. ebrahimi_78@yahoo.com
[۲] دانشجوی کارشناسی دانشگاه فرهنگیان تهران. Ftmhes@gmail.com

مطالعه تطبیقی آموزش حق تعیین سرنوشت در منشور حقوق شهروندی

صالحه رضائی[۱] ، علی رضایی[۲]

چکیده

حق تعیین سرنوشت یکی از اصول فردی و از قواعد آمره حقوق بشری معاصر است که ماده یک منشور به عنوان یکی از اهداف ملل متحد از آن نام برده است. به موجب این اصل، تک تک افراد ملت‌ها و گروه‌های اجتماعی صرف‌نظر از قومیت، نژاد، جنس و مذهب می‌توانند امور خویش را در زمینه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در اختیار گیرند. در ایران نیز به عنوان یکی از کشورهای مسلمان، حق تعیین سرنوشت مورد قبول ضمنی و صریح قوانین قرار گرفته است چرا که در اصول اسلامی، سرنوشت افراد در اختیار آن‌ها قرار داده شده است.(اصل ۵۶ قانون اساسی) همچنین، در منشور حقوق شهروندی نیز مواد ۱۵ تا ۱۸ (قسمت ت) به این حق اختصاص داده است. از آنجایی که منشور حقوق شهروندی شامل حقوق و تکالیف متقابل مردم و دولت می‌باشد و در این منشور از حق تعیین سرنوشت نیز نام برده شده است، لذا آموزش این حقوق و تکالیف می‌تواند در اجرای بهتر منشور موثر باشد. جستار حاضر در صدد بیان شیوه و مزایای آموزش حق تعیین سرنوشت توسط معلمان- که تربیت‌کننده نسل‌های آینده این کشور هستند- می‌باشد و در این خصوص از روش کتابخانه‌ای و شیوه توصیفی- تحلیلی بهره گرفته است.

کلیدواژه‌ها: *سنت‌های تربیت معلم، حق تعیین سرنوشت، منشور حقوق شهروندی*

[۱] دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق خصوصی دانشگاه فردوسی، مشهد، salehe.rezaei@mail.um.ac.ir
[۲] فرهنگی بازنشسته آموزش و پرورش، مشهد .ali.rezaei1340@chmail.ir

درباره اثر گذاری بر تربیت شهروندان فرهنگی

محسن فلاحتداری[۱]

چکیده

هدف اصلی این پژوهش بررسی نقش دانشگاه فرهنگیان و نظام تربیت معلم در تربیت چند فرهنگی شهروندان است. از این رو به بررسی آراء صاحب نظران در حوزه های تربیت معلم ، تربیت شهروندی و تربیت چند فرهنگی پرداخته شده و ارتباط این مفاهیم با یکدیگر بررسی گردید، سپس با توجه به وجود بستر مناسب برای فرهنگ سازی ماندگار در نظام آموزشی و به تبع آن جامعه، از سوی تربیت معلم، به بررسی امکان بهره مندی از این نهاد در جهت تربیت شهروندانی با نگرش زیست چند فرهنگی پرداخته شد و نقش اثر گذار معلم، تبیین واثربخشی مضاعف تربیت معلم در این مسیر نیز تشریح گردید. این پژوهش از نوع پژوهش های کیفی است و در آن از رویکرد توصیفی، تحلیلی در تفسیر اطلاعات و داده ها استفاده شده است. نتیجه گویای آن بود که دانشگاه فرهنگیان و مراکز تربیت معلم پتانسیل و ظرفیت مناسبی در جهت درونی سازی مفاهیم زیست چند فرهنگی از طریق تربیت معلم هایی با این مهارت ها و سپس انتقال آن به دانش آموزان و جامعه برای نیل به تربیت شهروندان فرهنگی دارا است.

کلیدواژه‌ها: *تربیت شهروندی، تربیت چند فرهنگی ، برنامه درسی، شهروند فرهنگی*

[۱] دبیر آموزش و پرورش، دانش آموخته دانشگاه فرهنگیان و پژوهشگر تعلیم و تربیت ، هشتگرد mohsenfalahat@mailfa.com

نقش ارزشهای دینی وگرایش به هدف در کار بر رفتارشهروندی سازمانی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان

سید منصور امامی میبدی[۱] ، رباب آقائی میبدی[۲] ، سید علی رضا امامی میبدی[۳]

چکیده

پژوهش حاضر بررسی به نقش ارزشهای دینی وجهت گیری هدف درکار در رفتار شهروندی سازمانی دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان می پردازد(این پژوهش درپردیس شهید پاکنژاد یزددربین پسران صورت گرفته است).۲۹۳نفرازافرادجامعه با توجه به معیار حجم نمونه جدول مورگان، ۷۰۰نفر به شیوه نمونه گیری تصادفی ساده برای شرکت در پژوهش انتخاب شدند. روش انجام تحقیق، توصیفی وابزار جمع آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه های هنجار شده ارزشهای دینی در کار وجهت گیری هدف ورفتار شهروندی سازمانی صورت گرفته است. داده‌ها با استفاده از شیوه تحلیل همبستگی پیرسون وتحلیل گررسیون، چند گانه موردتجزیه قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که ارزش های دینی در کار و جهت گیری هدف در کار با رفتار شهروندی سارمانی دانشجو معلمان همبستگی معنی دار مثبت دارد و این دو متغیر قادر به پیش بینی معنی دار رفتار شهروندی سازمانی در دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان هستند.

کلیدواژه‌ها: *ارزشها ،جهت گیری ، رفتارشهروندی، دانشجو، فرهنگیان*

[۱] . استاد یار معارف اسلامی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس پاکنژاد یزد mem1349@gmail.com
[۲] . کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی(آموزش وپرورش) saem1376@gmail.com
[۳] . استادیار دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

بررسی میزان آگاهی دانشجومعلمان از حقوق شهروندی(مطالعه موردی دانشگاه فرهنگیان پردیس بنت الهدی صدر اردبیل)

ثریا جباری[۱]، غلامرضا زضازاده[۲] ، نصراله لوایی[۳]

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی میزان آگاهی دانشجومعلمان از حقوق شهروندی است. روش تحقیق این پژوهش توصیفی از نوع مقطعی و به لحاظ هدف کاربردی و جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانشجویان دانشگاه فرهنگیان پردیس بنت الهدی صدر اردبیل به تعداد ۲۳۶ نفر می‌باشد که نمونه‌ای به روش تصادفی و به حجم ۱۴۴نفر با توجه به جدول کرجسی و مورگان از بین جامعه آماری انتخاب شدند. داده‌های پژوهش با اقتباس از پرسشنامه حقوق شهروندی باقری بنجار(۱۳۹۲) جمع آوری و با آزمون‌های آماری t تک نمونه‌ای و آماره‌های توصیفی بررسی گردید. یافته‌ها نشان داد مقدار آزمون t برای ابعاد سیاسی، اجتماعی و مدنی به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۶۳ و ۰/۶۱ در سطح اطمینان ۰/۰۵ معنادار شد. میانگین بعد اجتماعی با مقدار ۳/۴۳ بالاترین و میانگین بعد مدنی ۲/۳۱ پایین‌ترین میانگین بود. همچنین هر یک از گویه‌های مربوط به ابعاد، مورد بررسی قرار گرفته و بالاترین درصد مربوط به پاسخ دانشجومعلمان تحلیل شد. تلویحات کاربردی این پژوهش در مقاله ارائه گردیده است.

کلیدواژه‌ها: *حقوق شهروندی، دانشجومعلم، آگاهی*

[۱] . نویسنده مسئول، کارشناس ارشد تحقیقات آموزشی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان jabbari.sj@gmail.com
[۲] . کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل. اردبیل، ایران.
[۳] . کارشناس مدیریت فرهنگی، دانشگاه علمی کاربردی اردبیل، اردبیل، ایران.

رابطه عملکرد و رفتار معلمان با انگیزش درونی دانش آموزان در دبیرستان های پسرانه منطقه ۲ تهران

محدثه بنوفاطمه[۱]، نیوشا باقری[۲]

چکیده

پژوهش حاضر به جهت بررسی رابطه عملکرد و رفتار معلمان با انگیزش درونی دانش آموزان انجام شده است. جامعهٔ آماری این پژوهش، دانش آموزان دبیرستانهای پسرانه منطقه۲ تهران بودند که از میان آنان سیصد دانش آموز به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شده و به پرسشنامه های رفتارهای معلم، انگیزش درونی پاسخ داده اند. بخشی از یافته های این پژوهش نشان داده است که از میان رفتارهای مرتبط با انگیزش درونی، اشتیاق (B =۰/۴۱) و تنوع روش (B =۰/۲۹) بیش ازدیگر رفتارهای معلم تبیین کننده سرزندگی وانگیزش درونی دانش آموزان هستند.

کلید واژه‌ها: *رفتارهای معلم، انگیزش درونی، دانش آموزان دوره متوسطه.*

[۱]. دانشجوی دکتری مطالعات برنامه درسی، دانشگاه خوارزمی، تهران ، ایران. banoofatemehmohadeseh@gmail.com

[۲]. دانشجوی دکتری مطالعات برنامه درسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران bagheri.4045@gmail.com

درس پژوهی در بستر نظریات یادگیری و تدریس تخصصی معلمان

نعیم ابوالحسن نژاد[۱]

چکیده

هر فعالیتی یک مبنای نظری داشته و لازمه‌ی ورود به آستانه‌ی هر علم یا فعالیت علمی، آشنایی با مبانی نظری و فلسفی آن می‌باشد. یادگیری نیز مبحثی است که در نقطه اشتراک حوزه‌های متنوع علمی جوانه‌زده و رشد یافته وبه دلیل سابقه طولانی آن از میراثی غنی و متنوع برخوردار می‌باشد. وجود گرایش‌ها و مکاتب مختلف یک ویژگی مهم و قابل‌بررسی در تاریخ روانشناسی یادگیری است که موجب شده یادگیری جنبه‌های گوناگونی پیدا کند؛ چراکه هر یک از مکاتب بر یک یا چند جنبه‌ی یادگیری تأکید بیشتری داشته‌اند. در این مطالعه ابتدا به بررسی مفهوم یادگیری از دیدگاه دانشمندان و نظریات مختلف ازجمله : رفتارگرایان، شناخت گرایان و نوروفیزیولوژیست ها و... با رویکرد مقایسه‌ای پرداخته‌شده و سپس تأثیرات بروز و ظهور فلسفه‌های مختلف اجتماعی ازجمله :تجربه‌گرایی منطقی؛ تفسیرگرایی؛ ساختارگرایی و پسا ساختارگرایی بر نظریات یادگیری بررسی گردیده است. و درنهایت تاریخچه‌ای از تغییر و تحولاتی که این نظریات و فلسفه‌ها در فرآیندهای آموزشی مدارس ازجمله روش‌های مدیریتی و روش‌های تدریس ایجاد کرده تشریح گردیده است و از این رهگذر شرایط یادگیری ازنظر پیروان سازندگی و نقش درس پژوهی در این بستر نظری تشریح و تبیین گردیده است.

کلیدواژه‌ها: *نظریات یادگیری، فرایندهای آموزشی، درس پژوهی*

[۱] کارشناس آموزش و پرورش،a.naim1393@yahoo.com

بررسی میزان خلاقیت دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان پردیس فاطمه الزهرا اصفهان

فاطمه امینی[۱]

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی تعیین میزان خلاقیت در بین دانشجومعلمان پردیس فاطمه الزهرا اصفهان انجام شده است. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی؛ از نظر نوع دادهها، کمی؛ از نظر نحوه گردآوری دادهها، توصیفی و از نظر شیوه اجرا، پیمایشی (زمینه یابی) است. جامعه آماری شامل۵۰ دانشجو معلم دانشگاه فرهنگیان پردیس فاطمه الزهرا است که که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی انتخاب و برای اندازه گیری سطح خلاقیت از آزمون رندسیپ استفاده شده است. علت استفاده از این ازمون آن است که دانشجو معلمان بعد از پایان دوره تحصیلی خود به عنوان فردی ازسازمان مدرسه قرار می‌شوند و آزمون رندسیپ می‌تواند میزان خلاقیت آنان را مشخص کند. با استفاده از دادههای بدست آمده میزان خلاقیت دانشجویان بررسی و در نهایت از طریق نمودارهای تهیه شده نتایج مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که این نتایج نشان دهنده ی آن است که درصد وجود دانشجویان خیلی خلاق و خلاقیت بالای متوسط در دانشگاه فرهنگیان صفراست.خلاقیت متوسط و کم تر از متوسط به ترتیب به میزان۱۲ و ۵۸درصد است و میزان دانشجومعلمان غیرخلاق ۳۰ درصد است. نتایج ضرورت برگزاری دوره های مختلف و اضافه کردن دروس مربوط به خلاقیت سازمانی را نشان می دهد.

کلیدواژه‌ها: *خلاقیت، دانشجو معلمان*

[۱]. دکتری تخصصی برنامه ریزی درسی، مدرس دانشگاه فرهنگیان، اصفهان، ایران. marzbaneadib@yahoo.com

بررسی پداگوژی انتقادی در برنامه درسی تربیت معلم مبتنی بر نظریه ی آیزنر

عارف زارع خورمیزی[۱]، حسین زارع خورمیزی[۲]، مهدی واحدی[۳]

چکیده

متخصصان بزرگ تعلیم و تربیت با تاکید بر اهمیت تفکر انتقادی، پرورش آن را یکی از هدف های اصلی تعلیم و تربیت می دانند. تفکر به ویژه تفکر انتقادی خود به خود رشد نمی یابد بلکه ضروری است به صورت نظری و عملی تدریس شود. پیش نیاز این امر، داشتن معلمانی فکور و دارای مهارت تفکر انتقادی است. در این مقاله تفکر انتقادی از منظر نظریه ی خبرگی (دیدگاه الیوت آیزنر) با نظر به کاربرد آن برای پرورش مهارت های تفکر انتقادی در دانشگاه فرهنگیان مورد بررسی قرار گرفته است. هدف از این مطالعه بررسی مروری متون مرتبط با تفکر انتقادی و ارائه راهبردهایی جهت تربیتِ معلمان و دانش آموختگان دانشگاه فرهنگیان مطابق با دیدگاه آیزنر است. در این پژوهش شش مقاله مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت. بررسی ها در مجموع نشان داد که ضرورت پرورش تفکر انتقادی از اهداف مهم و اساسی آموزش و پرورش است تا به واسطه آموزش این نوع تفکر، قابلیت استدلال منطقی، مباحثه و مناظره در فراگیران پرورش یابد و آنها بتوانند عقاید شخصی را از حقایق، سفسطه را از استدلال منطقی تفسیر دهند. بررسی های صورت گرفته نشان داد که دو مولفه اساسی برای آموزش تفکر انتقادی باید مبنای پداگوژی انتقادی در برنامه درسی تربیت معلم قرار گیرد : ۱) کسب تجربه علمی و آکادمیک ۲) تجربه عملی. در این راستا فراگیری دانش همراه با تجربه عملی و مبانی نظری در یک حوزه ی خاص باید شخص به درجه ای از خبرگی نائل آید تا به مرحله نقادی برسد.

کلیدواژه‌ها: *تفکر انتقادی، آیزنر، خبرگی، نقد تربیتی، صلاحیت های معلمی.*

[۱] دانشجوی کارشناسی ارشد، آموزگار آموزش و پرورش. arefzare94@gmail.com
[۲] دانشجوی دکتری ، مدرس دانشگاه فرهنگیان، مدیر آموزش و پرورش.
[۳] دکتری تخصصی، استادیار، دانشگاه علامه طباطبائی.

مقایسه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه پنجم کلاس تک پایه و چند پایه دانش آموزان ناحیه ۱ خرم آباد

زهرا سیاه پوش[۱]، فاطمه کیانفر[۲]، نرگس علیپور[۳]

چکیده

پژوهش حاضر از نوع آزمایشی است که با هدف مقایسه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه پنجم کلاس تک پایه و چند پایه دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان ناحیه ۱ شهرستان خرم آباد در سال ۱۳۹۵ انجام شده است. با توجه به جامعه آماری برای انتخاب نمونه آماری روش نمونه گیری به صورت تصادفی ساده ، برای کلاس تک پایه دبستان پسرانه جمهوری اسلامی انتخاب شده است. که از بین دانش آموزان پایه پنجم ۱۰ نفر به طور تصادفی انتخاب شده اند. هم چنین یک مدرسه چند پایه به طور تصادفی انتخاب شده است که ۱۰ نفر از دانش آموزان پایه پنجم به طور تصادفی انتخاب شده اند. نتایج این پژوهش نشان می دهد که میانگین نمرات هر درس در کلاس های عادی نیز از کلاس های چند پایه بیشتر است. پس می توان این نتیجه را گرفت که پیشرفت تحصیلی در مدارس عادی بیشتر از مدارس با کلاس های چند پایه است.

کلیدواژها: *پیشرفت تحصیلی، چند پایه*

[۱]. دانشجوی کارشناسی، دانشگاه فرهنگیان، واحد خرم آباد، لرستان، ایران. zahra.syahpoush@gmail.com
[۲]. دانشجوی کارشناسی، دانشگاه فرهنگیان، واحد خرم آباد، لرستان، ایران.
[۳]. دانشجوی کارشناسی، دانشگاه فرهنگیان، واحد خرم آباد، لرستان، ایران.

مقایسه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه دوم ابتدایی کلاس های چند پایه با دانش آموزان مدارس عادی در مهارت های چهارگانه ی زبان فارسی

نرگس علیپور[۱]، فاطمه کیانفر[۲]، زهرا سیاه پوش[۳]

چکیده

پژوهش های انجام شده در خصوص کلاس های چند پایه، اغلب ناظر بر مسائل، تنگناها و چالش هایی است که مسولان نظام آموزشی کشور در اداره این کلاس ها با آن دست به گریبان اند و آثار و مزایای مترتب بر این کلاس ها و نقش و تاثیر آنها در تعامل های کلاسی بین دانش آموزان و تقویت بستر یادگیری آنان، چندان توجه نشده است. پژوهش حاضر با هدف سنجش میزان تاثیر فعالیت های آموزشی جاری در پایه اول ابتدایی بر تقویت مهارت های چهارگانه زبان آموزی(خواندن، گوش دادن، گفتن، شنیدن) دانش آموزان پایه دوم کلاس های چند پایه، در مطالعه ای مقایسه ای طراحی و اجرا شد. جامعه آماری پژوهش، شامل دانش آموزان سال دوم دبستان ناحیه۱ در کلاس های مستقل و کلاس های چند پایه بود. جهت انتخاب نمونه آماری از میان جامعه یاد شده، ۱۰ نفر دانش آموز پایه دوم از کلاس های چند پایه و۱۰ نفر دانش آموز همان پایه از کلاس های عادی با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای ساده انتخاب شدند. نتیجه پژوهش نشان می دهد که مهارت های خوانداری و نوشتاری زبان فارسی در بین دانش آموزان کلاس های تک پایه بیشتر تقویت می گردد.

کلیدواژه‌ها: *کلاس چند پایه، مهارت های خواندن و نوشتن*

[۱] دانشجوی کارشناسی ارشد ، دانشگاه فرهنگیان، واحد خرم آباد، لرستان، ایران.
[۲] دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه فرهنگیان، واحد خرم آباد، لرستان، ایران.
[۳] دانشجوی کارشناسی، دانشگاه فرهنگیان، واحد خرم آباد، لرستان، ایران. zahra.syahpoush@gmail.com

بررسی رابطه بین شادکامی و قدرت ریسک مدیران مدارس ابتدایی با خلاقیت آنان در شهرستان سقز

پروانه محمدی[۱] ، جمال مرادپور[۲] ، نادره اکبرپور[۳]

چکیده

امروزه در سازمانها نیروی انسانی به عنوان یکی از مهم ترین منابع مورد استفاده در سیستم سازمانی مورد توجه قرار گرفته است. در این بین سازمانهایی موفق اند که از پر انگیزه ترین و خلاق ترین و شاداب ترین نیروی انسانی برخوردارند. با توجه به ضرورت و اهمیت این مساله محقق در این پژوهش به بررسی تحلیلی رابطه ی بین شادکامی و قدرت ریسک مدیران مدارس ابتدایی با خلاقیت آنان در شهرستان سقز در سال تحصیلی ۹۶-۹۵ پرداخته است. برای این منظور سوالاتی چند طراحی شده و به کمک سه پرسشنامه خلاقیت شغلی، احساس شادکامی و قدرت ریسک ، محقق در بین یک نمونه تصادفی شامل ۱۱۸ نفر از ۱۸۰ نفرمدیر مدارس شهر سقز به جمع آوری اطلاعات پرداخته است. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون رگرسیون خطی چندگانه و همبستگی پیرسون استفاده شده و نتایج نشان می دهد که : بین شادکامی و مولفه های آن (خود پندارنده، رضایت از زندگی، روانی آماده، سر ذوق بودن، احساس زیبایی شناختی، سر ذوق بودن و امیدواری) با قدرت ریسک مدیران مدارس دوره ی ابتدایی رابطه ی مستقیم و معنادار وجود دارد. بین شادکامی و مولفه های آن (خود پندارنده، رضایت از زندگی، روانی آماده، سر ذوق بودن، احساس زیبایی شناختی، سر ذوق بودن و امیدواری) و قدرت ریسک با خلاقیت مدیران مدارس رابطه مستقیم و معنی داری وجود دارد.

کلیدواژه ها: *شادکامی، قدرت ریسک، خلاقیت ، مدارس ابتدایی*

[۱] دانشجوی دکتری، آموزگار، اداره آموزش و پرورش سقز، کردستان، ایران. . na.ak10@yahoo.com
[۲] دکتری تخصصی، مدرس دانشگاه فرهنگیان سنندج، کردستان ، ایران.
[۳] کارشناسی ارشد، آموزگار آموزش و پرورش شهرستان سقز، مدرسه شادروان اباذری، کردستان، ایران.

بررسی وضعیت فلسفه ی تربیت معلم

حمیده احسانی[۱]

چکیده

تربیت معلم را می توان از جمله سرنوشت ساز ترین مولفه های نظام تعلیم و تربیت هر کشور دانست زیرا موفقیت و عدم موفقیت آن، در تحول هر نظام آموزشی، وابسته به قابلیت ها و توانایی ها و شایستگی های معلمان است. با توجه به اینکه شکل گیری نظام آموزشی برجسته منوط به مشخص بودن فلسفه ی تربیت معلم آن نظام است، کانون توجه این مقاله بررسی وضعیت فلسفه ی تربیت معلم است تا بتواند این موضوع را به موضوع قابل بحث تبدیل کند. هدف از پژوهش حاضر بررسی و استقصای ناقصی از عواملی هم چون؛ تعریف تربیت، فلسفه ی تربیت، تربیت معلم، تبیین چیستی و اهداف تربیت، تاریخچه ی تربیت معلم در ایران و خارج، اهمیت و ابعاد اساسی تربیت معلم و همچنین تحلیل و بررسی دانشگاه فرهنگیان بوده است. با توجه به ماهیت پژوهش، روش مورد استفاده به صورت مروری-تحلیلی و کتابخانه ای و مبتنی بر بررسی سیاهه ای از متون مرتبط پیرامون موضوع بوده و محقق با بهره گیری از منابع کتابخانه ای و پایگاه های اطلاعاتی به تجزیه و تحلیل این امر پرداخته است. نگارنده در این مقاله سعی کرده است ضمن مطرح کردن بعضی دیدگاه های کلاسیک و معاصر و هم چنین رویکرد اسلامی در فلسفه ی تربیت و بررسی آن، چالش های پیش روی آن در قرن بیست و یکم را نیز مورد کنکاش قرار دهد. بدین منظور در پایان این مقاله چند نمونه از راهکارها و پیشنهادهایی با امید توسعه و تعالی هر چه بیشتر این عوامل مهم در بهسازی معلمان و تربیت معلم به طور مختصر ارائه می گردد.

کلیدواژه ها: *تربیت، فلسفه ی تربیت معلم، دانشگاه فرهنگیان، دیدگاه ها، چالش‌ها*

[۱] دانشجوی کارشناسی دانشگاه فرهنگیان اصفهان . hamidehehsani1375@gmail.com

دلایل بی انگیزگی در دانشجویان زبان انگلیسی دانشگاه فرهنگیان مشهد: یک مطالعه آمیخته

احمدرضا اقتصادی رودی[۱]

چکیده

در این پژوهش که با استفاده از رویکرد آمیخته انجام شده، دلایل بی انگیزگی دانشجومعلمان زبان انگلیسی در دانشگاه فرهنگیان مشهد مورد بررسی قرار گرفته است. در ابتدا، و با استفاده از رویکرد کیفی نظریه داده بنیاد ، ۱۷ دانشجوی دختر و پسر مورد مصاحبه قرار گرفتند. مصاحبه ها در سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی با استفاده از نرم افزار MAXQDA تحلیل شدند. نتایج نشان داد که از جمله عوامل مؤثر بر بی انگیزگی دانشجویان عدم علاقه اولیه به معلمی، عدم آشنایی با دوره دبیری یا آموزش زبان انگلیسی قبل از انتخاب رشته، محیط و فضای دلسردکننده، امنیت شغلی، ویژگیهای خاص دانشگاه از قبیل عدم وجود امکانات کافی و محدودیت های مقررات، و سختگیری استادان است. سپس بر اساس یافته های مرحله کیفی، پرسشنامه‌ای تهیه شد و پس از اعتبارسازی از طریق تحلیل عاملی اکتشافی بین تمامی دانشجومعلمان زبان انگلیسی در دانشگاه فرهنگیان مشهد توزیع گردید. نتایج مرحله کمی نیز نتایج کیفی را تایید می کند و نشان می دهد که برای ایجاد فضای انگیزشی برای دانشجومعلمان در دانشگاه فرهنگیان، توجه ویژه ای باید صورت گیرد.

کلیدواژه ها: *بی انگیزگی، دانشجومعلم، گراندد تئوری، تحقیق آمیخته*

[۱] . دکتری تخصصی، استادیار، دانشگاه فرهنگیان خراسان رضوی، عضو هیات علمی. a.r.eghtesadi@gmail.com

بررسی رابطه توانایی معلمی با هوش های چندگانه گاردنر در دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان اصفهان

ساناز احمدزاده نوترکی[۱]، سعید رحیمی پردنجانی[۲]، مائده میرزایی[۳]، زهرا سادات طباطبایی[۴]

چکیده

امروزه توجه به هوش های چندگانه و رابطه آن با توانایی معلمان عامل موثری در بهبود فرایند تدریس آنان محسوب می گردد. هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه هوش چندگانه با توانش تدریس دانشجو معلمان دانشگاه های فرهنگیان در شهرستان اصفهان بود. روش: بدین منظور تعداد ۱۰۷ دانشجو (۶۸دختر و ۳۹ پسر) در سه رشته ی دانشگاهی علوم تربیتی، زیست شناسی و فیزیک به روش تصادفی در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه ۸۰ سوالی سنجش هوش های چندگانه مکنزی و همکاران(۲۰۰۳) را تکمیل نمودند. فرضیه‌ی اصلی پژوهش آن بود که بین هوش های چندگانه و توانایی تدریس دانشجو معلمان رابطه معناداری وجود دارد. نتایج نشان داد که رابطه معناداری بین انواع هوش های چندگانه گاردنر و توانایی معلمی وجود داشت. به طور کلی می توان گفت که هوش های چندگانه در بین معلمان متفاوت است و به کارگیری این تفاوت می تواند متخصصان برنامه ریزی را در گزینش معلمان و هدایت آن ها به رشته های مختلف تحصیلی یاری کند.

کلیدواژه ها: *هوش چندگانه، توانایی معلمی، روش های نوین آموزشی، سبک تدریس*

---

[۱] دانشجوی کارشناسی دانشگاه فرهنگیان اصفهان
[۲]. (نویسنده مسئول) دکترای تخصصی، استادیار مدعو دانشگاه آزاد اسلامی شهرکرد. sr.psycho21@gmail.com
[۳] دانشجوی کارشناسی، مرکز آموزش عالی شهید رجایی اصفهان، دانشگاه فرهنگیان
[۴] دانشجوی کارشناسی، مرکز آموزش عالی شهید رجایی اصفهان، دانشگاه فرهنگیان

بررسی انگیزش دانشجو معلمان حلقه گمشده دانشگاه فرهنگیان اصفهان و ارائه راهکارهای انگیزشی

تیمور باقری [۱]، فریباترکیان [۲]، بهنام شفیعی [۳]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی انگیزش دانشجو معلمان حلقه گمشده دانشگاه فرهنگیان و ارائه راهکارهای انگیزشی انجام شده است. روش پژوهش، کیفی از نوع پدیدار شناسی است. جامعه آماری شامل دانشجو معلمان ترم دوم کارشناسی در پردیس پسرانه شهید باهنر اصفهان بوده و نمونه گیری به صورت هدفمند و همگون و از نوع زنجیره ای صورت گرفته و تا جایی ادامه یافت که مطابق با اصل اشباع، نمونه جدید اطلاعات جدیدی برای پژوهش اضافه نکرد. ابزار جمع آوری داده ها، مصاحبه های عمیق و پرسش نامه های باز پاسخ از ۳۰ نفر دانشجوی پسر شاغل به تحصیل در سال 96-95 بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده ها نیز از روش پنج مرحله ای «ین» استفاده شده است. یافته های پژوهش نشان می دهد که دانشجویان بیشتر به دلیل امنیت شغلی، فرار از خدمت سربازی، وجود حقوق و مزایا در دوران تحصیل، داشتن تعطیلات تابستانی و اصرار والدین و شأن و منزلت اجتماعی این حرفه را انتخاب کرده اند. نتایج پژوهش همچنین از کم رنگ بودن انگیزه ها و علایق درونی دانشجو معلمان در انتخاب حرفه معلمی حکایت می کند. همچنین اطمینان دانشجو معلمان از استخدام، انگیزش پایین بعضی از اساتید، فراوانی بالای دانشجو در کلاس ها، فقدان نظام رقابتی و ارزشیابی موثر، کیفیت پایین فضای کتابخانه، کمبود مسائل رفاهی و تغذیه ای، نشاط اجتماعی پایین و احساس تبعیض نسبت به تفکیک جنسیتی در مقایسه با سایر دانشگاه ها از علل بی انگیزگی و یا کم انگیزگی در حین تحصیل دانشجو معلمان می باشد.

کلیدواژه ها : *تربیت معلم، دانشجو معلمان، حرفه معلمی، بی انگیزشی*

[۱] دکتری مشاوره، مدرس و مسئول مرکز مشاوره و خدمات روانشناختی پردیس شهید باهنر اصفهان، اصفهان، ایران. Teimour.bagheri.20@gmail.com
[۲] کارشناسی ارشد مشاوره
[۳] دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان

دانشگاه فرهنگیان و افزایش بهره وری معلمان

حسین احمدی مقدم [۱]، اکبر حیدری [۲]

چکیده

امروزه آموزش و پرورش زیربنای عوامل موثر در توسعه هر کشور و جامعه ای است که این توسعه در قبال توسعه منابع انسانی فراهم می آید؛ فلذا تربیت معلم و منابع انسانی دانش آموخته از عناصر کلیدی و استراتژیکی در توسعه آموزش و پرورش به لحاظ ساختار اداری و آموزشی محسوب می شود. هدف از این مطالعه بررسی نقش دانشگاه فرهنگیان در توسعه و بهسازی منابع انسانی آموزش و پرورش بوده است. روش مطالعه توصیفی- تحلیلی و از ابزار و شیوه ی جمع آوری اطلاعات منابع کتابخانه ای، مقالات استفاده شده است. از جمله نتایج به دست آمده در این مطالعه نشان داد که دانشگاه فرهنگیان نقش بسیارمهمی در توسعه و بهبود بخشی به کیفیت آموزشی تربیت معلم دارد، در واقع دانشگاه فرهنگیان عامل ارتقای سطوح علمی- آموزشی تربیت معلم در راستای پیروی از سیاست های آموزشی سایر دانشگاه ها می باشد. دانشگاه فرهنگیان می تواند با برقراری رابطه با سایر دانشگاه ها و جذب و تبادل اساتید مجرب زمینه و بسترهای لازمه را برای هر چه بیشتر توانمند شدن دانش آموختگان خود را که همان معلمان جامعه هستند را فراهم آورد

کلیدواژه ها: *آموزش و پروش، دانشگاه فرهنگیان، کیفیت آموزشی، معلمان، منابع انسانی*

[۱] . آموزگار، اداره آموزش و پرورش زنجان. hosseinahmadi817@gmail.com
[۲] . رییس گروه تحقیق و پژوهش، اداره آموزش و پرورش زنجان

صلاحیت ها وشایستگی های (مهارت های) معلم حرفه ای

حسین احمدی مقدم[۱]، مقصود احمدی مقدم [۲]

چکیده

معلم نقش اساسی را در فرایند آموزش رسمی در مدارس داشته و دارد، به طوری که می توان گفت اساسی ترین عامل برای ایجاد موقعیت مطلوب در تحقق اهداف آموزشی معلم است. چون یادگیری و تربیت انسان، فرآیندی پویا و تعاملی میان معلم و شاگرد است و تنها یک معلم خود ساخته و نوآور می تواند آن را بر آورده نماید. هدف از این مطالعه بررسی صلاحیت ها وشایستگی های (مهارت های) معلم حرفه ای بوده است. روش پژوهش توصیفی- تحلیلی و از ابزار و شیوه ی جمع آوری اطلاعات منابع کتابخانه ای، مقالات استفاده شده است. نتایج به دست آمده در این مطالعه نشان دادکه صلاحیت و شایستگی های معلم به توانایی وی دربرآوردن نیازهای حرفه تدریس به میزان کافی و با استفاده از مجموعه های یکپارچه از دانش، مهارت و نگرش نسبت داده می شود. به شکلی که این صلاحیت ها و شایستگی ها در عملکرد شغلی وی که همان تعلیم و تربیت است تجلی پیدا می کند. از نتایج دیگر این مطالعه می توان به مفهوم تلفیق نظریه و عمل اشاره کرد. به این معنا که بخش دوره های نظری باید بر تجربیات عملی متمرکز باشد تا بتوان شاخه های دیگر آن را مشخش کرد و آن ها را در طول آموزش تلفیق نمود. درحالی که کارهای عملی به عکس، فرصتی برای ارائه تمام یادگیری های نظری شخص و آزمودن آن ها در مقابل واقعیات کارهای روزمره محسوب می شوند.

کلیدواژه‌ها: *معلم، صلاحیت، شایستگی،آموزش و پرورش.*

[۱] . آموزگار، اداره آموزش و پرورش زنجان. hosseinahmadi817@gmail.com
[۲] . آموزگار، اداره آموزش و پرورش زنجان.

سنجش کیفیت خدمات آموزشی ارائه شده در دانشگاه فرهنگیان خراسان جنوبی بر اساس مدل سروکوال

سید مهدی خزاعی فر[۱]، ابوالفضل وطن پرست[۲]

چکیده

آموزش عالی عهده دار مسئولیتهای مهمی در زمینه رشد و توسعه همه جانبه جوامع می باشد.نظام آموزشی درصورتی از عهده وظایف خود برمی آیدکه علاوه برکمیت از نظرکیفیت نیزدر وضع مطلوبی باشد. به همین جهت سنجش کیفیت خدمات ارائه شده، از جمله گام های اساسی در راستای تحقق اهداف نظام های آموزشی محسوب می شود.از این رو هدف این پژوهش سنجش کیفیت خدمات آموزشی ارائه شده به دانشجویان دانشگاه فرهنگیان خراسان جنوبی بر اساس مدل سروکوال بوده است. روش پژوهش حاضر، توصیفی و از نوع هم بستگی است.جامعه آماری مورد نظر شامل تمامی دانشجو معلمان پردیس های دانشگاه فرهنگیان خراسان جنوبی می باشد که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی 200 نفر به عنوان نمونه انتخاب شده است. تجزیه وتحلیل داده ها به کمک آمار توصیفی و استنباطی صورت پذیرفته است.در پژوهش حاضر به منظور پی بردن به شکاف میان انتظارات و ادراکات دانشجویان ازنحوه ارائه خدمات دانشگاه، از دو پرسش نامه مجزا استفاده شده است که هر دو پرسش نامه بر مبنای پرسش نامه استاندارد سروکوال تنظیم شده است که شامل ابعاد عوامل محسوس، قابلیت اطمینان، پاسخگویی،ضمانت و همدلی است. یافته‌های پژوهش نشان می دهد که در تمامی ابعادکیفیت خدمات بین انتظارات و ادراکات دانشجویان، شکاف وجود دارد.درتمامی موارد سطح انتظارات دانشجویان فراتر از سطح ادراکات آنها بود .بنابراین دانشجویان در تمامی ابعاد مورد مطالعه از کیفیت خدمات دریافتی رضایت نداشته. وجود شکاف کیفیت بیانگر این است که در زمینه عمل به تعهدات و برآورده کردن انتظارات دانشجویان به خوبی اقدام نشده است.

کلید واژه ها : *نظام آموزشی، کیفیت خدمات، سرکوال، دانشگاه فرهنگیان*

---

[۱] . دانشجو کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.
[۲]. کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید باهنر خراسان جنوبی، بیرجند، ایران.

ارزیابی میزان تحقق ویژگی های سازمان یادگیرنده در دانشگاه فرهنگیان خراسان جنوبی

سید مهدی خزاعی فر[۱]، ابوالفضل وطن پرست[۲]

چکیده

هدف این پژوهش، ارزیابی تطبیقی دانشگاه فرهنگیان خراسان جنوبی بر مبنای ویژگی های سازمان های یادگیرنده با استفاده از مدل ویک و لئون بود. روش پژوهش، توصیفی به شیوه پیمایشی و جامعه آماری، ۱۲۵ نفراعضای هیات علمی و کارکنان دانشگاه فرهنگیان خراسان جنوبی بود. به روش تصادفی در دسترس تعداد ۹۵ نفر انتخاب شدند. ابزار پژوهش، مقیاس محقق ساخته بود که روایی آن از نظر متخصصین و پایایی آن با آلفای کرونباخ مورد تایید قرار گرفت. این مقیاس ۳۲ گویه دارد که ابعاد پنجگانه سازمان‌های یادگیرنده با توجه به مدل ویک و لئون شامل رهبری، برنامه، اطلاعات، نوآوری و اجرا را می سنجد. نتایج آزمون تی تک نمونه ای نشان داد که وضع موجود دانشگاه فرهنگیان خراسان جنوبی در ابعاد پنج‌گانه مذکور با وضع مطلوب تفاوت معنا دار دارد. به علاوه، رهبری با میانگین ۳/۰۴ بیشترین توجه و برنامه با میانگین۲/۳۱ کم ترین توجه را به خود اختصاص داده و نوآوری، اجرا و اطلاعات به ترتیب در مراتب بعدی قرار گرفت.

کلید واژه ها: *ارزیابی تطبیقی، دانشگاه فرهنگیان، سازمان یادگیرنده*

---

[۱] . دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.
[۲]. کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید باهنر خراسان جنوبی، بیرجند، ایران.

نقش دانشگاه فرهنگیان در آموزش حقوق شهروندی به دانشجو معلمان باتاکید بر منشور حقوق شهروندی جمهوری اسلامی ایران

رقیه طاوسی سیمکانی [۱]

چکیده

امروزه آموزش شهروندی یکی ازارکان مهم زندگی اجتماعی می باشد و درقرآن ومنابع اسلامی نیز تاکید بسیار زیادی در احترام به حقوق دیگران شده است ، همچنین درجوامع صنعتی ازطریق برنامه ریزیهای متنوع به اموزش مهارتهای شهروندی می پردازند.این مولفه مهم وحیاتی درجهت استحکام دموکراسی ومشارکت مدنی شهروندان نقش بسیار مهمی ایفا می کند.این آموزه هادربرگیرنده دانش و مهارتها وارزش هایی است که باماهیت وشیوه های اداری یک نظام مردم سالار ومشارکتی همخوانی دارد.ازمیان مولفه های مهم اموزشی، مهمترین نقش را معلمان هر کشور ایفا می کنند وازآن جا که معلمان خبره در دانشگاه ها تربیت می شوند، و دراین مقوله دانشگاه فرهنگیان مهمترین وبهترین جایگاه برای تربیت معلمان در جهت اموزش وظایف وتکالیف وحقوق شهروندی به دانش اموزان به عنوان آینده سازان کشور را برعهده داردمی باشد. در این پژوهش با تاکید بر نقش دانشگاه فرهنگیان در آموزش مهارتهای نقش شهروندی به دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان، باتاکید بر منشور حقوق شهروندی جمهوری اسلامی ایران، برآن است که با روش توصیفی وکتابخانه ای و با استفاده ازمنابع وماخذ موجود به اهمیت این موضوع بپردازد وبا توجه به اهمیت نقش اموزشی این دانشگاه ، روشهای اموزشی مناسب اعم از شیوه های درسی و غیر درسی را باتکیه بر منشور حقوقی شهروندی جمهوری اسلامی را توصیه نماید.

کلید واژه ها : *شهروندی، حقوق شهروندی، منشور حقوق شهروندی جمهوری اسلامی، دانشگاه فرهنگیان*

[۱] . کارشناس مسئول فرهنگی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید باهنر، شیراز، ایران.

رابطه هوش هیجانی و مدیریت تعارض معلمان دوره ابتدایی

کاظم دلروز[۱]، وکیل آژیده[۲]، سید سلیمان ایزدی[۳]، امیر رئیسی[۴]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش هوش هیجانی بر مدیریت تعارض معلمان دوره ابتدایی شهرستان نیکشهر انجام گرفت. مطالعه حاضر به صورت توصیفی-همبستگی بوده و بدین منظور و بر اساس فرمول نمونه گیری کوکران تعداد ۲۰۰ معلم دوره ابتدایی شهر نیکشهر به شیوه تصادفی-طبقه‌ای متناسب با حجم (۹۷ معلم زن و ۱۰۳ معلم مرد) از طریق دو پرسشنامه هوش هیجانی نواکا و آهایوزو (۲۰۰۹) و مدیریت تعارض ویکز (۱۹۹۴) مورد مطالعه قرار گرفتند. داده ها بر اساس ضریب همبستگی و رگرسیون چندگانه با مورد تحلیل قرار گرفتند. یافته‌ها نشان داد که معلمان مورد مطالعه در متغیرهای هوش هیجانی و مدیریت تعارض بالاتر از میانگین نظری قرار داشتند. بین هوش هیجانی و مدیریت تعارض رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. هم چنین نتایج رگرسیون چندگانه نشان داد مولفه های خود مدیریتی، آگاهی اجتماعی و مدیریت روابط توانایی پیش بینی مدیریت تعارض را دارند. بر اساس یافته ها می توان نتیجه گیری کرد توسعه مهارتهای هوش هیجانی می تواند در مدیریت تعارض موثر باشد.

کلید واژه ها: هوش هیجانی، مدیریت تعارض، معلمان.

[۱] . دکترای تکنولوژی آموزشی، استادیار دانشگاه خوارزمی تهران، نویسنده مسئول e-mail: delrouz@yahoo.com
[۲] . کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، معلم آموزش و پرورش
[۳] . معلم آموزش و پرورش
[۴] . معلم آموزش و پرورش

رابطه هوش هیجانی و مدیریت استرس شغلی معلمان دوره ابتدایی

کاظم دلروز[۱]، وکیل آژیده[۲]، سید سلیمان ایزدی[۳]، امیر رئیسی[۴]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش هوش هیجانی بر مدیریت استرس شغلی معلمان دوره ابتدایی شهرستان نیکشهر انجام گرفت. مطالعه حاضر به صورت توصیفی-همبستگی بوده و بدین منظور و بر اساس فرمول نمونه گیری کوکران تعداد ۲۰۰ معلم دوره ابتدایی شهر نیکشهر به شیوه تصادفی-طبقه ای متناسب با حجم (۹۷ معلم زن و ۱۰۳ معلم مرد) از طریق دو پرسشنامه هوش هیجانی نواکا و آهایوزو (۲۰۰۹) و مدیریت استرس الیسون (۱۹۹۷) مورد مطالعه قرار گرفتند. داده ها بر اساس ضریب همبستگی و رگرسیون مورد تحلیل قرار گرفتند. یافته ها نشان داد که معلمان مورد مطالعه در متغیرهای هوش هیجانی و مدیریت استرس بالاتر از میانگین نظری قرار داشتند. بین هوش هیجانی و مدیریت استرس شغلی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. هم چنین نتایج رگرسیون چندگانه نشان داد مولفه های خود مدیریتی و مدیریت روابط توانایی پیش بینی مدیریت استرس را دارند. بر اساس یافته ها می‌توان نتیجه گیری کرد توسعه مهارتهای هوش هیجانی می تواند در مدیریت استرس شغلی موثر باشد.

کلید واژه‌ها : هوش هیجانی، مدیریت استرس، معلمان

[۱] دکترای تکنولوژی آموزشی، استادیار دانشگاه خوارزمی تهران، نویسنده مسئول e-mail: delrouz@yahoo.com
[۲] کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، معلم آموزش و پرورش
[۳] معلم آموزش و پرورش
[۴] معلم آموزش و پرورش

محور دوم
ساختارسازی در تربیت معلم

نگاهی نقادانه به عملکرد معاونت نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه فرهنگیان: مطالعه کیفی

مهدی نامداری پژمان[۱] ، ایوب ابراهیمی[۲]

چکیده

فرهنگ نقادی و نقدپذیری به‌گونه‌ای از ارزش‌ها، باورها و معانی سازنده و حاکم بر رفتارهای ارزیابانه گروه یا فرد خاص در هنگام تفکیک کمال از نقصان امری مادی یا معنوی متعلق به خود یا دیگری اشاره دارد. هدف این مقاله، نقد عملکرد معاونت نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه فرهنگیان بود. به روش کیفی و از منظر تحلیل تماتیک، نظرات کارکنان شاغل در واحدهای دانشگاهی در کلیه استان‌ها نسبت به عملکرد معاونت نظارت گردآوری و تحلیل شدند. پس از دریافت نظرات، ابتدا گزاره‌های مرتبط با نقد عملکرد حوزه نظارت و ارزیابی تشخیص داده شد (۱۵۴ گزاره). پس از کدگذاری تمامی گزاره‌ها، نسبت به دسته‌بندی و تشکیل مقوله‌ها اقدام لازم به عمل آمد و ۳۰ مقوله تشخیص داده شد. در نهایت ۱۰ مفهوم کلی احصا شد که عبارت‌اند از ابزارها، سیستم‌ها، رویکردها، روش‌ها، نیروی انسانی، حوزه‌های ارزیابی، برنامه‌ها، نتایج ارزیابی، رویه‌ها، فرهنگ و ساختار. در پایان پیشنهادهایی برای دستیابی به اهداف و کاستن از نقدهای وارده ارائه شد.

کلیدواژه‌ها: نقد، فرهنگ نقادی، معاونت نظارت

[۱] دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، مدیر سنجش شایستگی‌های حرفه‌ای منابع انسانی، ایران. namdaripejman@gmail.com
[۲] دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، مدیرکل دفتر نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت، ایران.

دستاوردهای آینده‌پژوهی در مدیریت دانش

فریناز صناعی[۱]

چکیده

مفهوم مربیان بزرگ و آینده‌پژوهی هر دو دربارهٔ شناسایی پیچیدگی‌ها و پویایی‌های برخاسته از محیط‌های سازمانی و نیازمندی‌های مدیران دانشی برای تصمیم‌گیری در چنین محیطی بحث می‌کنند. با نگاه مختصری به نقش آینده در طراحی و تصمیم‌گیری، می‌توان به اهمیت آینده‌پژوهی در مدیریت دانش پی برد. پیش‌بینی آینده می‌تواند در موقعیت‌های طراحی روزانه دیده شود، زیرا هر اقدام تصمیم‌گیری بر پایهٔ برخی مفروضات در آینده مبتنی خواهد بود. مدیریت دانش و آینده‌پژوهی دانش به شیوه‌های مرتبط در همه‌جا و در همه سطوح دولت‌ها و بسیاری از سازمان‌ها در سال‌های گذشته بکار گرفته شده‌اند. چهار جهت جدید تحقیق در این زمینه پیشنهادشده است از جمله؛ اینکه به طور کامل‌تر به ماهیت عمل مدیریت دانش پرداخته شود و بر یادگیری دانش آینده‌پژوهی به‌طور کلی به‌عنوان بخشی از مدیریت دانش تمرکزشده و به‌ویژه تمرکز در مورد چگونگی دانش و نحوه استفاده از آن و اینکه می‌تواند با مدیریت راهبردی به شکل بهتری یکپارچه شود. ثمره تحقیقات متمرکز بیشتر می‌تواند حیطه کاربرد مدیریت دانش را ارتقا داده و همچنین ظرفیت سازمانی برای مقابله با چالش‌های فعلی و آینده و بهبود عملکرد در طولانی‌مدت را افزایش دهد. شاید بتوان بزرگ‌ترین هنر آینده‌اندیشی و آینده‌پژوهی را ایجاد آمادگی برای رویارویی با آینده دانست. بزرگ‌ترین دستاورد دانش نوپای آینده‌پژوهی این است که امروز به‌خوبی درک شود که فرآیند تکامل آینده، بسیار پیچیده‌تر از آن است که بتوان آن را پیشگویی کرد. مدیریت دانش یکی از عوامل تأثیرگذار در حوزه آینده‌پژوهی است در این مطالعه، سعی بر آن است تا به نقش آینده‌پژوهی در مدیریت دانش پرداخته شود.

کلیدواژه‌ها: *آینده‌پژوهی، استراتژی، مدیریت دانش، مدیریت بحران.*

[۱] دانشجوی دکتری مدیریت فناوری اطلاعات، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.daryanaz2000@gmail.com

دارالمعلمین: اولین نهاد تخصصی تربیت معلم در ایران

محمود محمدی[۱]

چکیده

معلم یکی از عناصر اساسی دستگاه تعلیم و تربیت رسمی هر جامعه‌ای به شمار می‌آید. بر اساس نقش مهمی که معلم در جامعه دارد، تربیت معلم همواره مورد توجه متخصصان تربیتی، سیاست‌گذاران دولتی و پژوهشگران اجتماعی بوده است. هدف این مقاله توضیح چگونگی شکل‌گیری دارالمعلمین به‌عنوان اولین نهاد تخصصی تربیت معلم در ایران است. این مقاله با رویکرد پدیدارشناسانه و بررسی اسناد و شواهد تاریخی، شرایط اجتماعی-سیاسی را توضیح می‌دهد که منجر به شکل‌گیری دارالمعلمین در ایران شد. در این مقاله توضیح داده می‌شود که تحولات سیاسی- اجتماعی که در دوره قاجار به وقوع پیوست ضرورت انتشار علوم و فنون جدید را در میان دولت و ملت مطرح ساخت. مدارس جدید با هدف انتشار علوم و فنون جدیده در میان عموم مردم برپا شدند. به دنبال برپایی مدارس جدید ضرورت تأمین و تدارک معلم برای مدارس جدیده مورد توجه نیروهای اجتماعی و سیاسی قرار گرفت. با دولتی شدن مدارس جدید و گسترش ان در سراسر مملکت ضرورت برپایی مرکزی برای تربیت معلمانی کارآزموده احساس شد. دارالمعلمین به‌عنوان اولین مرکز تخصصی تربیت معلم توسط وزارت معارف تأسیس شد. بررسی تاریخی نحوه شکل‌گیری دارالمعلمین در ایران می‌تواند درک عمیق‌تری از فرایند تربیت معلم در اختیار سیاست‌گذاران تربیتی قرار می‌دهد.

کلیدواژه‌ها: *تربیت، معلم، دارالمعلمین.*

[۱] عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان mmohammadi87@yahoo.com

شناسایی مؤلفه‌های آموزش عالی پایدار در دانشگاه فرهنگیان و طراحی الگوی مطلوب

سید ابراهیم راد[۱]

چکیده

هدف اصلی پژوهش حاضر مطالعه مؤلفه‌های آموزش عالی پایدار در دانشگاه فرهنگیان به‌منظور ارائه الگویی متناسب با بافت و زمینه نظام آموزش عالی ایران بوده است. در این راستا، از روش تحقیق ترکیبی اکتشافی استفاده شد. در مرحله‌ی کیفی پژوهش، از طریق نظریه‌ی زمینه‌ای به جمع‌آوری داده‌ها از چهار منبع مصاحبه، مبانی نظری و ادبیات پژوهش، یادداشت‌برداری و اسناد پرداخته شد. سپس، داده‌های حاصل از منابع، به داده‌های متنی تبدیل شد و در این مرحله از نرم‌افزار تحلیل داده‌های کیفی Nvivo-11 استفاده گردید در این مرحله، به کمک روش مقایسه‌ی ثابت، به ۹ هسته اصلی (بعد)، ۲۸ مقوله عمده و ۸۷ مفهوم (مؤلفه) به دست آمد. در مرحله‌ی کمی، پرسشنامه‌ای حاوی ۸۷ سؤال طراحی شد. بر پایه‌ی داده‌های گردآوری‌شده، برای تحلیل اطلاعات از نرم‌افزار لیزرل استفاده گردید. تجزیه‌وتحلیل داده‌های کمی در قالب تحلیل عاملی مرتبه اول و دوم و در چارچوب مدل یابی معادلات ساختاری انجام شد. با توجه به نتایج تحلیل عاملی مرتبه‌ی اول، تعدیل و اصلاح‌های لازم در نتایج بخش کیفی پژوهش صورت گرفت و الگوی نهایی آموزش عالی پایدار در دانشگاه فرهنگیان به صورت ۹ بعد، ۲۸ مقوله‌ی عمده و ۸۷ مفهوم تعدیل یافت. نتایج تحلیلی عاملی مرتبه‌ی دوم، حاکی از برازش مطلوب داده‌ها با الگوی نهایی دانشگاه فرهنگیان پایدار است که پژوهشگر بر اساس یافته‌های مرحله نخست پژوهش (مرحله کیفی) مفروض دانسته بود؛ بنابراین به صراحت می‌توان گفت داده‌های کمی با الگوی مفروض برازش داشته است.

کلیدواژه‌ها: *آموزش عالی پایدار، دانشگاه پایدار، توسعه پایدار، دانشگاه فرهنگیان*

[۱] دکتری برنامه‌ریزی درسی، پردیس علامه طباطبایی دانشگاه فرهنگیان، اردبیل، ایران. ebrahimrad8@gmail.com

نقش دانشگاه فرهنگیان در توسعه پایدار

احسان فقیری کاریزی[۱]

چکیده

امروزه جهان با مسائل متعدد زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی از قبیل نابودی منابع طبیعی، تخریب محیط زیست، آلودگی، تغییرات آب و هوایی، افزایش بی‌رویه جمعیت، بی‌عدالتی و پایین آمدن کیفیت زندگی روبه‌روست که این موارد مانع جدی بر سر راه توسعه کشورها هست. بدین منظور برای پیشگیری و مقابله با این مشکلات رویکرد توسعه پایدار مطرح و مورد توجه بسیاری از نهادهای مختلف از جمله نهادهای آموزشی واقع گردید. از مهم‌ترین عوامل ثاتیرگذار برای دست یافتن به توسعه پایدار، آموزش آن است. توسعه پایدار در جهان امروزی تا حد زیادی به افرادی با ویژگی‌های اخلاقی خوب و خلاقیت بالا که قادر به حل مشکلات پیچیده توسعه باشند و بتوانند راه‌حل‌هایی برای بحران جهانی پیدا کنند وابسته است. در فرآیند آموزش و انتقال اصول توسعه پایدار و شکل دادن به کیفیت بالای انسان، معلمان از نقش و اهمیت ویژه‌ای در جامعه برخوردار می‌باشند. معلمان به دلیل تأثیر بسیار بالای خود در آگاهی بخشی و ارتقای قابلیت‌های مورد نیاز افراد جامعه می‌توانند آغازگر جنبش توسعه پایدار باشند و نقش کلیدی در حرکت به‌سوی توسعه پایدار ایفاء کنند. دانشگاه فرهنگیان به‌عنوان تنها نماد تربیت معلم کشور می‌بایست این اصول را به دانشجویان خود که معلمان آینده جامعه هستند آموزش داده تا این معلمان بتوانند نقش مؤثر خود را در رسیدن به توسعه پایدار با آموزش به نسل آینده به‌خوبی ایفا نمایند. بدین منظور لازم است دانشگاه فرهنگیان به‌طور هم‌زمان خود را با شرایط جهانی امروزه تطبیق داده و در جهت آموزش و آگاهی بخشی به معلمان آینده گام‌های اساسی بردارد. این مقاله با بیان توصیفی و روش کتابخانه‌ای سعی دارد ضمن تبیین جایگاه و اهمیت دانشگاه فرهنگیان نقش آن را در فرآیند توسعه پایدار کشور مورد بحث قرار دهد.

کلیدواژه‌ها: *توسعه، آموزش، توسعه پایدار، دانشگاه، دانشگاه فرهنگیان*

[۱] دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی توسعه آموزش عالی دانشگاه مازندران، مازندران، ایران. Ehsan.faghiri@yahoo.com

نگاهی نقادانه به عملکرد معاونت نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه فرهنگیان: مطالعه کیفی

مهدی نامداری پژمان[۱]، ایوب ابراهیمی[۲]

چکیده

فرهنگ نقادی و نقدپذیری به‌گونه‌ای از ارزش‌ها، باورها و معانی سازنده و حاکم بر رفتارهای ارزیابانه گروه یا فرد خاص در هنگام تفکیک کمال از نقصان امری مادی یا معنوی متعلق به خود یا دیگری اشاره دارد. هدف این مقاله، نقد عملکرد معاونت نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه فرهنگیان بود. به روش کیفی و از منظر تحلیل تماتیک، نظرات کارکنان شاغل در واحدهای دانشگاهی در کلیه استان‌ها نسبت به عملکرد معاونت نظارت گردآوری و تحلیل شدند. پس از دریافت نظرات، ابتدا گزاره‌های مرتبط با نقد عملکرد حوزه نظارت و ارزیابی تشخیص داده شد (۱۵۴ گزاره). پس از کدگذاری تمامی گزاره‌ها، نسبت به دسته‌بندی و تشکیل مقوله‌ها اقدام لازم به عمل آمد و ۳۰ مقوله تشخیص داده شد. در نهایت ۱۰ مفهوم کلی احصا شد که عبارت‌اند از ابزارها، سیستم‌ها، رویکردها، روش‌ها، نیروی انسانی، حوزه‌های ارزیابی، برنامه‌ها، نتایج ارزیابی، رویه‌ها، فرهنگ و ساختار. در پایان پیشنهادهایی برای دستیابی به اهداف و کاستن از نقدهای وارده ارائه شد.

کلیدواژه‌ها : *نقد، فرهنگ نقادی، معاونت نظارت، نقد معاونت نظارت.*

[۱] دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، مدیر سنجش شایستگی‌های حرفه‌ای منابع انسانی، تهران ایران. namdaripejman@gmail.com
[۲] دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، مدیرکل دفتر نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت، تهران، ایران.

فرایند شناسی سازمان‌دهی تشکیلاتی دانشگاه فرهنگیان؛ ساماندهی منابع انسانی و ارائه چرخه سیاست‌گذاری در دانشگاه

امیر آقایی[۱]، نرگس حسن مرادی[۲]

چکیده

مهم‌ترین اصل لازم جهت مدیریت کلان دانشگاه، سازمان‌دهی تشکیلاتی آن مبتنی بر آئین‌نامه‌ها و قوانین معتبر آنهاست. نخستین گام در راه ساماندهی تشکیلاتی؛ نقشه راه، ایجاد بینش و درک مشترک از هدف، مختصات و روش‌شناسی آنکه همانا آیین‌نامه ساماندهی و تشکیلات است. ساماندهی دانشگاه عبارت از انسجام‌بخشی حوزه‌های ستاد و صف در قالب نظام سازمانی از طریق اصلاح نقش‌ها و کارکردها و تحول در ساختارها و تنظیم روابط و مناسبات بین آن‌ها، در جهت افزایش بهره‌وری و کاهش تعارض‌های کارکردی است. زمانی که حوزه ستاد دانشگاه در تعامل با مجموعه صف دیده شوند و نقش و وظیفه هریک از بخش‌ها در تحقق اهداف کلان دانشگاه مشخص گردد، نظام جامع ساماندهی دانشگاه تبیین شده است. هدف این نوشته تبیین مکانیسم سازمان‌دهی تشکیلاتی و در جهت ساماندهی منابع انسانی دانشگاه است. این بررسی، در پی آن است تا نشان دهد که دانشگاه‌ها بالأخص دانشگاه فرهنگیان، چرا و چگونه می‌تواند به‌عنوان یک سازمان آموزشی پیشرو در جریان تربیت دانشجویان معلم در کشور، ساختار تشکیلاتی خود را سازمان داده و نیروی انسانی خود را ساماندهی نماید. این مطالعه با روش اسنادی و نظرات خبرگی مدیران به بررسی این محورها می‌پردازد. ۱.فرایند سازمان‌دهی تشکیلات در وهله اول، ساماندهی منابع انسانی دانشگاه در وهله دوم در دو حوزه کلی عناصر اساسی شامل اصول و اهداف و سیاست‌های اجرایی و راهکارهای عملیاتی متناظر با هریک از سیاست‌های اجرایی

کلیدواژه‌ها: *آئین‌نامه، ساختار، ساماندهی، سازمان‌دهی، تشکیلات.*

[۱] دانشجوی دکتری علوم تربیتی گرایش آموزش عالی، دانشگاه آزاد واحد تهران شمال، تهران، ایران. aghaei1354@yahoo.com
[۲] دکتری مدیریت آموزشی، دانشیار دانشگاه آزاد علوم تحقیقات تهران شمال، تهران، ایران.

مقایسه تطبیقی پذیرش دانشجو در نظام تربیت معلم کشورهای انگلستان، ژاپن، آلمان، فرانسه، کره جنوبی، مالزی و ایران

سید صادق نبوی[۱]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مقایسه تطبیقی پذیرش دانشجو در تربیت معلم کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه به‌منظور دلالت بر اصلاح و بهبود پذیرش دانشجو در نظام تربیت معلم ایران انجام شده است. این پژوهش یک پیمایش تطبیقی بوده و اطلاعات موردنیاز آن برای پاسخگویی به سؤالات، از طریق اسناد و مدارک کتابخانه‌ای، گزارش‌های پژوهشی، نشریه‌ها و فصلنامه‌ها، بانک‌های اطلاعاتی خارجی و برخی از سایت‌های بین‌المللی گردآوری شده است. الگوی مورد استفاده در این زمینه الگوی جرج بردی است. نتایج پژوهش نشان داد که در همه کشورهای مورد مطالعه، داشتن گواهینامه دیپلم پایان دوره متوسطه، قبولی در امتحانات ورودی، قبولی در مصاحبه علمی تعیین علاقه و صلاحیت معلمی و برخورداری از سلامت جسمانی و روانی از ملاک‌های پذیرش دانشجو در نظام تربیت معلم محسوب می‌شود. بر مبنای نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود در جذب دانشجو معلم در دانشگاه فرهنگیان، ویژگی‌های شخصیتی و سلامت روانی داوطلبان از طریق آزمون‌های روان‌شناختی معتبر مورد ارزیابی علمی قرار گیرد. به‌منظور گزینش افراد اصلح، بومی گزینی داوطلبان در کد رشته- محل‌های دانشگاه، از منطقه آموزشی یا شهر به استان و استان‌های هم‌جوار گسترش یابد و حداقل سه برابر ظرفیت دانشگاه، داوطلب برای فرایند مصاحبه معرفی شود.

کلیدواژه‌ها: *پذیرش دانشجو، تربیت معلم، مطالعه تطبیقی.*

[۱] دکتری علوم تربیتی، استادیار پردیس شهید مفتح، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران. sadegh.nabavi@yahoo.com

باز نگاهی به اساسنامه دانشگاه فرهنگیان با رویکرد انتقادی واصلاحی

علی دلقندی[۱]

چکیده

چکیده اکنون حدود یک قرن از زمان تاسیس نظام تربیت معلم در کشور ما میگذرد و در این مدت این نظام فراز و فرودهای فراوانی را طی نموده است و تغییراتی را در ابعاد مختلف از نامگذاری تا ساختار ،جایگاه سازمانی ، متون و برنامه درسی و عناوین رشته ها و ... به خود دیده است، در دورانی به عنوان یک راهبرد اساسی جهت فلاح و صلاح جامعه بدان نگریسته شده که البته آثار و فواید فراوانی داشته است و در ایامی نیز یا از سر بی مهری ویا درپی بی توجهی ونبود تحلیل و ارزیابی صحیح به حاشیه رانده شده است ،در حال حاضر وبر مبنای اساسنامه مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ،دانشگاه فرهنگیان متولی اصلی تربیت معلم در کشور میباشد ،گذشت بیش از پنج سال از اغاز بکار این دانشگاه و ورو د بخدمت دانشجو معلمان فارغ التحصیل شده از آن و نیز تاریخ صد ساله گذشته می تواند مهملی باشد تا جدای از خیرات و مبرات فراوان این تشکیلات با رویکردی انتقادی و آسیب شناسانه به عملکرد این دانشگاه در ابعاد مختلف پرداخته شود و از آنجا که ابتنای دانشگاه بر اساسنامه ان به عنوان قانون اساسی دانشگاه می باشد در این نوشتار به بررسی نقادانه اساسنامه با توجه به تجربیات ناشی از اجرای آن در سنوات ماضی پرداخته شده و ضمن تامل و تدبر منتقدانه به ارایه پیشنهاداتی اصلاحی اقدام شده است که میتواند در صورت توجه از حیث کیفی و کاربردی و راهبردی مفید فایده واقع شود.

کلیدواژه‌ها: *دانشگاه، اساسنامه، رویکرد انتقادی – اصلاحی.*

[۱] دانشجوی دکتری علوم تربیتی، مربی دانشگاه فرهنگیان سبزوار، خراسان، ایران. ali.delghandy.1350@gmail.com

ارزیابی اثربخشی دورهٔ آموزشی برنامهٔ ملی شناسایی و هدایت استعدادهای برتر (شهاب) در بین دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان

حسن تقی پور کران[۱]، فرشته رضاپور درویش[۲]

چکیده

برنامهٔ ملی شهاب به عنوان یکی از برنامه‌های اجرایی مشترک بین وزارت آموزش و پرورش و بنیاد ملی نخبگان در دورهٔ ابتدایی در کشور در حال اجرا است. هدف اصلی این برنامه شناسایی و هدایت استعدادهای برتر با رویکرد تلفیقی و با ویژگی‌های عدالت محوری و فراهم‌سازی زمینهٔ دست‌یابی به نخبگی برای دارندگان هر یک از استعدادهای برتر است. از دیگر اهداف آن که به‌عنوان هدف پنهان این برنامه می‌باشد، ارتقای کیفیت فرایند یاددهی یادگیری در دورهٔ ابتدایی با توجه به زمینه‌های چندگانه و متنوع استعداد، هوش و تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان است. از آنجا که ارزیابی اثربخشی دوره‌های آموزشی موجب آگاهی مدیران و ارائهٔ تصویری روشن‌تر از کیفیت آموزش‌های ارائه شده می‌شود، مطالعهٔ حاضر به ارزیابی اثربخشی دورهٔ آموزشی برنامهٔ ملی شهاب در بین این گروه از دانشجو معلمان پرداخته است. پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی است. جامعهٔ آماری تمامی دانشجو معلمان فارغ‌التحصیل در ابتدای سال ۱۳۹۵ بودند که از میان آنها با روش تصادفی طبقه‌ای متناسب با حجم تعداد ۶۵۱ نفر در سراسر کشور انتخاب و به پرسشنامهٔ محقق ساخته پاسخ دادند. پرسشنامه دربرگیرندهٔ چهار مؤلفهٔ مورد بررسی یعنی محتوای ارائه شده، مدرسان، اثربخشی دوره و مدیریت آن بود. یافته‌ها نشان داد که دانشجو معلمان ضمن استقبال از به‌کارگیری این رویکرد نوین در فرایند یاددهی یادگیری و توجه به تفاوت‌های فردی و زمینه‌های متنوع استعدادی در کلاس درس، اثربخشی دورهٔ مذکور را کمی بالاتر از متوسط ارزیابی کرده‌اند. همچنین آزمون‌های آماری نشان داد که بین دانشجو معلمان زن و مرد و نیز استان‌های مختلف از نظر مؤلفه‌های چهارگانهٔ پژوهش تفاوت وجود دارد. در بررسی کلی، مؤلفه‌ای که کمترین مطلوبیت را از نظر دانشجو معلمان داشته است، مؤلفهٔ مدیریت است.

کلیدواژه‌ها: *: اثربخشی، برنامهٔ ملی شهاب، تربیت معلم، دانشجو معلمان.*

[۱] کارشناسی ارشد، رئیس گروه برنامه ملی شهاب، وزارت آموزش و پرورش. taghipour.karan@gmail.com
[۲] دانشجوی کارشناسی ارشد، وزارت آموزش و پرورش

مدل توسعه فرهنگ سازمانی براساس هوش فرهنگی و تفکر استراتژیک در دانشگاه فرهنگیان مازندران

مهین کیخانژاد[۱]، بهمن بهرادفر[۲]

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی تأثیر هوش فرهنگی و تفکر استراتژیک فرهنگی بر توسعه فرهنگ سازمانی دانشگاه فرهنگیان مازندران به منظور ارائه مدل می باشد. تحقیق حاضر از نظر هدف، کاربردی و از حیث روش تحقیق، توصیفی- پیمایشی با رویکرد کمی است. جامعه آماری پژوهش، شامل کارکنان مرد و زن دانشگاه فرهنگیان استان مازندران؛ سال ۱۳۹۵ به تعداد ۲۴۵ نفر و تحلیل بر اساس داده‌های جمع-آوری شده از ۱۵۰ تن از آزمودنی ها، بر اساس فرمول کوکران با روش نمونه گیری طبقه ای نسبی، از جامعه مورد نظر انجام شده است. روایی پرسشنامه ها از طریق روایی صوری و طبق نظر اساتید مربوطه انجام گردیده و پایایی ابزار از طریق محاسبه آلفای کرونباخ مورد تایید قرار گرفت که پرسشنامه های هوش فرهنگی، تفکر استراتژیک فرهنگی و فرهنگ سازمانی بترتیب دارای آلفای کرونباخ ۰/۸۳، ۰/۸۴ و ۰/۸۳ بوده اند. برای بررسی و آزمون فرضیه های پژوهش از آزمون کولموگروف- اسمیرنف، آزمون تی تک نمونه ای، تحلیل عاملی تاییدی استفاده شده است. یافته ها در ارتباط با سوال های پژوهش نشان داد، با توجه به نتایج حاصل از ضرایب استاندارد، مقادیر t و مقدار R^2 در تحلیل عاملی تائیدی، چهار مولفه بشرح راهبردی(فراشناختی)، دانشی(شناختی)، انگیزشی و رفتاری در تبیین هوش فرهنگی موثر و معنی‌دار می‌باشند. در تبیین روابط بین متغیرها به منظور ارائه مدل نهایی تحقیق، نتایج حاکی از آن بوده که هوش فرهنگی و تفکر استراتژیک فرهنگی بر فرهنگ سازمانی موثر بوده و در عین حال هوش فرهنگی، به طور غیر مستقیم از مسیر تفکر استراتژیک فرهنگی بر فرهنگ سازمانی تاثیر معنادار و مثبتی داشته است.

کلیدواژه‌ها: *فرهنگ سازمانی، تفکر استراتژیک ، هوش سازمانی ، دانشگاه فرهنگیان*

[۱] دکتری تخصصی، عضو هیات علمی، دانشگاه فرهنگیان، واحد مازندران، مازندران، ایران. mkeyka@yahoo.com
[۲] کارشناسی ارشد، دانشگاه فرهنگیان، واحد مازندران، مازندران، ایران.

ارزیابی شیوه های انتخاب معلمان ابتدایی در دانشگاه فرهنگیان

علیرضا فراهانی [۱]

چکیده

با توجه به اینکه معلم در آموزش و پرورش نقش بسیار مهمی دارد و از مهمترین عوامل تأثیرگذار در توسعه کیفی نظام آموزشی به حساب می‌آید، بر این اساس، پژوهش حاضر به ارزیابی شیوه‌های انتخاب معلمان مدارس ابتدایی پرداخته است. برای انجام این پژوهش از روش کیفی استفاده شده است. جامعه آماری شامل کارشناسان و مدرسان مراکز تربیت معلم شهر اراک در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ می‌باشد. برای انتخاب نمونه کارشناسان و مدرسان از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شده است. در این زمینه دیدگاه‌های ۴۰ نفر از کارشناسان و مدرسان مراکز تربیت معلم که دارای سوابق برجسته آموزشی بودند مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. روایی سؤالات مصاحبه توسط چند نفر از استادان و متخصصان آموزشی تأیید شده است. برای تجزیه و تحلیل مصاحبه از روش مقوله‌بندی استفاده شده است. نتایج حاصل برآن است که در فرآیند جذب و انتخاب معلمان باید به علاقه و انگیزه‌ی داوطلبان، تواناییها و ویژگی‌های جسمی، روانی و علمی داوطلبان، اصلاح و بهبود فرایند جذب و انتخاب و استفاده از نیروهای بومی توجه شود. در این راستا، به جهت رشد سریع تحولات علمی جهان و نیازهای روز جامعه استفاده از تجارب کشورهای توسعه یافته به گونه‌ای که بازنگری و اصلاح در روند انتخاب معلم امکان پذیر باشد مورد تأکید قرار گرفت. در نهایت، پیشنهادهایی برای بهبود شیوه‌های انتخاب معلمان ابتدایی ارائه شده است.

کلیدواژه‌ها: *ارزیابی، انتخاب معلم، معلمان ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان.*

[۱] دانشجوی دکتری، آموزش و پرورش اراک، اراک، ایران. a.farahani2009@gmail.com

سند تحول بنیادین و تربیت معلم

مهتاب چنگایی[۱]، فرشته لطیف پور[۲]، فاطمه قنائی[۳]، مرضیه اسکینی[۴]

چکیده

اینکه معلمان در رشد و تحول علمی، فرهنگی، اجتماعی، اخلاقی و... یک جامعه نقش و جایگاه خاصی دارند بر هیچ صاحب نظری پوشیده نیست. در حقیقت، این معلم است که پایه و اساس، توان علمی و صنعتی، اخلاقی و انسانی هر جامعه را پی ریزی می‌کند. در این راستا، تلاش برای بهبود کیفیت تربیت معلم و تجهیز هر چه کاملتر معلمان برای انجام وظیفه ی مقدسی که به عهده دارند، یک ضرورت اساسی است. یکی از مفاهیم کلیدی در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، مفهوم شایستگی است. در بخش کلیات این سند، در تبیین مفهوم تعلیم و تربیت، رسیدن به مراتب حیات طیبه مستلزم کسب شایستگی‌های پایه دانسته شده است. منظور از شایستگی، مجموعه‌ای ترکیبی از صفات، توانمندی‌ها و مهارت‌های فردی و جمعی (نظیر تعقل، معرفت، ایمان، اراده و تقوا) ناظر به تکوین و تعالی هویت در تمام شئون زندگی و تمام مؤلفه‌های جامعه صالح است که متربیان در جهت درک موقعیت خود و دیگران و عمل برای بهبود مستمر آن در راستای آماده شدن برای تحقق مراتب حیات طیبه باید آن‌ها را کسب کنند. با علم به اینکه، معلم شایسته شاگرد شایسته تربیت خواهدکرد، نظام های تربیت معلم را باید حساسترین و مهم ترین مؤلفه ی نظام های تعلیم و تربیت دانست. بدان جهت که موفقیت یا عدم موفقیت در تلاش های ناظر به ایجاد تحول در نظام آموزشی، بیش از هر چیز در گرو توانایی ها و قابلیت های حرفه‌ای معلمان، به عنوان کارگزاران و مجریان اصلی سیاست ها و برنامه‌های پیش بینی شده است. به عبارت دیگر ویژگی های محصولات نظام های تربیت معلم مشخص خواهد کرد که با ایجاد نوآوری تا چه اندازه می‌توان از راهبردها و رویکردهای سنتی در نظام آموزشی فاصله گرفت و در نتیجه به ارتقای کیفیت تعلیم و تربیت امیدوار بود. مراکز تربیت معلم محور تغییر و تحولات بنیادین آموزشی و تربیتی و علمی‌آینده اند و از این رو همواره مورد توجه و عنایت مسئولین و صاحبنظران بوده اند. بنابراین با الهام از دیدگاه امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری، نقطه ی آغاز تحول بنیادین آموزش و پرورش را باید در مراکز تربیت معلم (دانشگاه فرهنگیان) دانست، چرا که آینده نظام تعلیم وتربیت در این مراکز ترسیم می‌شود.

کلیدواژه‌ها: *تحول بنیادین، تربیت معلم ، تربیت نیروی انسانی، برنامه درسی.*

[۱] دانشجوی دکترا، معاون آموزشی پردیس آیت اله کمالوند دانشگاه فرهنگیان. mch192@yahoo.com
[۲] کارشناسی، کارمند پردیس آیت اله کمالوند دانشگاه فرهنگیان خرم آباد ، لرستان، ایران.
[۳] دکترای تخصصی، سرپرست پردیس آیت اله کمالوند دانشگاه فرهنگیان خرم آباد ، لرستان، ایران.
[۴] کارشناسی، کارمند پردیس آیت اله کمالوند دانشگاه فرهنگیان خرم آباد ، لرستان، ایران.

تحلیل ارزشهای محوری سند راهبردی دانشگاه فرهنگیان با تاکید بر اسناد بالادستی

مهناز خسروی پور[۱]، پروین احمدی[۲]

چکیده

این پژوهش به تحلیل و انطباق سند(برنامه) راهبردی دانشگاه فرهنگیان با اسناد بالادستی یعنی سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، برنامه ششم توسعه، نقشه جامع علمی کشور ، سند دانشگاه اسلامی و سند تحول بنیادین آموزش و پرورش پرداخته است. روش تحقیق توصیفی و روش گردآوری اطلاعات ،کتابخانه‌ای است.آنچه به عنوان نتیجه تحقیق استنتاج شد این است که سند راهبردی دانشگاه فرهنگیان با توجه به سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ تدوین گشته و به علت تصویب کلیه اسناد بالادستی آموزش کشور با همکاری دولت و شورای عالی انقلاب فرهنگی، این سند در چارچوب کلی سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ معنا و تعریف می‌شود . صرف نظر از اینکه در بخشهای بسیاری ارزشهای محوری دانشگاه فرهنگیان – بخصوص قسمت عقیدتی و التزام به نظام – کاملا منطبق بر اسناد بالا دستی است ، بنظر میرسد در تنظیم این سند عجولانه تصمیم گیری شده است . چراکه بعنوان یک موسسه آموزش عالی انتظار میرود ارزشگذاری بیشتری به علم و عالم ، روحیه تعاون و همکاری ، وجدان کاری ، ایجاد انگیزه اهتمام به زبان فارسی ، کارآفرینی و ... انجام می شد.

کلیدواژه‌ها: *سند راهبردی، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.*

[۱] دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه الزهرا، تهران، ایران. m.khosravipour95@gmail.com
[۲] دکترای تخصصی، استادیار دانشگاه الزهرا، تهران، ایران.

محور سوم
برنامه درسی تربیت معلم وحرفه آموزی

بررسی و تبیین ضرورت توجه به تحقیق و پژوهش در دانشجومعلمان و معلمان

حسین احمدی مقدم[۱] ، مقصود احمدی مقدم[۲]

چکیده

امروزه سرعت رشد و پیشرفت علم و تکنولوژی به قدری است که از آن با عنوان انفجار اطلاعاتی یاد می شود و این موجب شده تا فاکتورهای توسعه نیز تغییر یابد امروز ما کشورهایی را توسعه یافته می‌دانیم که به تحقیق و پژوهش پرداخته‌اند و آن دسته را درحال توسعه می نامیم که در مسیر توسعه دست به تحیق و پژوهش می زنند. هدف از این مطالعه بررسی و تبیین ضرورت توجه به تحقیق و پژوهش در دانشجومعلمان و معلمان بوده است. روش مطالعه توصیفی- تحلیلی و از ابزار و شیوه‌ی جمع آوری اطلاعات منابع کتابخانه‌ای، مقالات استفاده شده است. از جمله نتایج به دست آمده در این مطالعه نشان داد که آموزش و پرورش کشوری رو به پژوهش و تحقیق نمی رود مگر آن‌که معلمان این کار را انجام دهند و کشوری توسعه نمی‌یابد مگر آن که نظام آموزشی فعال و پژوهش‌گر داشته باشد. و معلمان توانمند در عرصه‌ی پژوهش می‌توانند دانش‌آموزانی پژوهش‌گری برای جامعه تربیت کنند.

کلیدواژه ها: تکنولوژی، توسعه یافته، معلم، جامعه، تربیت

[۱].کارشناسی علوم تربیتی، آموزگار، ماهنشان، آموزش و پرورش زنجان، زنجان، ایران. hosseinahmadi817@gmail.com

[۲]. کارشناسی آموزش ابتدایی، آموزش و پرورش زنجان، ناحیه۱، زنجان، ایران

ضرورت توجه برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان به شناسایی وهدایت استعدادهای برتر (طرح شهاب)

محمدعلی پور[۱] ، محسن آیتی[۲]

چکیده

در ایران از چندین سال پیش‌طرح شهاب به‌منظور کشف و شناسایی و هدایت استعداد برتر برنامه‌ریزی‌شده است و اجرا می‌شود و آموزگاران محور اجرای طرح هستند و از طرفی دانشگاه فرهنگیان وظیفه تربیت‌معلمان را دارد و می‌بایست دانشجو معلمان نسبت به این طرح آگاهی کامل را داشته باشند. روش این پژوهش توصیفی – مروری است و از منابع کتابخانه‌ای و پژوهش‌های قبلی استفاده‌شده است. هدف اصلی این پژوهش، نشان دادن ضرورت آگاهی دانشجو معلمان از طرح شهاب با رویکرد بررسی دروس و سرفصل‌های کارشناسی رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان است. در این مقاله سعی شده است ضمن جمع‌آوری اطلاعات و بررسی پژوهش‌های انجام‌شده، درزمینه مأموریت نظام تعلیم و تربیت و اهمیت شناسایی و هدایت استعدادهای برتر، استعداد و دیدگاه صاحب‌نظران در مورد انواع استعداد، رویکرد کشورها جهان نسبت به شناسایی و هدایت استعدادهای برتر، معرفی و مأموریت‌ها و اهداف طرح شهاب، محوریت معلم در طرح شهاب، برنامه تربیت‌معلم کشورهای جهان در حوزه آموزش دانشجویان و بررسی برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان مطالبی بیان شود، آنچه از این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که با توجه به اینکه امر آموزش دانشجو معلمان در مقوله طرح شهاب از اهمیت زیادی برخوردار است و از سویی در برنامه درسی فعلی دانشگاه فرهنگیان هیچ‌گونه محتوایی مرتبط با طرح شهاب نیست. لذا می‌بایست از سوی دانشگاه فرهنگیان و وزارت آموزش‌وپرورش برنامه‌ریزی‌هایی برای اصلاح سرفصل‌های دروس و گنجاندن محتواهای آموزشی مرتبط با طرح شهاب در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان (تربیت‌معلم) اقدام نمود و یا درسی با عنوان طرح شهاب در دروس رشته علوم تربیتی (آموزش ابتدایی) گنجانده شود.

کلید واژه‌ها: طرح شهاب، استعداد، برنامه درسی، دانشگاه فرهنگیان، دانشجو معلمان

۱. نویسنده مسئول، دانشجوکارشناسی ارشد رشته مطالعات برنامه درسی دانشگاه بیرجند m.alipour@birjand.ac.ir
۲ . عضوهیات علمی دانشگاه بیرجند، دانشیار دانشکده علوم تربیتی (برنامه ریزی درسی)، دکتری برنامه ریزی درسی.mayati@birjand.ac.ir

چالش‌های کارورزی در دانشگاه فرهنگیان

خدیجه ترکی [۱] ، زهره سعادتمند [۲]

چکیده

نظام آموزشی هر کشور دستگاهی است که آینده‌سازان آن کشور را می‌سازد و باید بتواند به‌خوبی نیروی انسانی مؤثر در راستای انجام این مسئولیت خطیر را تربیت کند. مهم‌ترین نیروی انسانی در دستگاه آموزش‌وپرورش هر کشوری معلمان آن هستند؛ درنتیجه معلمان تربیت‌یافته در دانشگاه‌های فرهنگیان، آینده کشور را می‌سازند. یکی از اصلی‌ترین برنامه‌های تربیت‌معلمان، تمرین عملی معلمی است؛ اما اگر در اجرای این مهم به نتیجه مطلوب نرسیده‌ایم، تربیت‌معلمان به‌درستی صورت نمی‌گیرد و اهداف آن عملی نمی‌شود. هدف نوشتار حاضر بررسی چالش‌های کارورزی در نظام تربیت‌معلم ایران است که جهت تحقق این موضوع، مؤلفه‌هایی چون کارورزی در تربیت‌معلم، وضعیت کارورزی در دانشگاه فرهنگیان ضرورت و اهمیت دروس کارورزی و چالش‌های کارورزی در دانشگاه فرهنگیان موردتحقیق قرار خواهند گرفت و سرانجام با توجه به مبانی نظری و یافته‌های تحقیق به بحث و نتیجه‌گیری و ارائه راهکار می‌پردازیم. روش پژوهش در این مقاله، روش تحقیق مروری و به‌صورت کتابخانه‌ای و با استفاده از ابزار فیش‌برداری به جمع‌آوری اطلاعات و داده‌های لازم در این زمینه پرداخته‌شده است.

کلید واژه ها: *برنامه درسی کارورزی ، دانشگاه فرهنگیان، چالش‌های کارورزی*

[۱]. دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی ،کارشناس دانشگاه فرهنگیان ،دانشگاه آزاد خوراسگان اصفهان .khadigeh_torki@yahoo.com
[۲]. دکترای برنامه ریزی درسی ، دانشیارگروه علوم تربیتی ،دانشگاه آزاد خوراسگان اصفهان .saadatmand.zohre@gmail.com

ارزیابی کیفیت تدریس اساتید کارورزی پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان استان همدان

حسین شمس[۱] ، الهام عرفانی[۲]

چکیده

هرتجربه آموزشی که با شغل ترکیب شود کارورزی خوانده می شود، کارورزی در دانشگاه فرهنگیان برای آشنایی دانشجویان با محیط مدرسه فرصتی را فراهم می سازد که نه تنها باعث افزایش قابلیت های آنان برای معلمی درآینده می شود بلکه به آنان این امکان را می دهد تا بتوانند نقاط ضعف و قوت کار خود را ارزیابی نمایند. کارورزی می تواند ابزار بسیارمهمی درراستای آمادگی شغلی دانشجویان و فارغ التحصیلان باشد. در این بین نقش استاد کارورزی بسیار حائز اهمیت است. استاد کارورزی ناظر و هماهنگ‌کننده برنامه کارورزی، و پل ارتباطی بین دانشجو به عنوان کارورز و معلم راهنما در مدرسه می‌باشد. از این رو پژوهش حاضر با هدف بررسی کیفیت تدریس اساتید کارورزی دانشگاه فرهنگیان در استان همدان از دیدگاه دانشجویان انجام گرفته است. این پژوهش، مطالعه‌ای توصیفی از نوع پیمایشی است. جامعه مورد مطالعه شامل کلیه دانشجویان دختر و پسر ورودی های سال های تحصیلی ۹۱، ۹۲ و ۹۳ پردیس شهید باهنر و شهید مقصودی دانشگاه فرهنگیان در استان همدان بوده اند. نمونه آماری پژوهش شامل ۲۲۶ نفر از دانشجویان رشته ها و ورودی های مختلف می باشند که ۱۲۱ نفر از پردیس پسرانه شهید مقصودی و ۱۰۵ نفر از پردیس دخترانه شهید باهنر به صورت تصادفی انتخاب شدند. جهت گردآوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. پرسشنامه شامل ۵۰ سوال براساس طیف ۵ گزینه ای لیکرت و شامل ۸ مؤلفه(مدیریت کلاس، رفتار مناسب کلاسی، تمرکز و حفظ توجه به درس، آماده کردن مرور و تمرین، مهارت‌های پرسشگری، استفاده از روش‌های مختلف آموزش، برقراری جو مثبت و میزان بیان راهبردهای حل مساله در کلاس) می باشد. اعتبار پرسشنامه براساس ضریب آلفای کرونباخ براورد گردیده است. تجزیه و تحلیل یافته های پژوهش نشان داد کیفیت تدریس اساتید کارورزی دانشگاه فرهنگیان در استان همدان در مولفه های یاد شده از دیدگاه کارورزان ، به طورکلی متوسط ارزیابی می شود که نشان از کارایی متوسط این برنامه در ابتدای اجرای آن با شکل جدید در ایران دارد. همچنین نتایج نشان داد بین دو پردیس دخترانه و پسرانه از نظر کیفیت آموزش و تدریس اساتید تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین بین اساتید کارورزی رشته های مختلف تحصیلی و ورودی‌های مختلف تحصیلی از نظر کیفیت تدریس و آموزش تفاوت معناداری وجود نداشت. از نتایج ضمنی این تحقیق می توان به نظر مثبت کارورزان در مورد نقش استادکارورزی با تکیه بر عوامل ذکر شده نظیر انتقاد پذیری و مشارکت اشاره نمود. همچنین نتایج این تحقیق نقش سنتی مدر سان کارورزی را که تا حد هماهنگ کننده ساعات درس کارورزی با معلمان مدارس، تحمیل نمودن عقاید خود به کارورز و توجه صرف به تمیز بودن گزارش مشاهده به جای توجه به محتوا را رد می کند. با توجه به اهمیت موضوع پیشنهاد می شود این مطالعه در سایر استانهای کشورنیز انجام گیرد تا نتیجه بدست آمده تعمیم پذیری بهتری داشته باشد.

کلید واژه ها: *کیفیت تدریس، اساتید، ، کارورزی، دانشگاه فرهنگیان*

[۱]. استادیار دانشگاه فرهنگیان همدان، همدان، ایران. shams4747@yahoo.com
[۲]. کارشناس آموزش پردیس باهنرهمدان.

بررسی میزان تاثیر الگوی منظم آموزشی بریادگیری ازدیدگاه دانشجویان دانشگاه فرهنگیان

حسین لطفی[۱] ، محمد رضا امام جمعه[۲] ، زهرا اکبرزاده[۳]

چکیده

هدف از این مطالعه بررسی تاثیر الگوی منظم آموزشی بریادگیری از نگاه دانشجو معلمان است.روش مطالعه از نوع توصیفی – تحلیلی بوده ونمونه پژوهش شامل کلیه دانشجو معلمان پردیش شریعتی مازندران رشته علوم تربیتی والهیات ترم ۵ بودندابزار گرداوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته که از دوبخش دموگرافیگ وبخش دوم عوامل یا مولفه های ابعاد ۴ گانه الگو بوده ،که هریک از ۵ الی ۶ سوال تشکیل شده وپاسخ ۵گزینه ای لیکرت با امتیاز از ۱-۵ بوده است .نتایج نشان داده سوال ۴از اهداف دارای با معنایی ۱۵/۸۸وسوال ۷از مولفه شرایط دارای ضریب ۱۶/۲وسوال ۱۴از مولفه منابع با ضریب ۱۵/۳۷ونیز سوال ۱۸ از مولفه شرایط با ضریب ۱۵/۸۴ بیشترین تاثیر را در یادگیری ازنگاه دانشجویان دارد .نتیجه آنکه هر چهار مولفه الگوی در یادگیری تاثیر به سزایی داشته ولحاظ نمودن آن در تدریس از ضروریات است.

کلید واژه‌ها: *الگوی جیمز براون، یادگیری، تکنولوژی آموزشی*

۱. دانشجوی دکتری برنامه درسی، دانشگاه شهید رجایی تهران ، تهران، ایران. Lotfihz0314@yahoo.com
۲. دانشیار شهید رجایی تهران، تهران، ایران. Mr.emamjome@gmail.com
۳. دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری، ساری، ایران. zakbarzadeh53@gmail.com

تربیت معلمان توانمند برای مدارس چند پایه روستایی

حمید رفیعی افوسی[۱]

چکیده

منظور از آموزش چند پایه، موقعیتهایی است که در آن ها دانش آموزانی که از نظر سن و توانایی متفاوت هستند، همه در یک کلاس آموزش می بینند .این نوع آموزش قدمتی به طول آغازتعلیم وتربیت درمکتب خانه ها دارد اما امروزه نیز به علت پراکندگی روستاها ، کمبود جمعیت، مسائل و اشکالات متعدد مالی ، کمبود معلم کافی و ... در برخی از مناطق روستایی یا حاشیه شهر ها مرسوم است .این نوع آموزش علی الرغم اهمیت خاصش به دلایل به دلیل احاطه معلمان به الگوی فعلی آموزش مورد بی توجهی قرار گرفته و معلمان فارغ التحصیل دانشگاه فرهنگیان هم برای تدریس در این کلاس ها ،آمادگی ، اطلاعات و تجربیات مناسب را ندارند و از آموزش قبل از خدمت که زمینه ساز تجربه عملی و تفکر جدی درباره تدریس چند پایه باشد برخوردار نیستند. امروزه متاسفانه معلمانی که برای کلاس های یک پایه آموزش می بینند در کلاس های چند پایه تدریس می کنند، که این اقدام موجب ایجاد مشکلات بسیاری در آموزش به این کودکان شده است . ما معتقدیم هر کودکی حقی برای آموزش و پرورش دارد و دسترسی به این حق از طریق مدیریت اثر بخش کلاسهای چندپایه و مدارس تک معلمی در مناطق دوردست ممکن است پس در این نوشتار در تلاش هستیم با بررسی این نوع از آموزش، نکاتی در باب تربیت معلمان چند پایه مطرح کرده و با معرفی راه های کسب توانایی مدیریت واداره ی بهتر کلاسهای چندپایه، این حق را برای همه ی کودکان محقق ساخته به نحوی که بتوانیم نتایجی برتر از کلاس های چند پایه در قیاس با کلاس های تک پایه دریافت نماییم.

***کلید واژه ها**: معلمان چند پایه، آموزش چند پایه ، تلفیق ، مدیریت*

[۱] دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی ، دانشگاه فرهنگیان لرستان شهرستان الیگودرز mobilerafiee@yahoo.com

درس پژوهی: راهکاری در جهت تسهیل کار معلمان (یک پژوهش روایتی بر اساس روایت معلمان شرکت کننده در حلقه‌های درس پژوهی شهرستان بیرجند)

مجتبی دادی[۱] ، حامد عربی[۲]

چکیده

سیستم تعلیم و تربیت کارآمد در هر جامعه‌ای لازمه‌ای برای پیشرفت محسوب می‌شود، لذا تخصص معلمان به عنوان یکی از ارکان اساسی این نظام حائز اهمیت فراوان است. در همین زمینه یکی از سودمندترین و مؤثرترین برنامه‌ها برای پرورش حرفه‌ای معلمان "درس پژوهی" می‌باشد. در واقع هر عاملی که بتواند به توسعه حرفه‌ای معلم کمک کند، در نهایت سبب کاهش فشار کاری روی معلم و در مقابل افزایش بازده کاری وی می‌شود. هدف از این تحقیق، دست یافتن به تجربه‌های معلمان شرکت کننده در حلقه‌های درس پژوهی مدارس بود. در همین راستا ابتدا با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای، برخی شاخص‌های توسعه حرفه‌ای معلمان مورد بررسی قرار گرفت و همچنین نقش درس پژوهی در تحقق این مؤلفه‌ها مشخص شد. سپس با استفاده از روش تحقیق کیفی از نوع روایتی از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته عمیق با پانزده نفر از معلمان شهرستان بیرجند، داده‌های خام پژوهش جمع‌آوری شد. پس از کد گذاری داده‌ها، مولفه‌هایی در خصوص توسعه یافتن معلم و بهبود فرایند یاددهی-یادگیری استراخ شد که با توجه به آن دریابیم که آنچه معلمان در گروه‌های درس پژوهی به آن می‌رسند در شکل دهی شخصیت حرفه‌ای آنان موثر می‌باشد. لذا پیشنهاد می‌شود معلمان برای توسعه حرفه‌ای خود که سبب افزایش بازدهی آنان و کاهش زحمات آنان در خلال آموزش می‌شود و نیز برای حل مسائل فرایند یاددهی-یادگیری از درس پژوهی بهره کافی را ببرند.

کلید واژه ها: *درس پژوهی، توسعه حرفه‌ای معلمان، کلاس درس، فرایند یاددهی-یادگیری*

[۱] . دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید باهنر بیرجند. mojtabadadi@yahoo.com

[۲] . دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید باهنر بیرجند. arabii.hamed73@gmail.com

بازدارنده‌های مشارکت اساتید دانشگاه فرهنگیان در دوره‌های بالندگی حرفه‌ای: ارائه مدل دافعه مشارکت

حاتم فرجی ده‌سرخی[۱]، عطیّه بوربور[۲]، مهشید باستانی پورمقدم[۳]

چکیده

با وجود طراحی و برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی رایگان و اختیاری در زمینه‌های پژوهشی و آموزشی اساتید دانشگاه فرهنگیان از این دوره‌ها استقبال نمی‌کنند. از اینرو، پژوهش حاضر درصدد شناسایی بازدارنده‌های مشارکت اساتید در فرصت‌های بالندگی است. بدین‌منظور، از پژوهش گراندد تئوری استفاده شد و ۲۶ نفر از اعضای هیات علمی مورد مصاحبه عمیق قرار گرفتند. داده‌های مصاحبه نیز با استفاده از روش ۶ مرحله‌ای آرباخ و سیلورستاین مورد تحلیل قرار گرفتند. یافته‌ها نشان داد که شش دسته متغیر روانشناختی، شغلی، ساختاری/سازمانی، اجتماعی/فرهنگی، اقتصادی، و آموزشی تمایل اساتید به شرکت در دوره‌های بالندگی را تضعیف می‌کند. در پایان براساس یافته‌ها، پیشنهاداتی جهت استقبال اساتید از دوره‌های بالندگی حرفه‌ای ارائه شده است.

کلید واژه ها: *پیشگامان مدل مشارکت، استادان، بازدارندگان مشارکت*

[۱] . دکترای مدیریت آموزشی، دانشگاه فرهنگیان hatam.faraji@gmail.com
[۲] . دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه علامه طباطبایی a55_bourbour@yahoo.com
[۳] . دانشجوی دکتری روابط بین الملل، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج bastani.pm110@gmail.com

نقش یادگیری مشارکتی بر رشد دانش واژگانی دانشجو معلمان در درس زبان انگلیسی

ماهان عطار[۱] ، زهره کرمی [۲]

چکیده

واژگان، نقش کلیدی در برقراری ارتباط و تقویت دیگر مهارت‌های یادگیری زبان دارند. دانش واژگانی در قلب یادگیری و استفاده از زبان قرار دارد. شاید بتوان بدون دستور زبان، اندک پیامی را منتقل نمود؛ اما بدون واژگان، هیچ مفهومی منتقل نخواهد شد. در سال‌های اخیر، تلاش‌های زیادی برای کمک به دانشجومعلمان جهت ارتقاء دانش واژگانی انجام شده است. هدف این مقاله، بررسی نقش یادگیری مشارکتی بر رشد دانش واژگانی دانشجومعلمان در درس زبان انگلیسی می‌باشد. گروه آماری پژوهش، ۵۰ نفر از دانشجویان دختر در گروه علوم تربیتی پردیس شهید باهنر همدان می باشند. نمونه آماری به دو گروه مساوی؛ گروه کنترل و آزمایش تقسیم شدند. یک گروه با رویکرد سنتی در انجام تمرین‌های درس زبان تخصصی و گروه دیگر با استفاده از رویکرد مشارکتی به انجام تمرین‌ها پرداختند. تحلیل آماری مطالعه نشان داد که بین عملکرد دو گروه تفاوت معنی داری وجود دارد. یادگیری مشارکتی، روشی مناسب برای دانشجومعلمان در جهت پیشبرد دانش واژگانی می‌باشد. این روش به رشد دانش واژگانی و پیشرفت یادگیری دانشجویان کمک نموده و انگیزه آن‌ها را برای خواندن و درک مطالب افزایش می‌دهد.

کلید واژه ها: *دانش واژگانی، رویکرد سنتی ، یادگیری ، رویکرد مشارکتی*

[۱]. استادیار دانشگاه فرهنگیان m.attar@cfu.ac.ir

[۲]. عضو هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان

مقایسه اثربخشی روش تدریس نقشه‌ی مفهومی با روش سخنرانی در یادگیری درس زیست شناسی

زهرا زارع[۱] ، علی نصیرپور[۲] و پرویز انصاری راد[۳]

چکیده

نقشه مفهومی یکی از راهبردهای یاددهی ـ یادگیری است که به یادگیری معنادار به فراگیران کمک می کند و روابط بین مطالب درسی را به‌صورت سلسله مراتبی نمایش می دهد. هدف پژوهش حاضر، بررسی نقشه مفهومی به‌عنوان راهبردی نوین دریاددهی ـ یادگیری فعالیت‌های آموزشی درس زیست‌شناسی به منظور تسلط دانش‌آموزان در پاسخگویی به سؤالات کنکور می‌باشد تا دبیران با استفاده از این روش به افزایش یادگیری عمیق، سرعت، دقت و نیز دستیابی به سطوح بالاتر شناختی در دانش آموزان برسند. روش به کار رفته در این پژوهش شبه آزمایشی (طرح دوگروهی مستقل) است. برای جمع‌آوری مبانی نظری و ادبیات تحقیق، از روش اسنادی و برای ارزیابی فرضیه‌های تحقیق و سنجش میزان یادگیری از پرسشنامه (امتحان کتبی محقق ساخته) استفاده شده است. ابزارهای مورد استفاده جهت پژوهش، شامل آزمون های پیشرفت تحصیلی است. جامعه‌ی آماری این پژوهش، شامل تمامی دانش‌آموزان پسر سال سوم رشته‌ی علوم تجربی شهر کرمان در سال تحصیلی ۱۳۹۵ـ۱۳۹۶ به تعداد ۳۸۵ نفر می‌باشد. که با نمونه گیری خوشه‌ای از میان آن ها حجم نمونه انتخاب شد و به دو گروه کنترل و مورد آزمایش تقسیم شد. برای گروه کنترل روش تدریس سخنرانی و برای گروه مورد آزمایش روش تدریس با استفاده از نقشه های مفهومی محقق ساخته استفاده شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها در این تحقیق از روش‌های آماری و از نرم‌افزار spss استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد که تفاوت معناداری بین گروه‌های کنترل و آزمایش در پیشرفت تحصیلی وجود دارد و فرضیه اصلی پژوهش (استفاده از روش تدریس نقشه‌ی مفهومی موجب پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نسبت به روش تدریس سنتی می‌شود)، تأییـد شد.

کلیدواژه‌ها: *نقشه مفهومی، یادگیری، آموزش زیست‌شناسی، پیشرفت تحصیلی، سخنرانی*

[۱] . استادیار گروه آموزش زیست شناسی دانشگاه فرهنگیان ، تهران، ایران. zahrazarebio@gmail.com
[۲]. کارشناس ارشد گروه آموزش زیست شناسی دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.
[۳]. استادیار گروه تربیت حرفه ای دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

واکاوی موانع پیاده سازی موفق اجرای طرح ارزشیابی توصیفی مدارس ابتدایی

اسد حجازی[۱]

چکیده

زمینه و هدف؛ هدف این پژوهش شناسایی موانع و مشکلات و ارایه راهکارهای در خصوص اجرای طرح ارزشیابی توصیفی در مدارس ابتدایی بود. روش پژوهش؛ این پژوهش از نظر هدف کاربردی و روش آن توصیفی - پیمایشی است. ابزار تحقیق پرسشنامه محقق ساخته است که روایی محتوای ابزار پژوهش از طریق نظرسنجی از خبرگان بررسی شد و آلفای کرونباخ معادل ۰/۸۵ به دست آمد. جامعه آماری این تحقیق معلمان ابتدایی پسرانه مناطق ۲۲ گانه آموزش و پر ورش شهر تهران می باشند که تعداد ۲۶۰ نفر از میان معلمان مدارس ابتدایی پسرانه شهر تهران به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون‌ها تی تک نمونه‌ای استفاده شد. یافته ها: نتاتج تجزیه وتحلیل داده ها با به کارگیری آزمون تی تک نمونه نشان داد: ساختار سازمانی و زیرساختار فناوری اطلاعات موانع پیاده سازی موفق طرح یاد شده محسوب نمی شوند، اما منابع انسانی و منابع مالی مانع پیاده سازی موفق طرح ارزشیابی توصیفی در مدارس هستند. نتیجه‌گیری؛ پاشنه آشیل اجرای موفق طرح ارزشیابی توصیفی (کیفی) در مدارس ابتدایی؛ نبود معلم تربیت شده در این بخش، آزمون محوری در مقاطع تحصیلی بالاتر و منابع مالی است.

کلیدواژه‌ها: *ارزشیابی توصیفی، مدارس ابتدایی، موانع پیاده سازی*

۱. استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.azer1383@yahoo.com

بررسی دیدگاه اساتید نسبت به موانع کاربست موفق برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان

اسد حجازی[۱] ، فاطمه امیری‌ارجمند[۲]

چکیده

هدف این پژوهش، شناسایی موانع کاربست موفق اجرای برنامه کارورزی در دانشگاههای فرهنگیان از دیدگاه اساتید است. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و روش آن توصیفی - پیمایشی است. ابزار تحقیق پرسشنامه محقق ساخته است که روایی محتوای ابزار پژوهش از طریق نظرسنجی از خبرگان بررسی شد و آلفای کرونباخ معادل ۰/۹۱ به دست آمد. به منظور گرداوری اطلاعات در بخش مبانی نظری از مطالعات کتابخانه ای استفاده به عمل آمده و در بخش میدانی نیز در ابتدا با استفاده از مصاحبه به شناسایی ابعاد می پردازیم. و سپس با استفاده از پرسشنامه تعیین وضعیت، بررسی موانع انجام شده است. جامعه آماری این تحقیق اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران می باشند که تعداد ۱۲۸ نفر از میان اعضای هیئت علمی و مدرسان به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون‌ها تی تک نمونه‌ای استفاده شد. نتاتج تجزیه وتحلیل داده ها با به کارگیری آزمون تی تک نمونه نشان داد: در یافته‌های تحلیل محتوا؛ ارزیابی برنامه کارورزی تربیت معلم در چهار محور فراگیر (دانشجو معلمان)، اساتید راهنمای تربیتی و تخصصی، معلمان راهنما، محیط یادگیری و منابع درسی برنامه، شناسایی و در بررسی میدانی مشخص شد؛ فراگیران، اساتید راهنمای تربیتی و تخصصی، محیط یادگیری و منابع درسی برنامه، موانع پیاده سازی موفق برنامه کارورزی چهارگانه در دانشگاه فرهنگیان هستند. پاشنه آشیل اجرای موفق برنامه کارورزی چهارگانه در دانشگاه فرهنگیان ؛ نبود استاد راهنما تربیتی و تخصصی تربیت شده در این بخش، آرمانی بودن برنامه پیشنهادی و کمبود منابع درسی و محیط در زمینه یاد شده است.

کلیدواژه‌ها: *برنامه کارورزی، تربیت معلم، دانشگاه فرهنگیان، آسیب‌شناسی*

[۱]. استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران. azer1383@yahoo.com
[۲]. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی

چرایی و چگونگی بازنگری برنامه درسی رشته آموزش زیست شناسی دانشگاه فرهنگیان

اعظم غلامی[۱] ، زهرا زارع[۲]

چکیده

شیوه‌های مطلوب بررسی و اجرای برنامه های درسی آموزش زیست شناسی متناسب با اهداف تعیین شده یکی از چالش های جدی اصلاح و بهبود برنامه های درسی این رشته است. اینکه چگونه برنامه ی درسی روزامد شود به نحوی که از یک سو آخرین یافته های دانش زیست شناسی را دربرگیرد و از سویی دیگر نیز بر اهداف و برنامه های تنظیم شده برای آن منطبق باشد از دغدغه های جدی و دائمی دست اندرکاران برنامه ریزی درسی آموزش زیست شناسی است. مقاله ی حاضر بر آن است تا مبتنی بر تجربه ی کارشناسان و مدرسان زیست شناسی دانشگاه فرهنگیان فرایند اجرای نوینی را مبتنی بر ملاحظات فوق در به روز رسانی برنامه ی درسی آموزش زیست شناسی با رویکرد بومی و قابل اجرا در مراکز مختلف این دانشگاه ارائه کند. به این منظور با بهره گیری از روش اسنادی – کتابخانه ای داده های اولیه و نظری این مقاله گرداوری شده است و در مرحله ی بعد با روش تحلیلی آنها را به بحث گذارده است. در نهایت نیز با بهره گیری از رویکرد اجرایی و روش مشارکتی تجربه عملی زیست شده در بازه ی زمانی مشخص را برای تدوین الگویی عملیاتی در بازنگری برنامه ی درسی این رشته به کار گرفته است. تلفیق برخی دروس آزمایشگاهی در درس نظری مربوطه، در نظر گرفتن واحدهای کاروزی بر اساس شیوه های نوین تدریس، بهره گیری از تجارب دبیران با سابقه زیست شناسی و اساتید دانشگاه در برخی دروس نیز از مهمترین یافته های این پژوهش بود.

کلیدواژه ها: *آموزش زیست شناسی ، بازنگری برنامه ی درسی ، نظام آموزشی ، تدریس*

[۱]. استادیار دانشگاه فرهنگیان، azam.gholami@gmail.com
[۲]. استادیار، مرکز آموزش عالی شهید شرافت zahrazarebho@gmail.com

نقش سبک تدریس اساتید دانشگاه فرهنگیان در ارزیابی دانشجویان از کیفیت عملکرد آموزشی آنها: نقش واسطه ای سبک یادگیری

محمد جاودانی[۱]، محبوبه بایگانیان[۲]، عباس اناری نژاد[۳]

چکیده

هدف این پژوهش بررسی نقش سبک تدریس اساتید دانشگاه فرهنگیان بر ارزیابی دانشجویان از کیفیت عملکرد آموزشی آنها با توجه به نقش واسطه‌ای سبک یادگیری بود. این پژوهش از نوع کاربردی است که به روش پس رویدادی انجام شد. جامعه‌ی آماری شامل دانشجویان دانشگاه فرهنگیان شهر اصفهان(۲۰۸۵ نفر) در سال تحصیلی ۱۳۹۶ بود. بر اساس جدول مورگان و با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه ای نمونه آماری به حجم ۳۲۵ نفر انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه سبک تدریس گراشا (۱۹۹۶)، پرسشنامه کیفیت عملکرد آموزشی زرانی (۱۳۹۱) و پرسشنامه سبک یادگیری کلب (۱۹۷۵) بود. روایی ابزار به شیوه صوری و محتوایی و پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ تایید شد. برای تحلیل داده ها از مجذور خی، تحلیل واریانس اندازه‌گیرهای مکرر و تحلیل واریانس عاملی استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که سبک غالب تدریس اساتید دانشگاه فرهنگیان از دیدگاه دانشجویان، سبک تدریس مدل فردی است و پایین‌ترین فراوانی نیز مربوط به سبک تدریس تسهیل کننده است. به علاوه، سبک غالب یادگیری دانشجویان، سبک یادگیری همگرا و سبک یادگیری انطباق‌یابنده یایین ترین فراوانی را دارد. بعد غالب کیفیت عملکرد آموزشی اساتید از دیدگاه دانشجویان، بعد نقش حرفه‌ای و ارتباطات و پایین‌ترین میانگین متعلق به بعد تکالیف است. اساتیدی که دارای سبک تدریس وکالتی هستند بالاترین نمره کیفیت عملکرد آموزشی و اساتیدی که دارای سبک تدریس خبره هستند پایین ترین نمره کیفیت عملکرد آموزشی را کسب نموده‌اند. دانشجویانی که سبک یادگیری خود را جذب‌کننده گزارش نموده‌اند، بالاترین میانگین کیفیت عملکرد آموزشی و دانشجویانی که سبک یادگیری خود را انطباق یابنده گزارش نموده‌اند پایین‌ترین میانگین کیفیت عملکرد آموزشی را به اساتید خود اختصاص داده‌اند. دانشجویانی که سبک یادگیری خود را جذب‌کننده و سبک تدریس اساتید را وکالتی گزارش نموده‌اند بالاترین ارزیابی را از کیفیت عملکرد آموزشی اساتید خود داشتند و دانشجویانی که سبک یادگیری خود را انطباق یابنده و سبک تدریس اساتید را مدل فردی گزارش نموده‌اند پایین‌ترین ارزیابی را از کیفیت عملکرد آموزشی اساتید خود گزارش نموده‌اند.

کلید واژه‌ها: *سبک تدریس، سبک یادگیری، عملکرد آموزشی، دانشگاه فرهنگیان، اعضای هیات علمی*

---

۱. استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، شیراز، ایران
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید باهنر شیراز
۳. استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، شیراز، ایران

نارسایی های برنامه درسی تربیت معلم و چالش های حرفه آموزی در آن

پرستو، بهبهانی[۱]

چکیده

مسئله پژوهش حاضر عبارت است از بررسی نارسایی های حوزه برنامه ریزی درسی و چالش هایی که طراحی برنامه درسی مطلوب در مراکز تربیت معلم را با مشکل مواجه کرده؛ اگرچه مطالعات متعددی در این خصوص انجام شده است، اما اکثر این مطالعات تنها به جنبه درونی نارسایی های تربیت معلم که همان نحوه تدریس اساتید، نبود اساتید مجرب، نبود امکانات کافی در مراکز تربیت معلم و... است پرداخته و به چالش ها و نارسایی های جهانی که از بیرون متوجه برنامه درسی مراکز تربیت معلم هستند توجه کافی نداشته اند؛ حال آنکه در پژوهش حاضر سعی بر آن است که نارسایی های پیش روی طراحی برنامه درسی مراکز تربیت معلم را از لحاظ بیرونی و هم عوامل درونی مورد بررسی قرار دهد و در واقع یک نگاه تحلیلی و جامع بر این چالش ها داشته باشد. این پژوهش یک پیمایشی تطبیقی بوده و با عنایت به اهداف تحقیق از نوع کاربردی است و اطلاعات مورد نیاز آن جهت پاسخگویی به سوالات از طریق اسناد و مدارک کتابخانه ای ،گزارش های فصلی و سالیانه برخی از سایت های بین المللی چونSID ، سایمگو، بانک جهانی و فصلنامه های تعلیم و تربیت گردآوری شده است.

کلید واژه ها: *برنامه ریزی درسی، تربیت معلم، نارسایی، چالش، پژوهش*

[۱]. دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان اصفهان، behbahani.parastoo@gmail.com

مقایسه ی برنامه ی درسی آموزش جغرافیا با برنامه درسی بازنگری شده ی جدید شش گرایش جغرافیا

رسول شریفی نجف آبادی[۱]

چکیده

رشته تحصیلی جغرافیا دارای گرایش آموزش جغرافیا در دانشگاه فرهنگیان و شش گرایش سنجش از دور، ژئومورفولوژی، جغرافیای سیاسی، برنامه ریزی روستایی،برنامه ریزی شهری و آب و هوا شناسی در سایر دانشگاه های کشور است. وزارت علوم و فن آوری برای هر کدام از این گرایش ها برنامه درسی خاصی را مصوب کرده است. هدف از این پژوهش، بررسی تطبیقی برنامه های درسی رشته ی جدید التاسیس آموزش جغرافیای دانشگاه فرهنگیان با برنامه های درسی بازنگری شده ی شش گرایش کارشناسی جغرافیا در سایر دانشگاه ها می باشد. این مقایسه می تواند گواه آن باشد که برنامه ی درسی تربیت معلم از نظر محتوای تخصصی تا چه حد با گرایش های موازی خود در مجموعه ی جغرافیا همخوانی و قرابت داشته و همچنین، وجوه ویژه و متمایز آن چه مواردی می باشد. نتایج این پژوهش که در قالب روش تحقیق تطبیقی و به روش جرج برودی انجام شده گواه آن است که برنامه ی درسی آموزش جغرافیای دانشگاه فرهنگیان همگام با برنامه درسی بازنگری شده ی جدید شش گرایش کارشناسی جغرافیا در سایر دانشگاه ها، توانسته است با به روز رسانی عناوین دروس و کیفیت محتوا، بخش عمده ای از موضوعات پایه و اصلی جغرافیا را پوشش داده و به کلیت این رشته وفادار بماند؛ اما، این کار به ادغام دروس مشابه و اختصار سرفصل ها انجامیده است. همچنین، برنامه ی جدید آموزش جغرافیا از لحاظ جهت گیری شغلی، حرفه ای تر و از لحاظ محتوای تربیتی و روانشناسی به روز تر از برنامه های قبلی شده است.

کلیدواژه ها: *گرایش های جغرافیا، تربیت معلم حرفه ای، طرح کلان معماری برنامه های درسی*

[۱]. استادیار گروه علوم پایه، دانشگاه فرهنگیان، اصفهان، ایران Sharifi1010@gmail.com

بررسی تطبیقی تحول در یاددهی – یادگیری ریاضیات دوره ابتدایی از طریق درس پژوهی بین پنج زمینهٔ آموزشی متفاوت: موارد آمریکا ،شیلی ، سنگاپور، ژاپن و ایران

مریم روزبهانی[۱]، دکتر سید محمدرضا امام جمعه[۲]

چکیده

توسعه حرفه ای معلمان از طریق درس پژوهی ازجمله رویکردهای نوین تدریس است که شکل خاصی را برای ارائه درس در کلاس و تجزیه و تحلیل آن فراهم می نماید تا از این طریق به دانش آموزان کمک کند مهارت ریاضی خود را توسعه دهند. تجربه کشورهای گوناگون از اجرای درس پژوهی نشان می دهد که معلمان می توانند به فرصتی برای یادگیری و درک بهتر ریاضیات و آگاه شدن از نحوه تفکر دانش‌آموزانشان دست یابند. این در حالی است که شواهد نشان می دهند که دانش آموزان ایرانی عملکرد مطلوبی در ریاضیات آزمون های بین المللی نداشته اند. هدف از تحقیق حاضر مطالعه تطبیقی آموزش و یادگیری ریاضیات مبتنی بر درس پژوهی در کشورهای آمریکا ،شیلی ، سنگاپور، ژاپن با ایران است تا بتوان با نگاهی عمیق تر به شیوه اجرا در این کشورها ، کمکی به بسترسازی مناسب، ترویج ، اجرا و معنای اصلی درس پژوهی در کشورمان ایران کرد. دلیل انتخاب کشورهای فوق ، موفقیت دانش آموزان آن ها در آزمون های بین المللی و پیشرو بودن آن ها در تحقیقات مرتبط با درس پژوهی می باشد.این مطالعه از نوع پژوهش های توصیفی – تحلیلی است و با روش تطبیقی به کمک الگوی بردی انجام شده است . در این پژوهش اهداف برنامه درسی ریاضی ، فرآیند تدوین طرح درس پژوهشی ،تدوین فعالیت های یاددهی یادگیری و نیز در ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مورد بررسی قرار گرفته است .نتایج این تحقیق نشان داد که با وجود اختلافات در زیر بناهای فرهنگی موجود در چهارکشور مذکور، چگونه توانسته اند این رویکرد را با زمینه های فرهنگی خود سازگار نموده و از فواید آن در عمل بهرمند شوند. تغییر نگرش و آموزش معلمان ، جایگزین نمودن آموزش مبتنی بر حل مسئله به جای آموزش مستقیم ، انتخاب تکالیفی که منجر به آشکار نمودن تفکر دانش آموزان می شود و توجه به تغییر ارزشیابی در حین آموزش ، از جمله راه کارهایی است که این پژوهش برای بهره مند شدن بیشتر از درس پژوهی در آموزش ریاضیات در ایران پیشنهاد می کند.

کلید واژه ها: *درس پژوهی ، آموزش ریاضی ، حل مسئله*

[۱] کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی Maryamroozbahani17@yahoo.com
[۲] استادیار دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی تهران M_R_Imam@yahoo.com

معلم به مثابه بازیگر؛ تاملی بر برنامه درسی رشته بازیگری و کاربرد های آن در تربیت معلم

محسن فلاحتداری[۱] ، حسنعلی گرمابی[۲]

چکیده

با توجه به قرابت معلمی کردن و بازیگری کردن و وجود اشتراکات متعدد در حرفه معلمی و بازیگری و همچنین اصل پر اهمیت تربیت معلم خلاق و هنرمند؛ این پژوهش به دنبال بررسی برنامه درسی تربیت بازیگر و کاربرد های آن در تربیت معلم می باشد.این پژوهش از حیث نوع داده ها، کیفی و از حیث هدف، کاربردی است و با شیوه مطالعه ی کتابخانه ای و جستار نظر ورزانه صورت پذیرفته است لذا محقق علیرغم داشتن تجربه زیسته در کلاس های بازیگری، به بررسی برنامه درسی رشته بازیگری مصوب۱۳۸۷/۷/۱۷ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تهران پرداخته و کاربرد های احتمالی آنرا برای فرایند تربیت معلم استخراج نموده است..یافته های پژوهش نشان داد که فرایند تربیت بازیگر در تربیت معلم کاربرد های مفید و اثر گذاری در راستای خلاقیت بخشی و کنش های نو آورانه می تواند داشته باشد ، این کاربرد ها شامل مواردی است که می تواند به صورت موضوعات جداگانه و تلفیقی در برنامه درسی رسمی و همچنین در قالب برنامه درسی غیر رسمی تربیت معلم گنجانده شود.

کلید واژه ها: *تربیت بازیگر، تربیت معلم، هنر، خلاقیت، معلم*

[۱] . دبیر آموزش و پرورش و دانش آموخته دانشگاه فرهنگیان، هشتگرد ،پژوهشگر تعلیم و تربیت mohsenfalahat@mailfa.com

[۲] . دکتری برنامه ریزی درسی و مدرس دانشگاه فرهنگیان معاون آموزشی , فرهنگی، پژوهشی پردیس ابولقاسم فردوسی البرز، دانشگاه فرهنگیان h.garmaby@yahoo.com

عوامل موثر بر برنامه درسی پنهان دوره تربیت معلم

معصومه مقیمی فیروز آباد[۱]

چکیده

برنامه درسی پنهان در آموزش دانشجومعلمان را میتوان شامل قواعد تصریح ناشده‌ای دانست که برای تکمیل موفقیت آمیز آموزش رسمی ضروری به نظر میرسد. با توجه به تاثیر برنامه درسی پنهان و اهمیت آن در آموزش دانشجویان تربیت معلم که باعث تاثیر بر کیفیت فعالیتهای تعلیمی و پرورشی آتی توسط آنها می گردد، پژوهش حاضر با هدف بررسی پدیدارشناسی تجارب دانشجویان تربیت معلم در مورد برنامه درسی پنهان انجام شد. تحقیق حاضر با روش پدیدارشناسی انجام شده است. با روش نمونهگیری هدفمند تجارب زیسته ۲۰ نفر از دانشجویان تربیت معلم بررسی شد. برای گردآوری دادهها از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته استفاده شد. یافته های تحقیق حاکی از آن است که از مجموع کدهای استخراج شده پنج تم استخراج گردید. با توجه به نتایج تحقیق ابعاد برنامه درسی پنهان دوره تربیت معلم عبارت از : نگرش استاد، تعارضات محیط یاددهی-یادگیری، روابط بین فردی، روتین نگری و کاربردناپذیری محتوا.

کلید واژه ها: *برنامه درسی پنهان، تربیت معلم، پدیدارشناسی*

[۱] . دکترای تخصصی ، مدرس دانشگاه mmoghimi110@gmail.com

بررسی تأثیر تخصص و روش تدریس مدرسان در تربیت معلم پژوهشگر در دانشگاه فرهنگیان

سمانه صفایی پور[۱] ، مهتاب برخورداری[۲]

چکیده

شایستگی هر نظام آموزشی به اندازه شایستگی معلمان آن نظام و کیفیت نظام آموزشی به کیفیت معلمان آن جامعه وابسته است. نظر به اهمیت نقش معلمان و اعتبار و ارزشی که بر آن متصور است، سرمایه‌گذاری به منظور تربیت و تأمین این رکن مهم تعلیم و تربیت بهترین و سودمندترین نوع سرمایه‌گذاری است. هدف از پژوهش حاضر بررسی تأثیر تخصص و روش تدریس مدرسان در تربیت معلم پژوهشگر در دانشگاه فرهنگیان است و جامعه آماری شامل کلیه مدرسان و دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان می‌باشد. حجم نمونه ۱۰۰نفر از مدرسان و دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان است که به روش نمونه‌گیری تصادفی و خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شده است. ابزار سنجش پژوهش، پرسشنامه محقق ساخته است که روایی آن مورد تأیید متخصصان دانشگاهی قرار گرفته و پایایی آن با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ۸۶درصد به دست آمده است. داده‌ها پس از جمع آوری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و میزان تأثیر تخصص و روش تدریس مدرسان بیان خواهد شد.

کلیدواژه ها: *تربیت معلم، دانشجومعلمان، معلم پژوهشگر، دانشگاه فرهنگیان، مدرسان دانشگاه*

[۱]. دانشجو کارشناسی، دانشجو/ معلم دانشگاه فرهنگیان، پردیس امام صادق ایلام s.safaeipour@yahoo.com
[۲]. دانشجو کارشناسی، دانشجو/ معلم دانشگاه فرهنگیان، پردیس امام صادق ایلام

بررسی میزان انطباق اهداف دوره دوم توسطه کشور با مبانی نظری سند تحول بنیادین آموزش و پرورش ایران

روزیتا مصطفی پور[۱]، زهره حمزه لو[۲]، مهین حسن فامیان[۳]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی میزان انطباق مبانی نظری سند تحول بنیادین با اهداف دوره دوم متوسطه انجام شده است . فرضیه اصلی این مطالعه ، معطوف به انطباق هدف های دوره های تحصیلی مصوب شورای عالی آموزش و پرورش ، با مبانی نظری سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بوده است. روش پژوهش ، تلفیقی از دو روش مقایسه ای و تحلیل محتوا بود. در قسمت انطباق میان اهداف مصوب دوره های تحصیلی و محتوای مبانی نظری سند تحول بنیادین آموزش و پرورش از روش مقایسه ای و برای تعیین فراوانی در هر مقوله ، از تحلیل محتوا بهره گیری شد. واحد ثبت در تحلیل ، اهداف مصوب و متن مبانی نظری سند تحول بود. فرایند کد گذاری ، به شیوه ی قیاسی انجام شد . کد گذاری به وسیله دو نفر متخصص برنامه ریزی درسی ، انجام شد ، پایایی مرکب ، ۰/۹۱ بدست آمد. یافته ها نشان داد که کل اهداف مصوب و همچنین اهداف دوره های تحصیلی با مبانی نظری سند تحول بنیادین انطباق دارد، فقط در بین بعضی از طبقات ، با بعضی از عناصر مبانی نظری انطباق وجود ندارد ، این عدم همسانی در دوره دوم متوسطه، طبقه اقتصادی با هستی شناختی و دین شناختی می باشد . پیشنهاد گردیده است که ، صاحبنظران در این طبقات ، تغییراتی را در اهداف مصوب اعمال نمایند.

کلیدواژه ها: *اهداف دوره تحصیلی ، دوره دوم متوسطه ، سند تحول بنیادین*

[۱] دانشجوی دکترا، مدرس دانشگاه فرهنگیان علامه طباطبائی ارومیه، نویسنده مسئول rozitamostafapur@yahoo.com
[۲] دکترای تخصصی، مدرس دانشگاه فرهنگیان علامه طباطبائی ارومیه
[۳] دانشجوی دکترا، عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان

نقش و جایگاه کارورزی و کارآموزی در مراکز تربیت معلم

یاسمن دانشخواه[۱]، اسما کرمی پور[۲]

چکیده

تمرین معلمی اوج فعالیت و هدف های تربیت معلم است که موقعیت های یادگیری را به فرصت هایی برای موفقیت دانشجو _ معلم تبدیل می کند . این پژوهش با هدف تعیین نقش و جایگاه کارورزی و کارآموزی در تربیت معلم صورت گرفته است . روش تحقیق توصیفی از نوع تحلیلی است و برای جمع آوری از مصاحبه میدانی و منابع کتابخانه ای استفاده شده است . یافته ها نشان داده است که کارورزی یا به عبارات دیگر (تدریس عملی ، تمرین دبیری ، تجربه معلمی و کارآموزی) به سلسله فعالیت های کاربردی و سازمان یافته ای است که جریان آمادگی دانشجو معلمان را از دوره آگاهی های نظری یا تئوری با استفاده از تمرینات متعدد و مکرر به مرحله اجرای فعالیت های عملی _ کاربردی حرفه ی معلمی تسهیل و ممکن می سازد. در اهمیت درس کارآموزی می توان اشاره کرد که در اکثر دانشکده ها و مراکز تربیت معلم ، از مجموع فعالیت های آموزشی ؛ یک سوم برای فرا گرفتن علم دانش و اطلاعات محض آن رشته و دو سوم دیگر مخصوص فعالیت های عملی و و تمرین مهارت های حرفه ای تدریس است بنابراین اهمیت و ضرورت اجرای برنامه تمرین معلمی برای کسب صلاحیت های حرفه ی معلمی در معلمان تا حدی است که بدون گذراندن واحدهای مربوط به آن در این زمینه نباید به دانش آموختگان مراکز تربیت معلم گواهی صلاحیت تدریس بدهند و اداره ی کلاس های درس را به آنان محول کنند زیرا یادگیری کامل منوط به تعامل میان آموخته های شناختی و عاطفی و مهارت های روانی _حرکتی است. در پایان پژوهش می توانیم هدف نهایی تمرین معلمی را ؛ تقویت حس اعتماد به نفس ، صلاحیت ها و توانایی های حرفه ای در دانشجو _ معلمان به منظور قبول وظایف و مسئولیت آموزش و پرورش دانش آموزان در کلاس درس نام ببریم .

کلیدواژه ها: *کارورزی، تجربه معلمی، دانشگاه فرهنگیان*

[۱] دانشجو کارشناسی، دانشجو معلم، نویسنده مسئول،y.a.cfuysj95@gmail.com
[۲] دانشجو کارشناسی، دانشجو معلم، نویسنده مسئول

تحلیل ضرورت و ماهیت میان رشته ای بودن برنامه های درسی در نظام تربیت معلم

سولماز نورآبادی[۱] ، محسن دیبایی صابر[۲]

چکیده

گسترش علوم و تکنولوژی سبب تبدیل این جهان پهناور به دهکده ی جهانی شده است که تعاملات روزافزون اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و آموزشی را در تمامی ابعاد زندگی بشر به ارمغان آورده است. نظام تربیت معلم به عنوان یکی از ارکان اساسی جامعه باید این مساله را به خصوص در برنامه درسی در نظر داشته و در تمامی مؤلفه های برنامه درسی این دوره، تغییرات لازم را ایجاد نماید تا در نهایت معلمانی تربیت کند که قادر به رویارویی با این دگرگونی ها باشند. در این میان، برنامه های درسی رایج موضوع محور و دیسیپلین محور پاسخگوی این انطباق نبوده و ضروری است به عنوان یکی از اساسی ترین مؤلفه های آموزشی در راستای این تغییر و تحولات حرکت نماید. به عبارت دیگر برنامه های درسی رایج، به دلیل عدم پاسخگویی به نیازهای یادگیرندگان و جامعه و نیز عدم پیش بینی آینده ای روشن برای معلمان فردا و نیز خلاق و نوآور بارآوردن شان؛ نیاز به اصلاح، بهبود و توسعه دارند. در این مقاله، با استفاده از روش توصیفی- تحلیلی به این سؤال ها پاسخ داده شد که: «ضرورت و ماهیت میان رشته ای بودن برنامه درسی نظام تربیت معلم ایران چیست؟ برنامه درسی میان رشته ای چه کمکی به بهبود کیفیت این دوره دانشگاهی مهم می تواند داشته باشد؟». طبق نتایج مطالعات و تحلیل-های انجام شده، نتایج حاکی از آن است که با توجه به اهمیت دوره تربیت معلم در تربیت یادگیرندگان برای ساختن آینده ای روشن برای فردای کشور از یکسو، و پیچیدگی و گستردگی نظام تربیت معلم از سوی دیگر؛ این آموزش جامع از حوزه یک رشته خاص، خارج است و لذا با در نظر گرفتن ماهیت میان رشته ای آنها، بهره مندی از برنامه درسی میان رشته ای ضرورتی اجتناب ناپذیر است.

کلیدواژه ها: *میان رشته ای، تربیت معلم، برنامه درسی، نظام تربیت معلم ایران*

[۱] . دکترای تخصصی، استادیار دانشگاه شاهد، نویسنده مسئول s.nourabadi@yahoo.com
[۲] . دکترای تخصصی، استادیار دانشگاه شاهد

آسیب‌شناسی و بومی سازی نظریه آموزشی مونتسوری بر اساس ارزش‌های جامعه ایرانی

فروزان رستمیان[۱]

چکیده

روش آموزشی منتسوری یکی از روش های تربیتی است که به شکل فراگیر در نظام آموزش و پرورش بخش قابل توجهی از کشورهای جهان حاکم است. این روش در نظام آموزش و پرورش ایران، تنها به دسته بندی سنی دانش‌آموزان براساس نظریه منتسوری بسنده کرده است و مفاهیم تربیت خودانگیخته که مهم‌ترین بخش از این نظریه است، در نظام تربیتی دانش‌آموزان ایرانی تحقق نیافته است. این مقاله بر آن است تا چرایی عدم تحقق روش آموزشی منتسوری را در مدارس و نظام آموزشی ایران مورد بررسی قرار دهد و در نهایت با آسیب شناسی به دست آمده، مدلی برای بومی سازی و کاربردی کردن آن بر اساس ارزش‌های جامعه ایرانی ارائه دهد. استفاده از نتایج این مقاله، می‌تواند برای تربیت و آگاهی بخشی معلمان مدارس آموزش و پرورش، براساس الگوی بومی شده‌ی روش آموزشی منتسوری مفید فایده باشد. از نظر دکتر مونته سوری وظیفه مربی یا معلم این است که روند طبیعی کودک را بفهمد و امکاناتی را فراهم آورد که کودک بتواند به صورت تدریجی بر محیط خود مسلط شود و بر روند رشد و تکامل خود بیفزاید. مونته سوری روش تربیتی خود را "روش علمی "معرفی کرد و آن را مرکب از سه عمل میدانست:۱-مشاهده ۲_آزمایش ۳-تجزیه و تحلیل که همیشه کاربرد آنها را به همکاران خود توصیه میکرد. روش های آموزشی مونته سوری برگرفته از خود کودکان بود. او کودکان را محدود نمیکرد ،بلکه در محیطی قرار میداد تا خود را نشان دهند. هدف های اصلی برنامه مونته سوری این است که به هر کودک کمک کند به توان های بلقوه خود در همه حیطه های زندگی برسد. مونته سوری در مورد پرورش اعتماد به نفس خردسالان و استقلال طبع آنان تأکید خاص می‌ورزد؛ضرورت برنامه‌ریزی دقیق در تعلیم و تربیت را مطرح می‌سازد و بر این باور است که برنامه‌ریزی در این زمینه شرایط تربیتی و مواد آموزشی و پرورشی را شامل می‌شود و باید نتایج حاصل از این برنامه‌ریزی ارزشیابی شود. تفکرات تربیتی او بیشتر جنبه بالینی دارد و از حرفه پزشکی او ملهم می‌شود بدین ترتیب،بینش علمی او در قلمرو تعلیم و تربیت زمینه عینی خاصی را می‌گشاید.

کلیدواژه ها: *تربیت معلم، روش آموزشی مونتسوری، حرفه آموزی معلم*

[۱] . دانشجوی کارشناسی ارشد. ms.rostamian@gmail.com

شناسایی مشکلات برنامه درسی واجرایی دروس کارورزی ۳و۴ وکارنما و ارائه شیوه‌های ارائه مطلوب تر

مجید شجاع[۱]

چکیده

برای دست‌یابی به اهداف نظام آموزشی و همچنین تحقق تحول در نظام آموزشی که در عصر کنونی برای کشورمان بسیار حائز اهمیت به نظر می رسد باید به زیرنظام تربیت معلم در نظام آموزش و پرورش نگاه بسیار ویژه ای داشت چراکه درمیان همه ی منابع تربیتی معلم موثر ترین و بیشترین نقش را در تربیت فراگیران ایفا می کند، از این رو باید کوشید تا اثربخش ترین مدلهای آماده سازی دانشجومعلمان در دانشگاه فرهنگیان تحقق یابد. می دانیم چالش اساسی برای دستیابی به یک مدل اثر بخش برای تربیت معلم شکاف میان نظریه و عمل است، طبق پژوهش های صورت گرفته یکی از عواملی که سبب پیوند هرچه بیشتر میان نظریه و عمل می شود انسجام محتوایی و هماهنگی دقیق بین برنامه ی درسی در دانشگاه و برنامه ی کارورزی در مدرسه است، لذا در پژهش حاضر برآن شدیم تا با نگاهی تلفیقی به برنامه ی درسی در دانشگاه و برنامه ی کارورزی در مدرسه به شناسایی و بررسی مشکلات برنامه ی درسی و اجرایی دروس کارورزی ۳ ، ۴ و کارناما بپردازیم. در دروس کارورزی ۳ و ۴ از دانشجو معلمان خواسته می شود تا با تحلیل محتوای مفاهیم و کتاب درسی مهارت های اساسی را شناسایی و طرح یادگیری را طراحی ، اجرا و ارزیابی نموده،و در راستای آن به تدریس فعال بپردازند و این درصورتی است که متاسفانه شاهد عدم توانایی بسیاری از دانشجویان در استفاده از شیوه های تدریس فعال حین تدریس وهمچنیین عدم وجود مهارت های لازم در یک یاد دهنده در آموزش فعال هستیم، لذا با نگاهی تحلیلی و انتقادی به واکاوی تجارب زیسته ی دانشجومعلمان و اساتید درس کارورزی دانشگاه فرهنگیان پرداختیم تا بتوانیم با شناسایی مشکلات و کمبود های برنامه ی درسی و برنامه ی کارورزی و همچنیین ارائه ی مطلوبترین شیوه ی اجرای برنامه ی کارورزی گامی موثر در زمینه ی تربیت معلم برداریم. طبق پژوهش های صورت گرفته نتیجه اینگونه پیش بینی میشود که ایجاد نگرش حرکت به سمت رویکرد انتقادی وآموزش تاملی باید بسیار موثرتر از ارایه یک بسته برنامه تعریف شده برای همه رشته های دانشگاه فرهنگیان باشد وبه نظر میرسد در برنامه ریزی باید سهمی برای دانشجویان متفکر در نظر گرفت که البته این امر پس از آسیب شناسی ومطالعه میدانی وپژوهشی به ثمر خواهد رسید.

کلیدواژه ها: *تربیت معلم، دانشگاه فرهنگیان، کارورزی*

[۱] دانشجوی کارشناسی، دانشگاه فرهنگیان. majidsh1995@gmail.com

بررسی تاثیر درس کارورزی بر توانمندی حرفه ای دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان

سامیه شهمیر[۱]، علیرضا عصاره[۲]

چکیده

دانستن توانستن نیست اما توانستن می تواند دانستن هم باشد، چون هر کار درستی که انجام شود لاجرم باید از روی توانستن انجام گرفته باشد .هدف پژوهش حاضر بررسی تاثیر درس کارورزی بر توانمندی حرفه ای دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان است. روش مورد استفاده در این پژوهش تحلیل محتوای قیاسی که نوع دیگری از تحلیل محتوای کیفی است می باشد. روش پژوهش از لحاظ هدف کاربردی است، اطلاع رسان های پژوهش از منظر تحلیل محتوای کیفی شامل کلیه گزارشات کارورزی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان در طی سالهای(۱۳۹۳) تا(۱۳۹۵) راجع به کارورزی است که محقق درصدد مطالعه آنهاست.تجزیه و تحلیل، همزمان با گردآوری داده ها، صورت گرفته و از فرایند چند مرحله ای، استنتاج داده ها؛ سازماندهی داده ها و تفسیر و تحلیل و ارائه گزارش استفاده شده است. نتایج بررسی ها نشان می دهد که اگر کارورزی به صورت درست اجرا گردد، توانمندی مبتکرانه و حرفه ای معلمان وسیع تر شده و آموزش های آنان را کاراتر و مفید می سازد.

کلیدواژه ها: *دانشگاه فرهنگیان، کارورزی، دانشجو معلمان، برنامه درسی، تربیت معلم، توانمندی حرفه ای*

[۱]. دانشجوی دکتری دانشگاه فرهنگیان. shahmir.samieh@yahoo
[۲]. دکتری تخصصی استاد دانشگاه شهید رجایی

کیفیت اجرای درس کارورزی از دیدگاه دانشجو معلمان رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان تهران

امینه سلطاتی نژاد[۱]

چکیده

این تحقیق بررسی کیفیت اجرای درس کارورزی از دیدگاه دانشجومعلمان رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان تهران را در دستور کار خویش قرار داده است. روش تحقیق این پژوهش توصیفی پیمایشی است و جامعه آماری آن دانشجویان مرکز آموزش عالی شهید باهنر تهران دانشگاه فرهنگیان با حجم نمونه ۱۲۰ نفر انتخاب شده است. روش گردآوری اطلاعات در این تحقیق اسنادی(کتابخانه‌ای) و پیمایشی است و ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد بررسی کیفیت اجرای درس کارورزی در دانشگاه فرهنگیان در رشته آموزش ابتدایی سلطانی‌نژاد(۱۳۹۵) است. آنچه به عنوان نتیجه این پژوهش استنتاج می‌شود این نکته است که مشاهده شدکه که اکثر دانشجویان دارای دیدگاه تقریبا خوب و اقلیت آنها موافقت کافی از توانایی کیفیت ارائه درس کارورزی برای مقطع ابتدایی در ایجاد صلاحیت های حرفه ای ندارند. لذا با توجه به کلیات طرح اجرایی کارورزی رشته‌های تربیت معلم دانشگاه فرهنگیان،پیشنهاد میشود که عواملی که در روند مناسب و رو به پیشرفت کارورزی اختلال ایجاد میکنند بر طرف شود. لذا از مسئولین و تصمیم گیرندگان به این موارد توجه نموده و در رفع آن بکوشند.

کلیدواژه ها: *درس کارورزی، دانشجومعلم، دانشگاه فرهنگیان، آموزش ابتدایی*

[۱] . کارشناسی ارشد، آموزگار آموزش و پرورش منطقه ۱۷ تهران، تهران، ایران. avaramini1379@gmail.com

تربیت معلم به عنوان طراح موقعیت های یادگیری؛گامی به سوی تربیت معلم حرفه ای

مرضیه کهندل[۱]

چکیده

مقدمه معلمان به عنوان افراد حرفه ای خود یکی از محورها و مراکز یادگیری محسوب می شوند، لذا محدود کردن نقش معلمان به مجریان برنامه درسی یک تلقی غیر حرفه ای از هویت حرفه ای آنان است. اگر چه ادراک معلمان از آموزش به عنوان تسهیل فرایند یادگیری دانش آموزان و پشتیبانی از یادگیری آنان، به جای انتقال دانش، گام مهمی در تغییر تلقی از نقش معلمان محسوب می شود (ساموئلوویچ،۲۰۰۱)، با این حال در قرن بیست و یکم می بایست به دنبال تعریف نقش های حرفه ای تر و پیچیده تری از معلم بود. روش تحقیق روایت روش بازنمایی تجربه به صورت سازمان یافته است (عطاران، ۱۳۹۵) و در فهم لحظات ارزشمند تجارب زیسته می تواند بسیار تاثیر گذار باشد. این پژوهش، به روایت روش آموزش درس "طراحی واحد یادگیری" به عنوان یکی از دروس با دانش محتوایی- تربیتی در دانشگاه فرهنگیان می پردازد. در این ارتباط پژوهشگر با انتخاب الگوهای طراحی موقعیت محور مانند الگوی طراحی تدریس به شیوه برگشتی تلاش کرده است تا ظرفیت های توسعه حرفه ای آینده نگر را از طریق این درس فعال نماید و از طریق روایت به چگونگی و آثار این اقدام می پردازد. یافته ها نتایج این تحقق حاکی از تحقق یادگیری معنادار در حوزه دانش محتوایی تربیتی و تربیت معلم حرفه ای می باشد. بحث و نتیجه گیری اجرای دروسی با شاخص دانش محتوایی تربیتی جزو یکی از نقاط چالش برانگیز در برنامه درسی تربیت معلم است چرا که دانشجومعلمان بدون تجربه آموزش در معرض انتظاراتی واقع می شوند که ماهیت این دروس ایجاب می کند اما مقدمات آن به ندرت در فضای آموزش های پیش از خدمت فراهم می باشد. تعریف شولمن (۱۹۸۶، به نقل از خاکباز و همکاران؛ ۱۳۹۰) از دانش محتوایی تربیتی که آن را با تاثیر پذیری از دیوئی در مورد تمایز دانش دانشمندان با دانش معلمان به ما می شناساند خود گویای عمق این چالش است. شولمن ضمن این که دانش محتوایی تربیتی را سودمندترین شکل بازنمایی محتوا، پرقدرت ترین تشبیه ها و تمثیل ها تعریف می کند و آن را معجون و ترکیبی خاصی از دانش محتوا به همراه دانش تربیتی می داند اظهار می نماید که این قلمرو از دانش معلمان شامل فهم اموری است که یادگیری مباحث خاص و مشخص را مشکل یا آسان می کند و درباره ادراکات و تصورات یادگیرندگان در سنین و مقاطع مختلف، و نیز پیش زمینه ها و بدفهمی هایی است که آنان در موقع یادگیری مبحث خاصی با آن روبرو هستند. لذا تدریس چنین دروسی در دانشگاه فرهنگیان قبل از ورود دانشجویان به عرصه تجربه کاری و فهم امور نامبرده کار ساده ای به نظر نمی رسد. طراحی آموزش برای تدریس چنین دروسی خود نیازمند نوعی دانش محتوایی تربیتی در مدرس می باشد و بازخوانی تجارب اجرای آن با هدف توانمند سازی دانشجومعلمان برای تبدیل شدن به حرفه ای های نسل آینده حائز اثر و اهمیت می باشد.

کلیدواژه ها: *تربیت معلم حرفه ای، طراحی واحد یادگیری، طراحی موقعیت های یادگیری، طراحی برگشتی*

[۱] دانشجوی دکترا، مدرس دانشگاه فرهنگیان شهید هاشمی نژاد مشهد marziehkohandel@yahoo.com

مهارت حرفه ای معلمان از نظریه های یادگیری در عنصر محتوای برنامه درسی پایه پنجم شهرستان آمل

زهرا اکبرزاده[۱]، فاطمه صفری زاد[۲]، لادن سلیمی[۳]، سیده عصمت رسولی[۴]

چکیده

پژوهش حاضر درصدد شناسایی میزان مهارت حرفه ای معلمان از نظریه های یادگیری در عنصر برنامه درسی محتوا پایه پنجم تحصیلی است. روش این مطالعه از جهت روش گردآوری اطلاعات توصیفی ؛پیمایشی و از نظر هدف کاربردی می باشد. کلیه معلمان پایه پنجم شهرستان آمل در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵ جامعه این مطالعه را تشکیل می دهند که تعداد آنها ۱۲۴ نفر می باشد. از روش نمونه گیری خوشه ای ۲ مرحله ای برای این مطالعه استفاده شده است. بدین منظور، از بخشهای شهرستان آمل (پایین لیتکوه، بالا لیتکوه، لاریجان، مرکزی و دابودشت یک خوشه انتخاب شد. از هر خوشه(بخش) یک مدرسه و از هر مدرسه تمام معلمان پایه پنجم آن مدرسه به عنوان نمونه انتخاب شدند. ۱۲۰ پرسشنامه توزیع شد که اطلاعات ۹۸ پرسشنامه دارد تجزیه و تحلیل شد. به منظور جمع آوری داده هاو تحقق اهداف پژوهش از ابزار محقق ساخته برای بررسی نظرات معلمان استفاده شد؛ برای بررسی روایی از روش روایی محتوایی لاشه استفاده شد که ۰/۵۳ بدست آمدو برای بررسی پایایی ابزار نیز از آلفای کرونباخ استفاده شد که ۰/۷۳ بدست آمده است. برای تجزیه و تحلیل داده ها در این پژوهش از آزمون تجزیه و تحلیل واریانس F استفاده شد برای حصول اطمینان از مفروضات آزمون تجزیه و تحلیل واریانس F از آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع و از آزمون دور برای بررسی استقلال تصادفی داده ها استفاده شدکه نتایج نشان دادکه توزیع نرمال و استقلال تصادفی رعایت شده است. از آزمون تعقیبی شفه هم استفاده شد که نتایج نشان داد که معلمان در عنصر برنامه درسی محتوا به نظریه های یادگیری رفتاری تسلط بیشتری دارندو تسلط شان به نظریه های یادگیری جدیدتری چون اجتماع گرایی و شناخت گرایی پایینتر است.

کلیدواژه ها: *مهارت حرفه ای، نظریه های یادگیری، عنصر محتوا، رفتارگرایی، شناختی، اجتماع گرایی*

[۱] دانشجوی دکترا، آموزش و پرورش، نویسنده مسئول،zakbarzadeh53@gmail.com
[۲] کارشناسی ارشد، گروه آموزشی
[۳] دکترای تخصصی، استادیار عضو هیات علمی
[۴] دکترای تخصصی، استادیار عضو هیات علمی دانشگاه آزاد ساری

بررسی میزان کار آیی آموزش‌های ضمن خدمت فرهنگیان بر بهبود فرایندهای تدریس از دیدگاه معلمان شهرستان های سیب و سوران و سراوان

اسلم حسین زهی[۱]؛ ماه بی بی بلوچ زهی[۲]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی میزان کار آیی آموزش‌های ضمن خدمت فرهنگیان بر بهبود فرایندهای تدریس از دیدگاه معلمان شهرستان سراوان و سیب سوران؛ بااستفاده از روش تحقیق توصیفی پیمایشی انجام گرفت. جامعه آماری این پژوهش متشکل از کلیه معلمان دوره اول و دوم ابتدایی و متوسطه شهرستان های سیب وسوران و سراون در سال تحصیلی ۹۶-۹۷ بود. تعداد ۱۸۰ نفر از کل جامعه آماری به روش‌های نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌های موردنیاز از پرسشنامه ۲۷ سؤالی استفاده شد که این پرسشنامه میزان کار آیی آموزش‌های ضمن خدمت فرهنگیان بر بهبود فرایندهای تدریس را در چهار بعد استفاده معلمان از روش‌های فعال تدریس، بهبود مدیریت کلاس درس معلمان، تقویت میل به مطالعه، توانایی معلمان در ارزشیابی مناسب موردبررسی قرارداد. نتایج حاصل از آمار توصیفی بیانگر این بود از دیدگاه معلمان این شهرستان ها از بین چهار مؤلفه ؛استفاده معلمان از روش‌های فعال تدریس، بهبود مدیریت کلاس درس معلمان، تقویت میل به مطالعه، توانایی معلمان در ارزشیابی مناسب ، آموزش‌های ضمن خدمت بر میزان تقویت میل به مطالعه در معلمان اثر چندانی نداشته است. بنا براین می‌توان نتیجه گرفت که آمورش های ضمن خدمت از دیدگاه معلمان قطب سراوان بر استفاده آنان از روش‌های فعال تدریس، بهبود مدیریت کلاس درس، و توانایی معلمان در ارزشیابی مناسب، کارآمد و مؤثر نبوده است.

کلیدواژه ها: *آموزش‌های ضمن خدمت، فرایند تدریس، روش‌های فعال تدریس، مدیریت کلاس*

[۱] دانشجوی کارشناسی، دانشگاه فرهنگیان، سیستان و بلوچستان، ایران. hosanzahee@gmail.com
[۲] کارشناس آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، سیستان و بلوچستان، ایران

بررسی برنامه درسی ضمنی دانشگاه فرهنگیان در توسعه تربیت شهروندی دانشجویان(مطالعه موردی:دانشجو معلمان شهر بیرجند)

محمد محمودی[۱]، محمد اکبری بورنگ[۲] ، علی مهدوی فرد[۳]

چکیده

تربیت شهروندان مطلوب همواره برای نظام های آموزشی به عنوان موضوعی مهم و حیاتی مطرح می باشد.از این رو توجه به آن در جهت دستیابی به اهداف ضروری می نماید. این پژوهش با هدف بررسی برنامه درسی ضمنی تربیت شهروندی دانشگاه فرهنگیان در توسعه تربیت شهروندی در دانشجومعمان شهر بیرجند انجام شد. پژوهش از نوع علی- مقایسه ای وجامعه آماری شامل دانشجویان دانشگاه فرهنگیان شهر بیرجند ورودی های ۹۶-۹۳ و نمونه مورد بررسی با توجه به جامعه آماری و بر اساس جدول مورگان ۲۷۸ مشارکت کننده (۱۵۰ پسر، ۱۴۹دختر) برآورد شد که به شیوه ی نمونه گیری طبقه ای نسبتی انتخاب شده بودند، ابزار سنجش پرسشنامه تربیت شهروندی تابش بود. برای تحلیل داده ها روش های آمار توصیفی(آزمون تحلیل واریانس و آزمون تعقیبی توکی) استفاده گردید..نتایج نشان داد که در مولفه های مشارکت و مسئولیت پذیری بین دانشجویان تفاوت معنا داری به لحاظ آماری مشاهده شد. بنابراین برنامه درسی ضمنی دانشگاه توانسته در توسعه ابعاد مشارکت جویی و مسئولیت پذیری دانشجویان موثر واقع گردد.

کلیدواژه ها: *تربیت شهروندی، دانشگاه فرهنگیان، برنامه درسی ضمنی*

[۱] دانشجوی کارشناسی ارشد، آموزگار، مدرسه شهید پیشدار اسدیه، خرسان رضوی نویسنده مسئول mahmoodi1400@yahoo.com
[۲] دکترای تخصصی، استادیار برنامه درسی، انشگاه بیرجند
[۳] دانشجوی کارشناسی ارشد، آموزگار شهر خوسف خراسان جنوبی

تدوین الگویی برای ساختار برنامه ریزی درسی در دانشگاه فرهنگیان

بهبود یاریقلی[۱]؛ فریبا مرامی[۲]

چکیده

امروزه دانشگاه‌ها برای اثبات مشارکت‌شان در توسعه جوامع، تحت فشار فزاینده‌ای می‌باشند؛ به‌طوری که پاسخ‌گویی در قبال تحقق و یا عدم تحقق اهداف آموزشی تبدیل به یک ضرورت شده است(کارکیویست ،۲۰۰۵). روش تحقیق پژوهش از نوع توصیفی پیمایشی است. جامعه آماری این تحقیق کلیه اساتید عضو هیأت علمی تمام وقت دانشگاههای دولتی ، پیام نور و آزاد آذربایجان شرقی به تعدا ۵۷ نفر که حداقل از تحصیلات دکتری یا دانشجویی دکتری برخوردارند و نیز حداقل دو مقاله علمی – پژوهشی در ارتباط با حوزه برنامه ریزی درسی دارند، می باشد نمونه تحقیق با استفاده از شیوه نمونه گیری غیر تصادفی هدفمند انتخاب شده است که ۴۵ نفر می باشند در این پژوهش، از ابزار پرسشنامه محقق‌ساخته استفاده شده است. سئوالات تحقیق ۱- مولفه های الگوی ساختار برنامه ریزی درسی در دانشگاه فرهنگیان چه می باشند؟ در جهت مشخص نمودن مؤلفه‌های ساختار برنامه ریزی درسی مؤلفه های استخراج شده از ادبیات تحقیق که مورد تائید اساتید در دسترس نیز بوده اند عناصر : هدف برنامه درسی ، محتوای برنامه درسی ، راهبردهای اجرایی برنامه درسی و راهبردهای ارزیابی برنامه درسی انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفته اند. پس از گردآوری داده ها ، تحلیل عاملی نشان داد که همه مؤلفه های مورد بررسی توان تبیین و عامل یابی را دارند . جدول۱ : میزان اشتراک اولیه و بعد از استخراج عاملها برای متغیرهای وارد شده در تحلیل عاملی به عبارتی در پاسخ به سوال اول تحقیق می توان گفت که همه مؤلفه های مورد بررسی جزئی از عناصر ساختار برنامه ریزی درسی در دانشگاه فرهنگیان می باشند . ۲ – اولویت عوامل مربوط به هریک از مولفه های ساختار برنامه ریزی درسی در دانشگاه فرهنگیان چگونه می باشد؟ در پاسخ نهایی به سوال دوم این پژوهش با توجه به همبستگی هر یک از مؤلفه ها با دو عامل اصلی ترتیب اولویت مؤلفه ها عبارتند از : راهبردهای ارزشیابی ، محتوا ، راهبردهای اجرایی ، هدف . ۳ – برای ساختار برنامه ریزی درسی در دانشگاه فرهنگیان چه الگویی را می توان ارائه داد؟ بر این اساس یک مدل عاملی ساختار برنامه ریزی درسی در دانشگاه فرهنگیان عبارت از مدلی است که شامل دو عامل اصلی ۱- راهبردهای اجرایی و ارزشیابی برنامه درسی ۲- هدف و محتوای برنامه درسی می باشد . با توجه به نتایج بدست آمده (هدف برنامه درسی، محتوای برنامه درسی، راهبردهای اجرایی برنامه درسی، راهبردهای ارزشیابی برنامه درسی) از عناصر ساختار برنامه ریزی درسی در دانشگاه فرهنگیان می باشند. در عامل دوم هدف و محتوا نقش بیشتری دارند. و در نهایت مدل به دست آمده، مدلی است که شامل دو عامل اصلی ۱-راهبردهای اجرایی و ارزشیابی برنامه درسی ۲- هدف و محتوای برنامه درسی.

کلیدواژه ها: *هدف ،محتوا، راهبردهای اجرایی ،راهبردهای ارزشیابی ، برنامه درسی ، دانشگاه فرهنگیان*

---

[۱] . استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان. behboud.yarigholi@yahoo.com
[۲] . کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

ارزیابی صلاحیت های حرفه ای فارغ التحصیلان دختر رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان تهران

حسن مظاهری[۱]، فائزه محمداسمعیلی[۲]، فهیمه انصاری زاده[۳]

چکیده

تغییر و تحولات در جوامع امروزی منجر به بروز نیازها و استلزامات جدید برای داشتن زندگی مطلوب در جامعه امروزی است. از آنجا که آموزش و پرورش نقش اساسی و سرنوشت‌ساز در این خصوص دارد، لازم است اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌های نظام تربیتی نیز به طور مستمر همراستا با این تغییرات، به روز و مورد بازسازی قرار گیرد. بنابراین انجام اصلاحات اساسی در ساختار، برنامه ها و روش‌های آموزشی و پرورشی آن اجتناب ناپذیر است. از آنجا که معلم در بین عناصر اصلی نظام تربیتی، کلیدی‌ترین نقش و مسئولیت را بر عهده دارد، ضروری است تلاش مضاعفی در این حوزه نیز اتفاق بیافتد. ضرورت تحول در نظام تربیتی جمهوری اسلامی ایران از الزام دیگری نیز برخوردار است که و آن اینکه، بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، یکی از خواسته‌ها و اولویت‌های اندیشمندان و تصمیم‌گیران نظام تربیتی و مطالبه مردمی، تحول در نظام تعلیم و تربیت بود. بر همین اساس تلاش‌های گوناگونی در این راستا صورت پذیرفت که مهمترین اقدام در این زمینه تدوین، تصویب و ابلاغ اسناد تحول بنیادین آموزش و پرورش به وزارت آموزش و پرورش برای اجرا بود. در اهمیت نقش معلم می‌توان به مطالعه عبداللهی و همکاران (۱۳۹۳) اشاره نمود که اظهار می‌دارند «معلمان به دلیل این که اعمال و رفتارشان در ایجاد انگیزه‌های یادگیری موثر است؛ نیازمند برخورداری از شایستگی‌های مختلف شغلی و حرفه‌ای هستند». نتایج مطالعه نشان داد صلاحیت حرفه‌ای فارغ‌التحصیلان در مولفه‌های گوناگونه، یکدست نبوده و در میان مولفه‌های مورد بررسی، بالاترین رتبه را به بُعد شخصیتی(زیاد) و پایین‌ترین رتبه را به بُعد نگرشی اختصاص داده‌اند. بقیه مولفه‌ها نیز شامل مهارتی، دانشی و توانمندی در سطح متوسط ارزیابی شده‌اند. پیشنهاد می‌گردد دانشگاه فرهنگیان در پوشش‌هی به مولفه‌ها و زیرمولفه‌های مربوط در برنامه‌های درسی و آموزشی این رشته بازنگری کرده و ضمن توجه بیشتر به نیازهای آموزش کاربردی دانشجو معلمان، نسبت به حذف محتوا و منابع آموزشی کم مرتبط و جایگزینی ساعات آموزشی آنها اقدام نماید. بازنگری در روش های تدریس بکار گرفته شده توسط اساتید و مدرسان، نیز مورد تاکید است.

کلیدواژه ها: *صلاحیت حرفه‌ای معلمان، دانشگاه فرهنگیان، دانشجو*

---

[۱]. دکترای تخصصی، مربی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی modiriatedanesh22@yahoo.com
[۲]. دانشجوی کارشناسی، دانشجو معلم
[۳]. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد قم

محور چهارم
آموزش و به‌سازی معلمان

تأثیر سبک‌های مدیریت تعارض و خلاقیت بر استرس شغلی کارکنان دانشگاه فرهنگیان چهارمحال و بختیاری

یوسف رنجبر سودجانی[۱]، شیوا بخشی[۲]، صدیقه نادری بلداجی[۳]، سحر احمدی دستگردی[۴]، ناهید ساعدی[۵]، نگین کاویانی بروجنی[۶]

چکیده

هدف پژوهش حاضر تحلیل تأثیر سبک‌های مدیریت تعارض و خلاقیت بر میزان استرس شغلی کارکنان دانشگاه فرهنگیان بود. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت و روش، توصیفی – پیمایشی هست. جامعه آماری پژوهش را تعداد ۳۷۳ نفر از کارکنان اداری و علمی دانشگاه فرهنگیان استان چهارمحال و بختیاری در سال ۱۳۹۶ تشکیل می‌دادند که با استفاده از فرمول کوکران ۱۹۱ نفر به‌عنوان نمونه مورد مطالعه انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته‌شده است. روایی پرسشنامه به تائید ۳ تن از استادید دانشگاه فرهنگیان و پایایی آن با آلفای کرونباخ برای سبک‌های مدیریت تعارض، خلاقیت کارکنان و میزان استرس شغلی به ترتیب (٪۹۶۰، ٪۹۸۱ و ٪۹۲۵) به دست آمد. نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون خطی و گام به گام در سطح ٪۹۵ نشان داد که سبک‌های مدیریت تعارض با متغیرهای خلاقیت کارکنان (۰/۵۲۸) و میزان استرس شغلی (۰/۴۴۲) و خلاقیت کارکنان با میزان استرس شغلی (۰/۵۳۸) اثر مثبت و معنی‌داری دارند. از سوی دیگر، نتایج بررسی‌ها نشان داد که خلاقیت کارکنان در تأثیرگذاری سبک‌های مدیریت تعارض بر میزان استرس شغلی دارای نقش میانجی (۰/۶۲۴) هست. همچنین در این پژوهش جهت آزمون مدل مفهومی پژوهش از مدل معادلات ساختاری استفاده شد که نتایج حاکی از برازش مطلوب مدل بود و به همین دلیل به‌عنوان مدل تجربی ارائه شده است.

کلیدواژه‌ها: *سبک‌های مدیریت تعارض، خلاقیت کارکنان، استرس شغلی، دانشگاه فرهنگیان*

۱. کارشناسی علوم تربیتی، اداره کل آموزش و پرورش استان چهارمحال و بختیاری، شهرکرد، ایران. yusef137205@gmail.com
۲. کارشناسی علوم تربیتی، اداره کل آموزش و پرورش استان چهارمحال و بختیاری، شهرکرد، ایران.
۳. کارشناسی علوم تربیتی، اداره کل آموزش و پرورش استان چهارمحال و بختیاری، شهرکرد، ایران.
۴. کارشناسی علوم تربیتی، اداره کل آموزش و پرورش استان چهارمحال و بختیاری، شهرکرد، ایران.
۵. کارشناسی علوم تربیتی، اداره کل آموزش و پرورش استان چهارمحال و بختیاری، شهرکرد، ایران.
۶. کارشناسی علوم تربیتی، اداره کل آموزش و پرورش استان چهارمحال و بختیاری، شهرکرد، ایران.

راهبردهای مؤثر در آموزش و بهسازی معلمان در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان

پوران خروشی[۱]، احمدرضا نصر اصفهانی[۲]، سید ابراهیم میرشاه جعفری[۳]، نعمت‌الله موسی پور[۴]

چکیده

بازاندیشی در مسئله تربیت معلم بر کیفیت‌بخشی توانمندی‌های معلمان بر اساس تغییر بنیادی در تبیین صلاحیت‌ها و استانداردهای شیوه‌های آموزش و تقویت منابع اطلاعاتی و توانایی پژوهشی مبتنی بر تلفیق نظر و عمل تأکید می‌ورزد. بدین منظور پژوهش حاضر، با استفاده از نظر پانزده نفر از صاحب‌نظران برنامه درسی کشور از طریق مصاحبه نیمه ساختارمند، به شیوه کیفی به تبیین راهبردهای آموزش و بهسازی معلمان در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان پرداخته است. تحلیل داده‌ها در سه مرحله کدگذاری باز، محوری و گزینشی با استفاده از نرم‌افزار ماکس‌کیودا ۱۰ صورت پذیرفت. یافته‌ها، راهبردهای آموزش و بهسازی معلمان در برنامه درسی را، در دو بخش شامل: الف) بسترسازی دانشگاه در برنامه درسی رسمی ب) بسترسازی دانشگاه در برنامه درسی غیررسمی نشان دادند. لذا در توصیف برونداد نظام تربیت معلم نباید فقط به اطلاعات تخصصی دانش‌آموختگان بسنده کرد، بلکه باید با نگاهی جامع، هدف نهایی آموزش و بهسازی را در تدارک فرصت‌های مناسب کسب دانش‌ها، مهارت‌ها، توانائی‌ها، نگرش‌ها، باورها و ارزش‌ها در قالب شایستگی‌ها برای معلمان فراهم آورد، به نحوی که به آنان در اثربخشی و ثمربخشی برای خود و جامعه کمک نماید.

کلیدواژه‌ها: *برنامه درسی، راهبردهای آموزش معلمان، دانشگاه فرهنگیان*

[۱] کارشناسی ارشد علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان اصفهان، اصفهان، ایران. poorankhorushi@cfu.ac.ir
[۲] دکترای برنامه‌ریزی درسی، استاد گروه علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.
[۳] دکترای برنامه‌ریزی درسی، استاد گروه علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.
[۴] دکترای برنامه‌ریزی درسی، دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

مقایسه شاخص‌های تدریس اثربخش از دیدگاه اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان فارس

عباس اناری نژاد[۱]، مریم راسخی پور[۲]، ناهید صالحی[۳]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی مقایسه‌ای شاخص‌های تدریس اثربخش از دیدگاه اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان استان فارس انجام گرفت. این مطالعه یک بررسی توصیفی- پیمایشی است که در نیمسال اول سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ اجرا گردید. جامعه‌ی آماری پژوهش شامل کلیه اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان استان فارس بود. نمونه پژوهش شامل ۲۵ نفر عضو هیئت‌علمی و ۳۰۵ نفر از دانشجویان دانشگاه فرهنگیان استان فارس بود که به شیوه نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌ای شامل ۴۹ گویه در چهار حیطه (روش تدریس، ویژگی‌های فردی، دانش‌پژوهی و توانایی ارتباط) استفاده شد که روایی و پایایی آن مورد تائید قرار گرفت. برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها، از آمار توصیفی و استنباطی (آزمون‌های تحلیل واریانس و بونفرونی) استفاده گردید. بر اساس تجزیه‌وتحلیل داده‌ها مشخص شد که دانشجویان حیطه‌های تدریس اثربخش را به ترتیب: «توانایی ارتباط، ویژگی‌های فردی، روش تدریس و دانش‌پژوهی» اولویت‌بندی نموده‌اند و اساتید بیشترین امتیاز را به ترتیب به حیطه‌های: «روش تدریس، توانایی ارتباط، ویژگی‌های فردی و دانش‌پژوهی» اختصاص داده‌اند.

کلیدواژه‌ها: *شاخص‌ها، تدریس اثربخش، اعضای هیئت‌علمی، دانشجویان، دانشگاه فرهنگیان، استان فارس*

[۱] دکترای علوم تربیتی، استادیار، عضو هیئت‌علمی دانشگاه فرهنگیان شهید رجایی، تهران، ایران. anarinejad@gmail.com
[۲] دانشجوی کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی، دانشگاه یاسوج، یاسوج، ایران.
[۳] دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان شیراز، فارس، ایران

بررسی تأثیر آموزش ضمن خدمت بر کیفیت تدریس معلمان شهر شیراز

محسن حقانی[۱]

چکیده

رسیدن به اهداف هر سازمان بستگی به توانایی کارکنان در انجام وظایف محوله و انطباق با محیط متغیر دارد. کیفیت تدریس یا آموزش مهم‌ترین معیار توسعه‌ی آموزش و پرورش است. از این‌رو به منظور ارتقای کیفیت تدریس بررسی اثربخشی روش‌های مختلف آموزش معلمان، ضرورت دارد تا تصمیم‌های لازم در جهت انتخاب روش مناسب انجام گیرد. پژوهش حاضر به بررسی تأثیر دوره‌های آموزش ضمن خدمت بر کیفیت تدریس معلمان در شهر شیراز می‌پردازد. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه اجرا توصیفی از نوع علی-مقایسه‌ای است. برای این منظور معلمان به دو گروه مطالعه و مقایسه (گواه) تقسیم شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش از پرسشنامه محقق ساخته استفاده گردیده است. به منظور آزمون فرضیات و مقایسه میانگین دو جامعه از آزمون ویلکاکسون استفاده گردیده است. نتایج حاصل از آزمون فرضیات پژوهش نشان می‌دهد که آموزش‌های ضمن خدمت تأثیر معنادار و مثبتی بر طرح درس، آموزش، ارزشیابی و نهایتاً کیفیت کلی تدریس دارد ولی تأثیر معناداری بین آموزش‌های ضمن خدمت و روابط بین فردی یافت نشد.

کلیدواژه‌ها: *آموزش ضمن خدمت، کیفیت تدریس ، طرح درس، ارزیابی تدریس، روابط بین فردی*

[۱] دانشجوی کارشناسی تربیت معلم شیراز، فارس، ایران. leili.haghani@gmail.com

تحلیل عوامل بازدارنده‌ی فعالیت‌های پژوهشی معلمان مدارس ابتدایی، راهنمایی و متوسطه زنجان

حسین احمدی مقدم[۱]، مقصود احمدی مقدم[۲]، لیلا سرابی[۳]

چکیده

در این پژوهش متغیرها و عوامل بازدارنده‌ی فعالیت‌های پژوهشی معلمان مدارس شهرستان زنجان در قالب دو سوال پژوهشی: ۱- متغیرهای بازدارنده فعالیت‌های پژوهشی معلمان کدامند؟ ۲- آیا متغیرهای بازدارنده فعالیت‌های پژوهشی معلمان را می‌توان دسته-بندی کرد؟ مورد بررسی قرار گرفت. جامعه آماری شامل کلیه معلمان زن و مرد شاغل در مدارس ابتدایی، راهنمایی متوسطه و پیش‌دانشگاهی شهر زنجان (۱۸۸۰ نفر) در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۶ بود. در این پژوهش بیش از ده درصد کل جامعه (۲۰۰ نفر) به تفکیک دوره تحصیلی و جنسیت و با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. برای شناسایی و تحلیل متغیرها و عوامل بازدارنده‌ی فعالیت‌های پژوهشی معلمان از پرسشنامه محقق ساخته شد. بر اساس تجزیه‌وتحلیل پاسخ آزمودنی‌ها با روش واریماکس پس از چرخش، یازده متغیر به‌عنوان مهم‌ترین متغیرهای بازدارنده‌ی فعالیت‌های پژوهشی معلمان به شرح ذیل مشخص شدند: ۱. سطح تحصیلات معلمان، ۲. ضعف دانش پایه و عدم تسلط به موضوعات درسی، ۳. عدم آشنایی معلمان با روش‌های تحقیق، ۴. عدم آشنایی معلمان از بودجه‌های تحقیقاتی، ۵. ضعف اطلاع‌رسانی در زمینه تحقیق و پژوهش، ۶. عدم استفاده از نتایج تحقیقات در آموزش و پرورش، ۷. مقررات دست و پا گیر پژوهش، ۸. بی‌تفاوتی و عدم توجه مدیران مدارس نسبت به پژوهش، ۸. بی‌عدالتی و تبعیض بین معلمان و سایر کارکنان هم‌سطح.

کلیدواژه‌ها: *معلمان، زنجان، دانش، آزادی، بی‌عدالتی*

[۱] کارشناسی علوم تربیتی، آموزش پرورش ماهنشان، زنجان، ایران. hosseinahmadi817@gmail.com
[۲] کارشناسی آموزش ابتدایی، آموزش و پرورش زنجان، ایران.
[۳] کارشناسی علوم تربیتی، آموزش پرورش ماهنشان، زنجان، ایران.

نظریه‌های مربوط به توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان

حسین احمدی مقدم[۱]، لیلا سرابی[۲]، مقصود احمدی مقدم[۳]

چکیده

تحول اساسی و زیربنایی در نظام آموزشی کشور، تحولی عمیق و ریشه است که این تحول بر نگرش‌ها، فرایندها، سیاست‌ها، نقش‌ها و کارکردهای نظام آموزشی کشور اثر خواهد گذاشت. تغییرات اساسی در یک جامعه، در گرو متحول شدن نظام تعلیم و تربیت آن جامعه است؛ و موتور محرک این تحول معلمان آن جامعه خواهند بود. معلمان پایه‌گذاران ارزش‌های علمی و مبلغان ارزش-های فرهنگی هستند. هدف از این مطالعه بررسی نظریه‌های مربوط به توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان بوده است. روش پژوهش توصیفی- تحلیلی و از ابزار و شیوه‌ی جمع‌آوری اطلاعات منابع کتابخانه‌ای، مقالات (مقالاتی از پایگاه‌های اطلاعاتی معتبری چون امرالد، سیج، الزویر، پایگاه اطلاع‌رسانی منطقه‌ای شیراز و پایگاه‌های دسترسی باز گوگل اسکالر و دواج در موضوع مقاله انتخاب شد) استفاده شده است. نتایج به دست آمده در این مطالعه نشان داد صلاحیت‌های و مهارت‌های حرفه‌ی معلمی در شش بخش: ۱. مهارت‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم؛ ۲. توسعه معلمی؛ ۳. صلاحیت‌های تدریس در تربیت معلم (دانشگاه فرهنگیان)؛ ۴. حرفه معلمی؛ ۵. سواد اخلاقی و سواد اطلاعاتی معلمان؛ ۶. الگوهای توسعه حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

کلیدواژه‌ها: *توسعه، معلمان، تدریس، سواد اخلاقی، سواد اطلاعاتی.*

[۱] کارشناسی علوم تربیتی، آموزش پرورش ماهنشان، زنجان، ایران. hosseinahmadi817@gmail.com
[۲] کارشناسی علوم تربیتی، آموزگار، ماهنشان، زنجان، ایران.
[۳] کارشناسی آموزش ابتدایی، آموزش و پرورش زنجان، زنجان ایران.

تأثیر آموزش‌های ضمن خدمت در گسترش توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان

مجید محمدی فومنی[۱]، محمدتقی حیدری[۲]، اکبر حیدری[۳]، حسین احمدی مقدم[۴]، لیلا سرابی[۵]

چکیده

هدف از مطالعه‌ی حاضر بررسی تأثیر آموزش ضمن خدمت بر توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان بود. روش پژوهش شبه آزمایشی با طرح آزمون مقدماتی و نهایی با گروه کنترل و جامعه‌ی آماری شامل معلمان و دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه‌ی اول آموزش و پرورش شهرستان زنجان بود که ۳۰ نفر از معلمان با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شده و به صورت تصادفی ۱۵ نفر اعضای گروه آزمایش را تشکیل دادند و به همین تعداد، از طریق همتاسازی در گروه کنترل جایگزین شدند. همچنین ۲۱۰ دانش‌آموز به روش تصادفی انتخاب شدند. ابزار پژوهش حاضر، پرسشنامه‌ی محقق ساخته بود که در سه بخش دانششامل ۱۳ گویه (نگرش) شامل ۲۷ گویه (و مهارت تدریس) شامل ۳۵ گویه تهیه گردید. پس از تائید روایی صوری و محتوایی، پایایی آن با آلفای کرونباخ در سه خرده آزمون دانش، نگرش و مهارت به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۸۵ و ۰/۸۲ پایایی کل ۰/۸۱ محاسبه شد. داده‌ها با استفاده از آزمون مانکوا مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد که بین دو گروه از لحاظ متغیر توسعه‌ی حرفه‌ای تفاوت معناداری وجود دارد. به عبارتی آموزش ضمن خدمت، بر توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان تأثیر دارد.

کلیدواژه‌ها: *ضمن خدمت، معلمان، آموزش و پرورش، دانش‌آموزان.*

[۱] دکترای برنامه‌ریزی، استادیار دانشگاه فرهنگیان زنجان، زنجان، ایران. majedfomani@gmail.com
[۲] دکترای جغرافیا، استادیار دانشگاه زنجان زنجان، ایران.
[۳] دکترای مدیریت ورزشی، رئیس گروه تحقیق و پژوهش آموزش و پرورش استان زنجان، زنجان، ایران.
[۴] کارشناسی علوم تربیتی، آموزش و پرورش زنجان، زنجان، ایران.
[۵] کارشناسی علوم تربیتی، آموزش و پرورش زنجان، زنجان، ایران.

بررسی قابلیت‌های فناوری اطلاعات برای توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان و میزان توجه به آن در دانشگاه فرهنگیان

فرنوش فنون[۱]، مریم شرفی[۲]

چکیده

معلمان کارگزاران اصلی ورود و تعامل موفقیت‌آمیز فناوری در نظام آموزشی‌اند. همان‌طور که هر معلمی روش خودش را در استفاده از تخته‌سیاه یا هر ابزار دیگری در تدریس دارد، چگونگی استفاده از فناوری در آموزش و چگونگی تلفیق فناوری در تدریس، به تجربه و نگرش معلمان بستگی زیادی دارد. از طرفی تجربه نشان می‌دهد که فناوری اطلاعات و ارتباطات نقش مهمی بر نظام آموزشی دارد. این پژوهش مطالعه توصیفی در سال ۱۳۹۶ با هدف بررسی قابلیت‌های فناوری برای توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان و میزان توجه به آن در دانشگاه فرهنگیان می‌پردازد که با پرسشنامه‌ای شامل متغیرهای دموگرافیک و سؤالاتی بر اساس طیف لیکرت در مقیاس سه‌درجه‌ای (ضعیف، متوسط، عالی) تهیه گردید. یافته‌های این مطالعه که بر روی ۴۲ نفر از دانشجو معلمان انجام گرفت، نشان داد که فرصت‌های استفاده از فناوری در کلاس‌های درس دانشگاه برای توسعه‌ی حرفه‌ای دانشجو معلمان بر حسب صلاحیت‌های علمی اساتید دارای بالاترین فراوانی (۳۱ نفر، ۷۳ ٪) بود. تجربه نشان می‌دهد که فناوری اطلاعات و ارتباطات نقش مهمی بر نظام آموزشی دارد. پس در صورتی که صلاحیت علمی استاد بالاتر و ممتازتر باشد، پیشرفت دانشگاه برای توسعه‌ی حرفه‌ای دانشجو معلمان هم به مراتب بالاتر خواهد بود.

کلیدواژه‌ها: *دانشگاه فرهنگیان، آموزش و پرورش، معلمان، دانش‌آموز، مدرسه، فناوری.*

[۱]. کارشناسی ارشد علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران.
[۲]. کارشناسی علوم تربیتی. mr.sharafi.74@gmail.com

اعتبارسنجی رویکرد ارزشیابی استادان دانشگاه فرهنگیان توسط دانشجویان

احسان فقیری کاریزی[۱]، ایوب ابراهیمی[۲]

چکیده

هدف این پژوهش، اعتبارسنجی رویکرد ارزشیابی اساتید دانشگاه فرهنگیان توسط دانشجویان بود. در این پژوهش از روش توصیفی- تحلیلی استفاده شد. جامعه آماری شامل کلیه اساتید عضو هیئت‌علمی و مدرسین دانشگاه فرهنگیان که بالغ بر ۸۰۰۰ نفر بودند که از این جامعه ۳۶۵ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار این پژوهش پرسشنامه محقق ساخته که سه بخش را در برداشت. به منظور تعیین روایی محتوا از نظر متخصصان استفاده شد و مقدار پایایی پرسشنامه با اجرای مقدماتی در یک نمونه ۴۰ نفری، با استفاده از روش آلفای کرونباخ، ۸۱/. به دست آمد. یافته‌ها: یافته‌ها حاکی از این است که اکثریت اساتید (بیش از ۷۰ درصد) با اصل ارزشیابی توسط دانشجویان موافق بودند و با در نظر گرفتن اینکه ارزشیابی استاد تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار می‌گیرد بهتر است از روش‌های چندجانبه ارزشیابی رویکرد (۳۶۰ درجه‌ای) استفاده شود و ارزشیابی از آنان تنها محدود به ارزشیابی توسط دانشجویان نگردد. در این پژوهش بین جنسیت و مؤلفه‌های پرسشنامه (شامل ۴ مؤلفه) تفاوت معناداری مشاهده نشد اما در بین رشته تدریسی اساتید و تحصیلات آنان و مؤلفه‌های پرسشنامه تفاوت معناداری مشاهده گردید. در رابطه با چندمرحله‌ای بودن و مناسب‌ترین زمان ارزشیابی، اساتید بر این باور بودند که ارزشیابی از آنان در دو مرحله صورت پذیرید. علاوه بر این اساتید بر این باور بودند چنانچه از دانشجویان ممتاز و علاقه‌مند به تحصیل برای ارزشیابی از آنان استفاده گردد و در صورتی که اهداف ارزشیابی برای دانشجویان تفهیم گردد و خطاهای قضاوتی را بتوان کنترل کرد و بسترهای لازم را برای انجام ارزشیابی اینترنتی فراهم نمود می‌توان به ارزشیابی دقیق‌تری دست یافت.

کلیدواژه‌ها: *اعتبار سنجی، ارزشیابی، ارزشیابی اساتید، دانشگاه فرهنگیان*

[۱] دانشجوی دکتری، کارشناس نظارت و ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه فرهنگیان. Ehsan.faghiri@yahoo.com
[۲] دانشجوی دکتری مدیرکل نظارت و ارزیابی و تعالی سازمانی دانشگاه فرهنگیان.

آموزش و به‌سازی معلمان

مریم فیض اله زاده[۱]، فاطمه جهانی[۲]، رقیه جوادی[۳]

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی عوامل مؤثر در آموزش و بهسازی معلمان است. روش ما در این مقاله توصیفی-تحلیلی است و از روش کتابخانه‌ای برای گردآوری اطلاعات استفاده شده است. در این مقاله ابتدا به مقایسه نحوه آموزش معلمان در شش کشور مختلف جهان پرداخته شده است و پس از آن نقش سند تحول بنیادین بر آموزش معلمان و آموزش‌های ضمن خدمت، به‌عنوان ایجاد و بهبود موقعیت‌های جدید برای معلمین در جهت تحقق هویت شخصی و حرفه‌ای و بهسازی معلمان مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه به توصیف مقاصد آموزش ضمن خدمت، دلایل نیاز به آموزش کارکنان نیز اشاره شده است. هم‌چنین به معایب دانشگاه فرهنگیان کنونی که مرکز تربیت معلمان است پرداخته شده است. در ادامه ضرورت بهسازی معلمان و کارورزی دانشجویان در مدارس نیز مورد نقد و بررسی قرار گرفته است. به‌علاوه برخی راهکارهای مهم در جهت بهسازی معلمان مورد توجه قرار گرفته است و در پایان به ارائه نتیجه‌گیری و پیشنهادهای در مورد مقاله اقدام شده است.

کلیدواژه‌ها: *آموزش، بهسازی، معلم، سند تحول بنیادین، کارورزی*

[۱] دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان پردیس فاطمه الزهرا (س) تبریز، ایران. mfeizolahzade@gmail.com
[۲] دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان پردیس فاطمه الزهرا (س) تبریز، ایران.
[۳] دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان پردیس فاطمه الزهرا (س) تبریز، ایران.

بررسی کیفیت تدریس در دانشگاه فرهنگیان و شناسایی عوامل مؤثر بر آن: پژوهشی ترکیبی

حسین شمس[۱]

چکیده

هدف این پژوهش شناسایی عوامل مؤثر بر کیفیت تدریس از دیدگاه متخصصان تعلیم و تربیت و بررسی وضعیت موجود کیفیت تدریس در دانشگاه فرهنگیان از دیدگاه دانشجویان است. این پژوهش ترکیبی از نوع راهبرد اکتشافی متوالی است. در مرحله کیفی از روش تحلیل محتوای عرفی و در مرحله کمی از تحقیق پیمایشی- توصیفی استفاده شده است. مشارکت‌کنندگان پژوهش حاضر در مرحله کیفی متخصصان تعلیم و تربیت، استادان باتجربه بیش از ده سال سابقه تدریس در مؤسسات آموزش عالی بودند که تعداد ۲۰ نفر به‌صورت هدفمند جهت مصاحبه عمیق انتخاب شدند. برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از کدگذاری استفاده شد. نتایج، ۱۸ مقوله‌ی فرعی و ۸ مقوله‌ی اصلی را احصا نمود که عبارت‌اند از: ۱- تکنیک‌های مدیریت کلاس، ۲- حفظ رفتار مناسب کلاسی، ۳- تمرکز و حفظ توجه به درس، ۴- آماده کردن تمرین برای دانشجویان، ۵- نمایش مهارت‌های پرسشگری، ۶- بیان راهبردهای حل مسئله ۷- استفاده از روش‌های مختلف آموزش، ۸- برقراری جو مثبت در کلاس. بر اساس داده‌های به دست آمده بخش کیفی، پرسشنامه‌ای ساخته شد و بین ۵۳۰ نفر از دانشجویان پردیس‌های شهید باهنر و مقصودی همدان که به صورت نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده بودند، اجرا شد. نتایج نشان داد که میانگین وضعیت موجود کیفیت تدریس به صورت معناداری بالاتر از میانگین متوسط جامعه است و در وضعیت مطلوب است. به ترتیب سه عامل تمرکز و حفظ توجه به درس، تحقق تکنیک‌های مدیریت کلاس و حفظ رفتار مناسب کلاسی بالاتر از عامل‌های دیگر و سه عامل نمایش مهارت‌های پرسشگری، عامل استفاده از روش‌های مختلف آموزش و بیان راهبردهای حل مسئله پایین‌تر از عامل‌های دیگر بودند.

کلیدواژه‌ها: *کیفیت تدریس، متخصصان علوم تربیتی، اعضای هیئت‌علمی، دانشگاه فرهنگیان، دانشجویان و پژوهش ترکیبی*

[۱] دکترای علوم تربیتی، استادیار دانشگاه فرهنگیان همدان، همدان، ایران. shams4747@yahoo.com

توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان از دیدگاه نهج‌البلاغه

حسین احمدی مقدم[۱]، مقصود احمدی مقدم[۲]

چکیده

هدف از این مطالعه بررسی توسعه‌ی اخلاقی معلمان که به‌عنوان یکی از صلاحیت‌های حرفه‌ی معلمی از دیدگاه نهج‌البلاغه بوده است. روش پژوهش توصیفی- تحلیلی و از ابزار و شیوه‌ی جمع‌آوری اطلاعات منابع کتابخانه‌ای، مقالات استفاده شده است. از جمله نتایج به دست آمده در این مطالعه نشان داد که معلمان مدارس برای به انجام رساندن امور آموزشی خود علاوه بر معیارهای اداری و قانونی نیاز به مجموعه‌ای از رهنمودهای اخلاقی دارند که آنان را در آموزش یاری دهد و نوعی هماهنگی بین معلمان و دانش‌آموزان در حرکت به سوی شیوه مطلوب آموزش را برایشان میسر سازد. اگر فرهنگ اخلاق حرفه‌ای در زندگی کاری معلمان وجود و حضور داشته باشد، آموزش شیرین و توام با رضایت شغلی، احساس رضایت‌مندی، خود شکوفایی و رضایت دانش‌آموزان را در پی خواهد داشت معلمان مراکز آموزشی در فعالیت‌های خود به غیر از چارچوب‌های قانونی باید تحت تأثیر اصول اخلاقی نیز باشند و از همه مهم‌تر این‌که این اصول را از منبع والای اعتقادی –قرآن کریم و سخنان ائمه خصوصاً کتاب پربار نهج‌البلاغه بگیرند. زیرا چارچوب‌های اداری و قانونی به‌طور مناسب پوشش‌دهنده تصمیمات درست و مطلوب نیستند. نقش مدرسان و معلمان در مراکز آموزشی بسیار مهم خواهد بود از منظر نهج‌البلاغه آنچه مایه برتری معلمان و سبب والایی‌شان است، کرامت‌های فرهنگی و اخلاقی است و این کرامت‌ها در تربیت نسل‌های آینده، نقشی اساسی دارد. لذا معلمان، با تعمق و تدبر در این کتاب بزرگ با اصول اخلاقی آموزش آشنا شوند و از بسیاری از مشکلات اخلاقی و آموزشی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی به دور باشند و جهت‌گیری نوینی را در عرصه اخلاقی در بین فراگیران به وجود آورند.

کلیدواژه‌ها: *توسعه اخلاقی، معلمی، نهج‌البلاغه، دانش‌آموزان، آموزش.*

[۱] کارشناسی علوم تربیتی، آموزش پرورش ماهنشان، زنجان، ایران. hosseinahmadi817@gmail.com
[۲] کارشناسی آموزش ابتدایی، آموزش و پرورش زنجان، زنجان، ایران.

دانشگاه فرهنگیان به‌عنوان یک سازمان یادگیرنده

علی شاه نظری[۱]، نسرین طاهرهدایتی[۲]، اسدالله امانیان[۳]

چکیده

نظر به اهمیت بررسی دانشگاه‌ها به‌منزله سازمان‌های یادگیرنده در جوامع کنونی و نیز شناسایی نقاط قوت و ضعف این نهادها به منظور بهبود فعالیت‌های آنها در سازگاری با تغییرات و تحولات سریع، پژوهش حاضر به مطالعه این موضوع اختصاص یافته است. مبنای نظری این مطالعه، رویکرد مایکل مارکوارت به سازمان یادگیرنده به دلیل جامعیت و تفکر سیستمی حاکم بر آن بود. هدف پژوهش بررسی میزان برخورداری دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید بهشتی و ثامن‌الحجج (ع) به‌عنوان یک نظام آموزشی از ویژگی‌های سازمان یادگیرنده در دو زیر نظام دانش و فناوری بود. روش توصیفی- پیمایشی برای انجام دادن این پژوهش انتخاب شد. جامعه آماری پژوهش،۵۴ نفر بودند که ۴۰ از آنان به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. از گروه نمونه، ۳۰ نفر پرسشنامه را تکمیل کردند. ابزار پژوهش پرسشنامه محقق ساخت‌های بود که بر مبنای پرسشنامه مارکوارت، مرور ادبیات تحقیق و مشورت با صاحب‌نظران تهیه شد. این پرسشنامه مشتمل بر ۵۰ گویه و دارای طیف لیکرتی (پنج‌درجه‌ای) است. پایایی پرسشنامه با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برای سؤالات وضعیت موجود ۹۷۳/؛ و برای سؤالات وضعیت مطلوب ۹۸۰/. تائید شد. به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش، تی زوجی به کار گرفته شد. یافته‌ها نشان داد بین وضعیت موجود دانشگاه پردیس شهید بهشتی و ثامن‌الحجج (ع) به لحاظ برخورداری از شاخصه‌های سازمان یادگیرنده با وضعیت مطلوب تفاوت معناداری وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: *سازمان یادگیرنده، یادگیری سازمانی، زیر نظام دانش، زیر نظام فناوری.*

[۱] دانشجوی دکترای مدیریت آموزشی، استادیار دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید بهشتی و ثامن‌الحجج (ع). مشهد، ایران. ali51028426@gmail.com
[۲] عضو هیئت‌علمی دانشکده علوم پزشکی و پرستاری ارتش جمهوری اسلامی ایران.
[۳] عضو هیئت‌علمی دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید بهشتی و ثامن‌الحجج (ع)، ایران.

ارزیابی شایستگی تدریس اساتید دانشگاه فرهنگیان از منظر دانشجو معلمان

حاتم فرجی ده‌سرخی[۱]، سحر پرهیزکاری[۲]، سرگل کریمی[۳]، فاطمه مقاره زاده[۴]

چکیده

امروزه در راستای بهبود و تضمین شایستگی اساتید در امر آموزش و تدریس، ارزشیابی شایستگی تدریس به‌عنوان یکی از ابعاد بسیار مهم ارزیابی و تحلیل میزان آمادگی و حرفه‌ای بودن مراکز آموزشی در نظر گرفته می‌شود. از این‌رو، پژوهش حاضر با هدف ارزیابی شایستگی تدریس اساتید دانشگاه فرهنگیان انجام شد. جامعه پژوهش حاضر شامل همه دانشجو معلمان دختر یکی از رشته‌های دانشگاه فرهنگیان شهرستان تهران (جمعاً ۸۸ نفر) بود. با استفاده از جدول کرجسی و مورگان، تعداد ۷۶ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. به منظور گردآوری داده‌ها، از پرسشنامه شایستگی تدریس مورنو-مورسیا، تورگروسا و پدرنو (۲۰۱۵) که متشکل از سه بعد برنامه‌ریزی، اجرا و نتایج است، استفاده شد. به منظور تعیین روایی پرسشنامه از روایی صوری و محتوایی و به منظور محاسبه پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد؛ این ضریب برای کل پرسشنامه ۰/۹۲ محاسبه شد. به منظور تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از آماره‌های توصیفی و استنباطی استفاده شد. در مجموع، یافته‌ها حاکی از آن است که اساتید دانشگاه فرهنگیان از نظر شایستگی تدریس در وضعیت مناسبی قرار ندارند.

کلیدواژه‌ها: *شایستگی تدریس، ارزشیابی، اساتید، دانشگاه فرهنگیان*

[۱] دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.
[۲] کارشناسی ادبیات عرب، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.
[۳] کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران.
[۴] کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

بررسی تطبیقی رویکرد شایستگی حرفه‌ای معلمان در نظام تربیت معلم در کشورهای ژاپن، آلمان و ایران

محسن دیبایی صابر[۱]، سولماز نورآبادی[۲]

چکیده

در این پژوهش رویکرد شایستگی حرفه‌ای معلمان کشورهای سه کشور ژاپن، آلمان و ایران از سه منظر معیارهای تعیین شایستگی، فرایند کسب شایستگی حرفه‌ای، نوآوری مراکز تربیت معلم در زمینه ارتقای شایستگی مورد مطالعه قرار گرفت و در نهایت شباهت‌ها و تفاوت‌های موجود کشورهای مورد مطالعه بیان شد. واحدهای تطبیق در این مقاله از میان پنج کشور؛ سنگاپور، انگلستان، ژاپن، آلمان و ایران انتخاب شده است که از میان این کشورها محقق دو کشور ژاپن و آلمان را که مطابق گزارش‌های بین‌المللی منتشرشده در پایگاه‌های ارزیابی علمی جهان در سال‌های اخیر در زمینه فعالیت‌های مربوط به بهسازی تربیت معلم از جمله کشورهای پیشرو در جهان هستند را برای مطالعه برگزیده است. این پژوهش یک پژوهش تطبیق بوده و اطلاعات مورد نیاز آن برای پاسخگویی به سؤالات از طریق اسناد و مدارک کتابخانه‌ای و گزارش‌های فصلی و سالیانه برخی از سایت‌های بین‌المللی چون یونکو، سایمگو و بانک جهانی گردآوری‌شده است. الگوی مورد استفاده در این زمینه الگوی بردی است که دارای چهار مرحله توصیف، تفسیر، هم‌جواری و مقایسه را در مطالعات تطبیقی است. در این الگو ابتدا اطلاعات مورد نیاز درباره کشورها گردآوری و تفسیر شدند، سپس طبقه‌بندی و در نهایت تفاوت‌ها و تشابهات مورد بررسی و مقایسه قرار گرفتند. نتایج به دست آمده در مقاله حاضر حاکی از اختلاف معنادار و تفاوت اساسی بین رویکرد شایستگی حرفه‌ای معلمان در نظام تربیت معلم ایران و دو کشور ژاپن و آلمان است.

کلیدواژه‌ها: *بررسی تطبیقی، تربیت معلم، شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان.*

[۱] . دکترای علوم تربیتی، استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه شاهد، تهران، ایران. m.dibaei1359@gmail.com
[۲] . دکترای علوم تربیتی، استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

ارائه الگوی ساختاری از بررسی رابطه بین دلبستگی شغلی و بهسازی معلمان با نقش میانجی چابکی سازمانی

لیلا مقتدایی[۱]، مریم تاجی[۲]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین دلبستگی شغلی و بهسازی با نقش میانجی چابکی سازمانی در بین معلمان ابتدایی شهر اصفهان بود. روش پژوهش کمی با رویکرد توصیفی از نوع همبستگی بوده است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه معلمان شهر اصفهان در سال ۹۶-۹۵ بود. حجم نمونه برابر با ۳۷۸ نفر بود که با روش نمونه‌گیری تصادفی متناسب با حجم جامعه آماری انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه دلبستگی شغلی بر اساس نظریه کانونگو (۱۹۸۲) و نیز پرسشنامه بهسازی غنی زاده (۱۳۹۴) و نیز پرسشنامه چابکی سازمانی ورلی و لاولر (۲۰۱۰) استفاده شد. پژوهش نشان داد که بین دلبستگی شغلی و بهسازی با سطح معناداری ۰/۰۵ و با اطمینان ۹۵ درصد رابطه مثبت و معنادار وجود دارد و همچنین بین دلبستگی شغلی و چابکی سازمانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و بین چابکی سازمانی و بهسازی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. با توجه به نتایج پژوهش، به مدیران آموزش و پرورش پیشنهاد می‌گردد به منظور پیاده‌سازی نظام بهسازی معلمان به تقویت اهرم‌هایی مثل دلبستگی شغلی و چابکی سازمانی بپردازند.

کلیدواژه‌ها: *دلبستگی شغلی، بهسازی، چابکی سازمانی، معلمان*

[۱] . دکترای علوم تربیتی، استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. le.moghtadiae@gmail.com
[۲] . دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

بررسی ویژگی‌های تدریس اثربخش اساتید از دیدگاه دانشجویان دانشگاه فرهنگیان

زهرا اکبرزاده[۱]، وحید فلاح[۲]، لادن سلیمی[۳]، حسین لطفی[۴]

چکیده

هدف اصلی این پژوهش بررسی میزان به‌کارگیری عوامل تدریس اثربخش در سه بعد: ویژگی‌های حرفه‌ای، ویژگی‌های فردی و شخصی و تحریک به یادگیری و مطالعه مستقل، توسط اساتید دانشگاه فرهنگیان مرکز آمل ازنظر دانشجویان صورت گرفته است. روش تحقیق، توصیفی از نوع پیمایشی است. جامعه آماری کلیه دانشجویان دانشگاه فرهنگیان مرکز آمل در دبیری علوم اجتماعی و آموزش ابتدایی به تعداد ۷۴ نفر که بر اساس جدول مورگان ۶۰ نفر از طریق نمونه‌گیری تصادفی انتخاب و پرسشنامه میان آنان توزیع گردید. پرسشنامه استاندارد شامل ۱۴ سؤال پنج گزینه‌ای مطابق با مقیاس لیکرت تهیه شد اطلاعات به‌دست‌آمده در این پژوهش با استفاده از آمار توصیفی تجزیه‌وتحلیل شد. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که بعد ویژگی‌های فردی با مؤلفه داشتن اعتمادبه‌نفس در تدریس و بعد ویژگی حرفه‌ای با مؤلفه تسلط و آگاهی بر موضوع درس و بعد تحریک به یادگیری و مطالعه مستقل با مؤلفه ذکر مثال جهت تفهیم آسان موضوع به ترتیب در اولویت قرارگرفته شده است؛ و درمجموع کیفیت تدریس استادان این دانشگاه بالاتر از سطح متوسط ارزیابی‌شده است درنتیجه می‌توان نتیجه گرفت که تدریس استادان دانشگاه فرهنگیان مرکز آمل اثربخش بوده است

کلیدواژه‌ها: *اثربخش، اساتید، تدریس، دانشگاه فرهنگیان*

[۱] . دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی دانشگاه آزاد ساری، مازندران، ایران. Zakbarzadeh53@gmail.com
[۲] . دکتری علوم تربیتی، استادیار دانشگاه آزاد ساری، مازندران، ایران.
[۳] . دکتری علوم تربیتی، استادیار دانشگاه آزاد ساری، مازندران، ایران.
[۴] . دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران.

نقش پژوهش در گسترش رشد و توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان

حسین احمدی مقدم[۱]، مجید محمدی فومنی[۲]، اکبر حیدری[۳]

چکیده

هدف از این مطالعه مورد بررسی و تحلیل قرار دادن تأثیر پژوهش و نقش آن در رشد و توسعه حرفه‌ای معلمان بوده است. روش مطالعه توصیفی- تحلیلی و روش جمع‌آوری اطلاعات کتابخانه‌ای بوده است. از جمله نتایج مطالعه نشان داد که بی‌شک یکی از عوامل زیربنایی در توسعه حرفه‌ای معلمان مجهز شدن آنها به مهارت پژوهش است معلمان به منظور گسترش توانمندی‌های خود باید در بخش‌های مختلف کاری خود با تحقیق و پژوهش ارتباط داشته باشند معلمان به‌عنوان رهبران این عرصه، باید از دانش و آگاهی‌های بالایی برخوردار باشند. نهادینه‌سازی جهت تقویت فرهنگ پژوهش در بطن فعالیت‌های آموزشی منجر به شکل‌گیری انواع فعالیت‌ها دانشی اعم از تولید دانش (پژوهش)، توزیع دانش، آموزش (ترویج دانش)، انتشارات (تبدیل دانش)، اختراعات و استفاده از دانش (نوآوری) خواهد شد که هر یک نمودی از توسعه حرفه‌ای به حساب می‌آیند مهم‌ترین و اساسی‌ترین رکن نظام پژوهشی را نیروی انسانی محقق که از توانایی‌ها، قابلیت‌ها و مهارت‌های لازم پژوهشی برخوردار باشند تشکیل می‌دهند.

کلیدواژه‌ها: *پژوهش، معلمان، توسعه‌ی حرفه‌ای، آموزش و پرورش*

[۱]. کارشناسی علوم تربیتی، آموزش پرورش ماهنشان، زنجان، ایران. hosseinahmadi817@gmail.com
[۲]. دکترای برنامه‌ریزی درسی، استادیار دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید بهشتی زنجان. زنجان، ایران.
[۳]. دکتری مدیریت ورزش، رئیس گروه تحقیق و پژوهش آموزش و پرورش زنجان، زنجان، ایران.

درس پژوهی راهی به‌سوی توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان

حسین احمدی مقدم[۱]، مقصود احمدی مقدم[۲]

چکیده

بدون تردید یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار بر توسعه حرفه‌ای معلمان مجهز شدن آنها به مهارت‌های پژوهشی است. معلمان برای توسعه حرفه‌ای خود باید از طرق مختلف با پژوهش ارتباط برقرار کنند. هدف از این مطالعه بررسی اثربخشی روش تدریس مشارکتی در جهت گسترش فرهنگ احترام به آراء و نظر دیگران در مدارس بوده است. روش پژوهش توصیفی-تحلیلی و از ابزار و شیوه‌ی جمع‌آوری اطلاعات منابع کتابخانه‌ای، مقالات استفاده شده است. از جمله نتایج به دست آمده در این مطالعه نشان داد که درس پژوهی با ایجاد محیطی برگرفته از مطالعه‌ی علمی (پژوهش) و بررسی دقیق همراه با روح جمعی (کارگروهی) با شواهد می‌تواند راهکار مطلوبی باشد، با این نکته که در طراحی، اجرا و تفکر، بازاندیشی دقت و تأمل کنیم و برنامه‌ریزی منظمی را به‌طور جمعی و مشترک تدوین نماییم. در روش‌های نوین و تکنیک درس پژوهی، معلم نیازمند تفکر سیستماتیک است، شیوه‌های «تک فکری» که قائم به فرد است جای بحث فراوان دارد و همه را دچار تک نگری (تک‌روی) و یک‌سونگری و انجماد فکری می‌کند. تفکر سیستماتیک (نظام‌مند) معلم را بر روش‌های متناوب شدن با سایر افکار در کنار هم تشویق می‌کند و در کنار آن تفکر انتقادی و تفکر خلاق لازمه‌ی تزیین و ترایش تراوشات فکری دیگران خواهد بود.

کلیدواژه‌ها: *درس پژوهی، حرفه‌ای معلمان، تک فکری، سیستماتیک*

[۱] . کارشناسی علوم تربیتی، آموزش پرورش ماهنشان، زنجان، ایران. hosseinahmadi817@gmail.com
[۲] . کارشناسی آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، زنجان، ایران.

بررسی رابطه توسعه‌ی حرفه‌ای، با عملکرد شغلی معلمان ابتدایی شهر زنجان

مجید محمدی فومنی[۱]، محمد تقی حیدری[۲]، اکبر حیدری[۳]، حسین احمدی مقدم[۴]، لیلا سرابی[۵]

چکیده

موفقیت هر نظام آموزشی در حد تعیین‌کننده‌ای به دانش و مهارت‌های حرفه‌ای معلم بستگی دارد و حرفه‌ای شدن معلمان بر جنبه-های تکنیکی و حرفه‌ای تدریس و ارتقاء موقعیت اجتماعی حرفه معلمی متمرکز است. پژوهش حاضر از نوع توصیفی – همبستگی و با هدف رابطه توسعه‌ی حرفه‌ای با عملکرد شغلی معلمان ابتدایی شهر زنجان انجام شد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه معلمان مقطع ابتدایی شهر زنجان بود که در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۶ مشغول به تدریس هستند تشکیل می‌داد که بر اساس جدول کرجسی و مورگان، ۳۰۰ نفر به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبی انتخاب شدند. ابزارهای گردآوری این پژوهش شامل پرسشنامه صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان بابایی (۱۳۹۳)؛ عملکرد شغلی نابدل (۱۳۸۶)، بود. تجزیه‌وتحلیل داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون چند متغیری انجام شد. نتایج تجزیه‌وتحلیل داده‌ها نشان داد که مؤلفه‌های توسعه‌ی حرفه‌ای، عملکرد شغلی معلمان را پیش‌بینی می‌کند.

کلیدواژه‌ها: *توسعه‌ی حرفه‌ای، عملکرد شغلی، نظام آموزشی، شهر زنجان*

[۱] . دکترای برنامه‌ریزی، استادیار دانشگاه فرهنگیان زنجان، زنجان، ایران. majedfomani@gmail.com
[۲] . دکترای جغرافیا، استادیار دانشگاه زنجان زنجان، ایران..
[۳] . دکترای مدیریت ورزشی، رئیس گروه تحقیق و پژوهش آموزش و پرورش استان زنجان. ایران
[۴] . کارشناسی علوم تربیتی، آموزش و پرورش زنجان، ایران.
[۵] . کارشناسی علوم تربیتی، آموزش و پرورش زنجان، ایران.

ارتباط ارزیابی عملکرد معلمان مقطع ابتدایی با صلاحیت‌ها و مهارت‌های حرفه‌ای شهر زنجان

حسین احمدی مقدم[۱]، محمدتقی حیدری[۲]

چکیده

هدف از این مطالعه بررسی ارتباط ارزیابی عملکرد معلمان مقطع ابتدایی با صلاحیت‌ها و مهارت‌های حرفه‌ای شهر زنجان بوده است. جامعه آماری در این پژوهش را کلیه معلمان مقطع در شهر زنجان که تعداد آنان برابر ۱۷۶۰ نفر بودند - ابتدایی شاغل در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۶ تشکیل دادند. از این تعداد، بر اساس جدول تعیین حجم نمونه از روی حجم جامعه که توسط کرجسی و مورگان تهیه شده، تعداد ۳۱۳ نفر به‌عنوان نمونه و به شیوه نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبی با در نظر گرفتن ویژگی جنسیت انتخاب گردیدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از روش‌های بررسی اسناد، مدارک و گزارش‌های عملکرد مربوط به ارزیابی از عملکرد معلمان و همچنین پرسشنامه صلاحیت حرفه‌ای کریمی (۱۳۸۸) استفاده گردید. ضریب آلفای کرونباخ جهت تأیید و اعتبار پرسشنامه صلاحیت حرفه‌ای ۰,۹۵ است. در تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از آمار توصیفی برای به دست آوردن فراوانی، درصد، میانگین، انحراف استاندارد و سپس از آمار استنباطی از پارامترهای همبستگی، رگرسیون جهت آزمون فرضیه‌های اصلی و آزمون T و ANOVA استفاده گردید. نتایج حاصل نشان داد که بین ارزیابی عملکرد معلمان و صلاحیت‌های حرفه‌ای آنان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: *ارزیابی عملکرد، کرجسی و مورگان، صلاحیت‌های حرفه‌ای، معلمان، زنجان.*

[۱] نویسنده مسئول، کارشناسی علوم تربیتی، آموزش پرورش ماهنشان، زنجان، ایران. hosseinahmadi817@gmail.com
[۲] دکترای جغرافیا، استادیار دانشگاه زنجان زنجان، ایران..

بررسی سبک مدیریت کلاس درس دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان شهرستان آمل

حسین لطفی[۱]، غلامعلی احمدی[۲]، زهرا اکبرزاده[۳]

چکیده

مدیریت کلاس اولین سطح مدیریت آموزشی است و پایه‌ی سطوح بالاتر مدیریت یعنی مدیریت مدرسه، مدیریت ناحیه و مدیریت کل نظام آموزش و پرورش محسوب می‌شود و در شکل دادن به ساختار آموزش و فرایند تدریس و ساخت شخصیت و روند ذهنی، عاطفی، آموزشی و تربیتی دانش‌آموزان نقش اساسی دارد. این بسیار حائز اهمیت است که دانشجویان سبک تدریس یا رهبری خود را بشناسند. چراکه هرروز پیام‌هایی را با دانش‌آموزان خود باید ردوبدل کنند که چگونگی احساس آنها را با دانش‌آموزان و حتی خودشان بیان می‌کند. آنها وقتی آگاه شوند که چه نوع معلمی هستند، می‌توانند قدم‌های مؤثری برای بهتر شدن بردارند. وقتی می‌گوییم تدریس دربردارنده مجموعه‌ای از یادگیری است که به وسیله تجارب به دست می‌آید. این بدین معنی است که معلم قادر خواهد بود سبک رهبری خود را تغییر دهد. با توجه به مطالب فوق هدف اساسی این تحقیق بررسی سبک مدیریت کلاس در س دانشجویان از منظر خودشان در سه مؤلفه مداخله‌گر؛ غیر مداخله‌گر و تعامل‌گر است. روش پژوهش، توصیفی از نوع پیمایشی است؛ از آنجا که در این پژوهش مداخله یا دستکاری آزمایشی صورت نگرفته، طرح پژوهشی در زمره‌ی طرح‌های توصیفی و از نظر هدف، در زمره‌ی پژوهش‌های کاربردی است؛ چراکه نتایج آن می‌تواند در برنامه‌ریزی آموزش معلمان به کار رود. ضریب آلفای برای پرسشنامه ۰/۷۶ است. در نتیجه پایا است. جامعه آماری ۱۵۰ دانشجوی دختر ترم ۵ رشته علوم تربیتی استان مازندران بوده که با روش نمونه‌گیری تصادفی با استفاده از جدول مورگان ۱۰۶ نمونه انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه استاندارد سبک مدیریت ولفگانگ و گلیکمن بود. نتایج به دست آمده نشان داد سبک دانشجو معلمان در هریک از مؤلفه‌ها مناسب بوده و از لحاظ رتبه‌ای سبک تعامل‌گرای دانشجویان بیشتر از مداخله‌گر و غیر مداخله‌گر نیز در رتبه سوم قرار دارد.

کلیدواژه‌ها: *سبک مدیریت، دانشجو معلمان، دانشگاه فرهنگیان*

[۱] . دانشجو دکتری مطالعات برنامه درسی شهید رجایی تهران، تهران، ایران. lotfi hz0314@yahoo.com
[۲] . دکتری علوم تربیتی، دانشیار دانشگاه شهید رجایی تهران، تهران، ایران.
[۳] . دانشجو دکتری مطالعات برنامه درسی دانشگاه آزاد ساری، مازندران، ایران.

بررسی اثربخشی نظارت آموزشی بر رشد حرفه‌ای معلمان و کیفیت آموزش

محمدعلی کاظمی تبار[۱]

چکیده

تحوّلات سریع جهان امروز توجه بیش از پیش به ارتقای آموزش و پرورش را می‌طلبد و ازآنجا که مهم‌ترین رکن تعلیم و تربیت رسمی، معلمان هستند، توجه به رشد حرفه‌ای آنان، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. در این راستا یکی از مهم‌ترین عوامل، نظارت آموزشی به معنای دقیق و نوین آن است؛ زیرا نظارت، حلقه اتصال بین حرف و عمل و سیاست گزاری و اجراست که متأسفانه مغفول مانده یا به شکل سطحی، انجام شده است. فرضیه پژوهش حاضر این است که نظارت آموزشی به معنای واقعی و بر اساس سند تحول بنیادین، عاملی تعیین‌کننده در رشد حرفه‌ای معلمان است؛ اما سوال اصلی پژوهش پیش رو، این است که نظارت آموزشی از چه زمانی، چگونه و به چه میزانی در رشد حرفه‌ای معلمان اثرگذار است؟ این تحقیق که به روش تحلیلی توصیفی انجام شده است، نشان می‌دهد، نظارت آموزشی اگر از زمان جذب داوطلبان تربیتِ معلم، به شکل درست، آغاز شود و طول دوران تحصیل و پس از دانش‌آموختگی نیز، در زمینه‌های گوناگون تربیتی، علمی، روان‌شناسی و ... به شکل جدی ادامه یابد، می‌تواند کمک شایانی به رشد حرفه‌ای معلمان نموده و با فراهم آوردن زمینه ارتقای آنان، کیفیت آموزش و پرورش را تا حدّ چشمگیری بهبود بخشد.

کلیدواژه‌ها: *نظارت آموزشی، اثربخشی، رشد حرفه‌ای، معلمان*

[۱] . دکترای معارف، استادیار گروه معارف اسلامی دانشگاه فرهنگیان تهران، ایران. makt1972@gmail.com

تبیین الزامات به‌سازی معلمان مدارس بر مبنای رویکرد شایستگی‌های حرفه‌ای در مدارس ابتدایی استان اصفهان

لیلا مقتدایی[۱]، مریم تاجی[۲]

چکیده

هدف: با توجه به اینکه شایستگی‌ها و مهارت‌های معلمان در کارآمد بودن معلمان و در نتیجه تحقق اهداف مدرسه و نظام آموزش و پرورش نقش اساسی ایفا کند، لازم است معلمان مقطع ابتدایی که برای تعلیم و تربیت کودکانی که به نوعی بالقوه مدیران و مسئولان آینده جامعه هستند بیش از پیش خود را با انواع شایستگی‌ها تجهیز کنند. لذا پژوهش حاضر با هدف یافتن میزان ارتباط هریک از ابعاد اصلی شایستگی‌های حرفه‌ای با مؤلفه‌های اصلی بهسازی معلمان در مدارس ابتدایی استان اصفهان صورت گرفته است. روش: پژوهش حاضر از نوع کاربردی و روش پژوهش از نوع زمینه‌یابی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه معلمان ابتدایی در مدارس استان اصفهان است. گردآوری داده‌ها توسط مطالعه ادبیات تحقیق، مصاحبه با خبرگان و پرسشنامه صورت گرفت که داده‌های حاصل با استفاده از آزمون همبستگی و تکنیک فرایند تحلیل شبکه‌ای و به کمک نرم‌افزارهای SPSS و Super Decisions مورد تحلیل قرار گرفته است. یافته‌ها: نتایج تحقیق نشان می‌دهد که بعد «مهارت» در رتبه نخست و ابعاد «نگرش‌ها و رفتارها»، «ویژگی‌های شخصیتی»، «دانش» و «توانایی» به ترتیب در رده‌های دوم تا پنجم مرتبط‌ترین ابعاد شایستگی‌های حرفه‌ای در بهسازی معلمان مدارس ابتدایی قرار می‌گیرند

کلیدواژه‌ها: *بهسازی معلمان، شایستگی‌های حرفه‌ای، مدارس ابتدایی، فرایند تحلیل شبکه‌ای*

---

[۱] . دکترای علوم تربیتی، استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.
[۲] . دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

نقش آموزش و به‌سازی نیروی انسانی در آموزش و پرورش

احسان کشت‌ورز کندازی[۱]

چکیده

هدف از نگارش مقاله حاضر، بیان نقش آموزش و بهسازی نیروی انسانی در آموزش و پرورش است و سعی شده است ابتدا مفاهیم ارائه و سپس تجزیه‌وتحلیل شوند و در پایان پیشنهادهایی ارائه می‌گردد. در دستگاه آموزش و پرورش که هدف آن تربیت و تعلیم نسل آینده است و به جهتی در فراهم‌سازی نیروی کار آموزش‌دیده نیز عمل می‌نماید، عناصر و عوامل چندی تأثیرگذار و نقش‌آفرین هستند که از میان آنها نقش معلم از همه مهم‌تر است. یکی از مؤثرترین و مهم‌ترین منابع سازمان، نیروی انسانی هست که اگر تربیت شده و توانا باشد می‌تواند سازمان را پویا و منابع متنوع و فراوانی را برای سازمان خود فراهم نماید. آموزش همواره به‌عنوان وسیله‌ای مطمئن در جهت بهبود کیفیت عملکرد و حل مشکلات مدیریت مدنظر قرار می‌گیرد و فقدان آن نیز یکی از مسائل اساسی و حاد هر سازمان را تشکیل می‌دهد و باعث رکود سازمان می‌شود. آموزش یک وظیفه اساسی در سازمان‌ها و یک فرآیند مداوم و همیشگی است و موقت و تمام‌نشدنی نیست. کارکنان در هر سطحی از سطح سازمان اعم از مشاغل ساده یا مشاغل پیچیده (مدیر یا زیردست) محتاج آموزش و یادگیری و کسب دانش و مهارت‌های جدید هستند و باید همواره برای بهتر انجام دادن کار خود از هر نوع که باشد روش‌ها و اطلاعات جدیدی کسب نمایند و مضافاً اینکه هر وقت شغل کارکنان تغییر پیدا کند، لازم است اطلاعات و مهارت‌های جدیدی برای ابقای موفقیت‌آمیز وظایف شغل مربوطه را فرابگیرد.

کلیدواژه‌ها: *آموزش، بهسازی نیروی انسانی، اثربخشی، توسعه سازمان، کارایی.*

[۱] . دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان شیراز، شیراز، ایران. kheshtvarzehsan@gmail.com

آموزش و به‌سازی معلمان با ایجاد رویکرد یادگیری مادام‌العمر

صرفناز باقری[۱]، علی فتحی[۲]، لیلا طالب‌زاده[۳]

چکیده

یادگیری مادام‌العمر نیاز ضروری معلمان قرن ۲۱ است و نباید به‌عنوان کالای لوکس به آن نگریست. این اصطلاح چیزی بیش از آموزش و پرورش یا آموزش بزرگسالان است. اصطلاح یادگیری مادام‌العمر در صورتی امکان‌پذیر است که فرصت آموزشی برای همگان در دسترس باشد و این موضوع مختص نخبگان نباشد. یادگیری مادام‌العمر کسب یک عادت و ایجاد یک طرز تفکر در معلمان است. یادگیری مادام‌العمر چالشی برای درک، دریافت و پشتیبانی ابعاد مهم یادگیری جدید از جمله یادگیری خودگردان، یادگیری برای تقاضا، یادگیری مشارکتی و یادگیری سازمانی است. برای حمایت از این رویکردها به رسانه‌های جدید و تکنولوژی نوآورانه نیاز است. نظریه‌ی یادگیری مادام‌العمر نیازمند انجام تغییرات عمیق و پرشتاب و ایجاد چارچوب جدید در ماهیت کار و آموزش معلمان دارد. در این مقاله ابتدا مسائل مربوط به یادگیرندگان در جامعه‌ی اطلاعاتی مورد بحث قرار گرفته است و سپس الگوی آموزش و یادگیری مادام‌العمر برای معلمان بحث شده است در ادامه نیازها و رویکردهای مختلف و مهارت‌های لازم جهت تبدیل شدن به یادگیرنده مادام‌العمر در این حوزه توصیف شده است. ابعاد این الگو در سه حوزه دانش شامل ارتباط و تفکر انتقادی، مهارت شامل مدیریت کلاس درس، مهارت‌های درون فردی، یکپارچه‌سازی دانش و یکپارچه‌سازی تکنولوژی و موقعیت شامل آگاهی فرهنگی و عمل فکورانه بحث شده است.

کلیدواژه‌ها: *بهسازی معلمان، یادگیری مادام‌العمر، تفکر انتقادی، مهارت‌های درون فردی، عمل فکورانه*.

[۱]. سرپرست پردیس فاطمه الزهرا دانشگاه فرهنگیان، ایران. s.baghari@cfu.ac.ir
[۲]. دانشجوی دکترا، دانشکده‌ی دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

موانع به‌سازی معلمان ابتدایی استان فارس: پژوهشی کیفی

زهرا سرچهانی[۱]، مجتبی سرچهانی[۲]، عباس حسین زاده[۳]

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی موانع بهسازی معلمان ابتدایی استان فارس بود، پژوهش از نظر هدف کاربردی بود و با رویکرد کیفی انجام گرفت. مشارکت‌کنندگان بالقوه معلمان مدارس ابتدایی استان فارس باسابقه بیش از پانزده سال تدریس در دوره ابتدایی بودند که ۱۷ نفر از آنان به شیوه هدفمند (نظری) به‌عنوان مشارکت‌کنندگان نهایی انتخاب شدند. داده‌ها با مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته و عمیق گردآوری و به شیوه تحلیل محتوا مورد کاوش قرار گرفت، روایی و پایایی داده‌ها با استفاده از حلقه‌های بازخورد و نظرات خبرگان غیر شرکت‌کننده در پژوهش بررسی و تائید شد. نتایج تحلیل داده‌ها پس از دو مرحله کدگذاری، حاکی از ۲۶ مقوله کلی بود که موانع بهسازی معلمان ابتدایی را در سه حوزه موانع فردی، سازمانی و برون‌سازمانی، طبقه‌بندی می‌نماید. موانع فردی شامل، انگیزه پایین، عدم باور به لزوم بهسازی، عدم اطمینان به برنامه‌ها، نداشتن وقت کافی در استفاده از برنامه‌ها، برآورده نشدن نیازهای حرفه‌ای، پنهان نمودن ضعف علمی، نگاه سنتی به فرایند یاددهی و یادگیری، حقوق و مزایای کم، مقاومت در برابر تغییر، ناامیدی از ارتقاء شغلی، موانع سازمانی شامل: فرهنگ‌سازمانی نامناسب، جو مسموم، پشتیبانی ضعیف مدیران ارشد، قوانین و مقررات دست و پاگیر، مدرسان ناکارآمد، عدم نیازسنجی از نیازهای فردی و حرفه‌ای، پایین بودن سطح کیفی تجهیزات و امکانات محیطی، فقدان بودجه مناسب، ضعف در محتوای برنامه‌ها، عدم نظارت و بازخورد مفید، نامناسب بودن زمان برگزاری دوره‌ها، تدریسِ خارج از حوزه تخصصی خود، موانع برون‌سازمانی شامل، تنزل مقام اجتماعی معلم در جامعه، سیاست‌های کلی آموزشی، نگاه مصرفی به آموزش و پرورش و تبعیض بین سازمان‌ها، از جمله مقوله‌های به دست آمده بود.

کلیدواژه‌ها: *بهسازی، معلمان، موانع فردی، موانع سازمانی، موانع برون‌سازمانی*

[۱] . دکتری مدیریت آموزشی، شیراز، فارس. ایران. z_sarchahani@yahoo.com
[۲] . کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، شیراز، فارس، ایران.
[۳] . کارشناسی ارشد مدیریت و برنامه‌ریزی درسی، شیراز، فارس، ایران.

ارزیابی عملکرد گروه‌های آموزشی دبیرستان‌های شهر تهران بر اساس مدل کرک پاتریک

محدثه سادات بنو فاطمه[1]

چکیده

بررسی جایگاه علوم انسانی در نظام ارزش‌گذاری و سیستم آموزشی ایران از اهمیت خاصی برخوردار است؛ زیرا آنان که در سیستم آموزشی ایران تحصیل کرده‌اند، سپس سیستم آموزش عالی یکی از کشورهای پیشرفته را نیز آزموده‌اند، به‌خوبی در می‌یابند که از مهم‌ترین وجوه تمایز بین دو سیستم، تفاوت جایگاه و ارزش علوم انسانی است. هدف این پژوهش ارزیابی عملکرد گروه‌های آموزشی حوزه علوم انسانی دبیرستان‌های شهر تهران با توجه به مدل کرک پاتریک در ۴ سطح (واکنش، رفتار، یادگیری و نتایج) است. جامعه آماری کلیه معلمین گروه‌های آموزشی مدارس شهر تهران بودند و حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۳۵۹ نفر تعیین گردید که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای از میان معلمین عضو گروه‌های آموزشی حوزه علوم انسانی دبیرستان‌های شهر تهران انتخاب شدند. جهت گردآوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته که چهار سطح فوق را می‌سنجد، استفاده شد. روایی صوری و محتوایی توسط ۱۵ نفر از صاحب‌نظران مورد تائید قرار گرفت و پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ در ۴ سطح (واکنش، رفتار، یادگیری، نتایج) به ترتیب ۰/۸۲۳، ۰/۷۹۵، ۰/۸۶۱ و ۰/۷۴۲ محاسبه شد. روش مطالعه، توصیفی و از نوع پیمایشی است و افزون بر شاخص‌های توصیفی، برای تحلیل داده‌ها از آزمون‌های t تک گروهی، t مستقل، تحلیل واریانس چندمتغیره و رگرسیون استفاده شده است. نتایج آزمون t تک گروهی نشان داد عملکرد گروه‌های آموزشی حوزه علوم انسانی با توجه به مدل کرک پاتریک در چهار سطح مورد مطالعه مناسب است. همچنین نتایج آزمون t مستقل و تحلیل واریانس چند متغیره نشان داد عملکرد گروه‌های آموزشی بر اساس مدل کرک پاتریک و همچنین در سطوح مختلف، در زنان و مردان تفاوت معنی‌داری دارد. در نهایت نتایج رگرسیون نشان داد سابقه کار پیش‌بینی کننده عملکرد گروه‌های آموزشی بر اساس مدل کرک پاتریک است.

کلیدواژه‌ها: *ارزیابی عملکرد، گروه‌های آموزشی، مدل کرک پاتریک*

[1] . دانشجوی دکتری مطالعات برنامه درسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران. banoofatemehmohadeseh@gmail.com

بررسی وضعیت بالندگی حرفه‌ای مدیران مدارس ابتدایی شهر شیراز

زهرا سرچهانی[۱]، حشمت اله زارع[۲]

چکیده

هدف از انجام پژوهش بررسی وضعیت بالندگی حرفه‌ای مدیران مدارس ابتدایی شهر شیراز بود. پژوهش حاضر کاربردی از نوع توصیفی بود. جامعه آماری کلیه مدیران مدارس ابتدایی شهر شیراز بود، با توجه به جدول مورگان و با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای تعداد ۲۷۰ نفر به‌عنوان نمونه آماری انتخاب گردید. ابزار مورد استفاده پرسشنامه محقق ساخته بالندگی حرفه‌ای با ۵۸ گویه بود. روایی پرسشنامه با استفاده از روایی محتوایی و روایی سازه بررسی و مورد تائید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از آلفای کرونباخ مورد بررسی و مقدار ۰/۹۱ به دست آمد. به منظور پاسخ به سوال پژوهش از آزمون T تک نمونه‌ای استفاده شد. نتایج تجزیه‌وتحلیل اطلاعات نشان داد بالندگی حرفه‌ای مدیران مدارس شهر شیراز در حد متوسط است. در واقع مدیران مدارس شهر شیراز نیازمند ارتقای کیفیت مهارت‌های حرفه‌ای خویش در جهت بهبود بالندگی می‌باشند.

کلیدواژه‌ها: *بالندگی حرفه‌ای، مدیران، مدارس ابتدایی*

[۱] . دکتری مدیریت آموزشی، مدرس دانشگاه فرهنگیان شیراز، فارس، ایران. z_sarchahani@yahoo.com
[۲] . کارشناسی ارشد مدیریت و برنامه‌ریزی. کارشناس نظارت بر فعالیت کانون‌های فرهنگی تربیتی وزارت آموزش و پرورش.

بررسی و ارزیابی عوامل مرتبط با کیفیت آموزش در پردیس فرهنگیان استان بوشهر

آیت سعادت طلب[۱]، امیر فرخ نژاد[۲]

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی و ارزیابی عوامل مرتبط با کیفیت آموزش در دانشگاه فرهنگیان استان بوشهر هست. جامعه آماری تحقیق کلیه اساتید دانشگاه فرهنگیان استان بوشهر در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بود که تعداد آنها برابر با ۱۶۳ نفر (۱۱۷ نفر مرد و ۴۶ نفر زن) است. روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی است. داده‌های موردنیاز از طریق پرسشنامه محقق ساخته از یک نمونه ۱۱۵ نفری از اساتید از طریق جدول کرجسی و مورگان و با شیوه نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند جمع‌آوری گردید. داده‌ها با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی مانند تحلیل واریانس چند متغیری (مانوا) و ضریب همبستگی پیرسون تحلیل شد. نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین هریک از عوامل شیوه تدریس اعضای هیئت‌علمی، ساماندهی محتوای آموزشی، تجهیزات و امکانات آموزشی، وضعیت دانشجو و وضعیت اعضای هیئت‌علمی با کیفیت آموزش در دانشگاه رابطه ضعیف و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل واریانس یک‌طرفه نشان داد که بین کیفیت آموزش در دانشگاه بر حسب سابقه‌ی خدمت تفاوت معناداری وجود دارد. نتایج حاصل از آزمون تحلیل واریانس چند متغیری نشان داد که بین کیفیت آموزشی دانشگاه و ابعاد آن از دیدگاه اساتید بر حسب سطح تحصیلات آنان تفاوت معناداری وجود دارد. ولی تفاوت مشاهده شده بین کیفیت آموزشی دانشگاه و ابعاد آن از دیدگاه اعضای هیئت‌علمی مرد و زن بر اساس نتایج آزمون تحلیل واریانس چند متغیری معنی‌دار نیست.

کلیدواژه‌ها: *ارزیابی، کیفیت آموزش، عوامل مرتبط با کیفیت آموزش*

[۱] . دکترای علوم تربیتی، استادیار دانشگاه خوارزمی. تهران، ایران. saadattalab2009@gmail.com
[۲] . دکترای علوم تربیتی، استادیار دانشگاه خلیج فارس، بوشهر، ایران.

رابطه بین عملکرد گروه‌های آموزشی با میزان رضایت تحصیلی دانشجویان پردیس فرهنگیان استان بوشهر

امیر فرخ نژاد[۱]، آیت سعادت طلب[۲]

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه بین عملکرد گروه‌های آموزشی با میزان رضایت تحصیلی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان استان بوشهر هست. جامعه آماری تحقیق کلیه اساتید و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان استان بوشهر در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ است که تعداد اساتید برابر با ۱۵۹ نفر (۲۰۰ نفر مرد و ۳۰ نفر زن) و تعداد دانشجویان برابر با ۹۶۷ نفر (۵۲۱ نفر مرد و ۴۴۶ نفر زن) است. نمونه آماری به تعداد ۳۹۰ نفر (۲۷۵ نفر دانشجو و ۱۱۵ نفر استاد) با استفاده از فرمول برآورد حجم نمونه کوکران و با شیوه نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای متناسب با حجم جامعه آماری انتخاب گردید. روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی هست. داده‌های موردنیاز از طریق پرسشنامه استاندارد رضایت تحصیلی حسین و بمانی (۲۰۱۲) و پرسشنامه محقق ساخته عملکرد گروه‌های آموزشی جمع‌آوری و با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی مانند رگرسیون چند متغیری به روش هم‌زمان، آزمون t گروه‌های مستقل و ضریب همبستگی پیرسون مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج رگرسیون چندگانه نشان داد که ابعاد عملکرد گروه‌های آموزشی (عملکرد سازمانی و اجرایی، آموزشی و علمی، پژوهشی و اخلاقی و فرهنگی) بر رضایت تحصیلی دانشجویان تأثیر معناداری دارند. نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین عملکرد گروه‌های آموزشی با رضایت تحصیلی دانشجویان و هر یک از ابعاد آن (میزان رضایت دانشجویان از امکانات و تسهیلات آموزشی، برنامه درسی، تدریس و یادگیری، فضا و جو دانشگاه و امکانات و تسهیلات اداری) رابطه ضعیف و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین وضعیت تحصیلی دانشجویان و میزان رضایت تحصیلی آنان رابطه مستقیم و معناداری در سطح وجود دارد. نتایج حاصل از آزمون t گروه‌های مستقل نشان داد که بین عملکرد گروه‌های آموزشی از دیدگاه اساتید بر حسب تحصیلات اختلاف معناداری وجود دارد اما تفاوتی از حیث جنسیت بین دو گروه وجود نداشت.

کلیدواژه‌ها: *عملکرد گروه‌های آموزشی، رضایت تحصیلی دانشجویان، دانشگاه فرهنگیان*

[۱] . دکترای علوم تربیتی، استادیار دانشگاه خلیج فارس، بوشهر، ایران. farokhnejad_shu@yahoo.com
[۲] . دکترای علوم تربیتی، استادیار دانشگاه خوارزمی. تهران، ایران.

تحلیل تاثیر مدیریت دانش بر صلاحیت حرفه ای دانشجومعلمان با میانجی گری انگیزش(مطالعه موردی دانشگاه فرهنگیان پردیس بنت الهدی صدر اردبیل)

ثریا جباری [۱]

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر تحلیل تاثیر مدیریت دانش بر صلاحیت حرفه ای دانشجومعلمان با میانجی گری انگیزش می‌باشد. روش تحقیق این پژوهش توصیفی از نوع مقطعی و به لحاظ هدف کاربردی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانشجویان دانشگاه فرهنگیان پردیس بنت الهدی صدر اردبیل به تعداد ۲۳۶ نفر می‌باشد که نمونه‌ای به روش تصادفی و به حجم ۱۴۴نفر با توجه به جدول کرجسی و مورگان از بین جامعه آماری انتخاب میشود. داده‌های پژوهش با استفاده از پرسشنامه های استاندارد و محقق ساخته جمع آوری خواهد شد. روایی ابزار به شیوه محتوایی و از نظرات اساتید این حوزه مورد بررسی می‌شود. پایایی ابزار با استفاده از آلفای کرانباخ بررسی خواهد شد. داده‌های حاصل با روش‌های آماری توصیفی از جمله میانگین، و مدل سازی معادلات ساختاری جهت تعیین تاثیر متغیر مدیریت دانش و بررسی برازش مدل تدوین شده تجزیه و تحلیل خواهد شد. تلویحات کاربردی پژوهش با توجه به یافته‌های بدست آمده ارائه خواهد شد.

کلیدواژه‌ها: مدیریت دانش، صلاحیت حرفه ای، توانمندی، انگیزش.

[۱] . دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

نقش روش‌های تدریس در آموزش و به‌سازی معلمان

علیمحمد فلاح اندواری [۱]

چکیده

کارشناسان آموزش ریاضی معتقدند آنچه باعث بروز خطاهای ریاضی در دانش‌آموزان و یا دانشجویان می‌شود در سه عامل اصلی زیر دسته‌بندی می‌شوند: دانش‌آموزان و دانشجویان، پیچیدگی تکالیف ریاضی، معلم. یکی از دلایل دوری جستن دانش‌آموزان و دانشجویان از علوم پایه به خصوص ریاضی نحوه تدریس و برخورد معلم با درس ریاضی و دانش‌آموزان است. در این پژوهش که به صورت توصیفی انجام شده، روش‌های مختلف تدریس ریاضی بیان شده است. همچنین عوامل معلمان در تدریس نیز مورد بررسی قرار گرفته است. روش‌های مورد پژوهش عبارتند از : روش زبانی یا توضیحی، روش گفتگو یا سقراطی، روش مکاشفه‌ای یا اکتشافی هدایت شده، روش فناوری، روش بازی، روش آزمایشگاهی و روش حل مسئله. نتایج این پژوهش نشان داد که برای دانش‌آموزان با هوش متوسط روش فناوری و روش آزمایشگاهی، و برای دانش‌آموزان باهوش روش حل مسله و نیز برای دانش‌آموزان کم سن‌تر و نیز دانش‌آموزان با هوش پائینتر از متوسط روش توضیحی موثرتر است.

کلیدواژه‌ها: *روش‌های آموزش، بهسازی، ریاضی.*

[۱] . کارشناسی ارشد، مربی دانشگاه فرهنگیان. ایران. alimohamad.fallah@yahoo.com

یادگیری ترکیبی الگویی نوین بومی سازی شده در توسعه حرفه ای معلمان

سولماز نورآبادی[۱]، محبوبه فناخسرو[۲]

چکیده

امروزه مهمترین شاخص توسعه یافتگی، دانایی و بهره وری از فناوری و اندیشه انسانی محسوب می شود. نهاد آموزش و پرورش به عنوان متولی امر تعلیم و تربیت می تواند با تولید دانش و کاربرد بهینه آن در فرایند تعلیم و تربیت، موجب افزایش دانایی فراگیران و معلمان شود. از آنجا که مهمترین ماموریت آموزش و پرورش، تربیت نیروی انسانی توانمند و کارامد است، این سؤال مطرح می شود که «چگونه می توان با اتکاء بر فرهنگ و منابع بومی، راهکارهایی برای بهره مندی از فناوری های نوین در امر آموزش و تعیین مسیرهای تحول، ارائه نمود؟» جهت دستیابی به پاسخ این سؤال از روش توصیفی- تحلیلی استفاده شد. یافته ها حاکی از آن است که در حال حاضر با بکارگیری فناوری نوین اطلاعاتی و ارتباطاتی، علاوه بر آموزش های مجازی برخط بطور همزمان یا غیرهمزمان، نوع جدیدی از آموزش به نام یادگیری الکترونیکی ترکیبی شکل گرفته است که تلفیقی با کلاس های درس سنتی است و به قلمرویی اشاره می کند که در آن یادگیری سنتی و الکترونیکی هر دو برای آموزش فراگیران بکار می رود. با استفاده از اینترنت و سیستم های چندرسانه ای، می توان ابزارهای متنوعی برای بهبود کیفیت یادگیری و همچنین دسترسی سریع و آسان به منابع اطلاعاتی ارائه کرده و با فعالیت های رو در رو می توان عنصر تعامل را در آموزش مهیا نمود. پیرو نتایج بدست آمده آموزش مبتنی بر شبکه، فرصت های آموزشی را متحول نموده و ابزارهای توانمندی در اختیار معلمان و طراحان آموزشی قرار می دهد. بنابراین لازم است به منظور تهیه و تولید محتوای الکترونیکی و نیز اجرای پروژه های یادگیری الکترونیکی، در این عرصه قدم گذاشته و افق های آموزشی را در حوزه آموزش، گسترش داد.

کلیدواژه‌ها: *یادگیری ترکیبی، توسعه حرفه ای معلمان، فناوری اطلاعات و ارتباطات،الگوی نوین، بومی سازی.*

---

[۱] . دکترای تخصصی، استادیار دانشگاه شاهد، تهران، ایران. s.nourabadi@yahoo.com
[۲] . دکترای تخصصی، استادیار پردیس نسیبه دانشگاه فرهنگیان

رابطه هوش استراتژیک مدیران با عملکرد شغلی و موفقیت سازمانی کارکنان از دیدگاه کارکنان و اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان

کامران عیدی پور[۱]، یداله آزادی[۲]، معصومه بخیت[۳]

چکیده

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه هوش استراتژیک مدیران با عملکرد شغلی و موفقیت سازمانی کارکنان از دیدگاه کارکنان دانشگاه فرهنگیان است. روش تحقیق توصیفی و از نوع مطالعات همبستگی است. جامعه آماری این تحقیق را کلیه کارکنان و اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان و پردیس ها و مراکز استان تهران تشکیل می دهند. با استفاده از جدول نمونه گیری گرجسی – مورگان، تعداد نمونه تحقیق به صورت تصادفی ساده برابر ۲۵۰ نفر برآورد گردید. جهت اندازه گیری متغیرهای پژوهش، از پرسشنامه هوش استراتژیک با ۳۲ سوال، پرسشنامه عملکرد شغلی با ۱۶ سوال و است. برای بررسی از پرسشنامه موفقیت سازمانی استفاده شد. از آزمون تحلیل مسیر به کمک نرم اقزار لیزرل جهت آگاهی از ارتباط بین متغیر ها در جامعه مورد مطالعه استفاده شد. یافته ها نشان داد بین هوش استراتژیک مدیران با عملکرد شغلی کارکنان دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد. همچنین نشان داده شد که بین هوش استراتژیک مدیران با موفقیت سازمانی کارکنان دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد. این یافته‌ها بیانگر آن است که با افزایش هوش استراتژیک مدیران در سطح دانشگاه فرهنگیان، میزان عملکرد و موفقیت شغلی کارکنان و اعضای هیئت علمی افزایش می یابد. بر اساس نتایج این پژوهش هوش استراتژیک نقش زیادی در افزایش عملکرد و موفقیت شغلی کارکنان در جامعه آماری مورد بررسی داشته است، لذا مدیران و سیاست گذاران دانشگاه فرهنگیان می توانند با توجه ویژه به ابعاد هوش استراتژیک در سطح سازمان زمینه را برای بهبود عملکرد و موفقیت شغلی کارکنان فراهم نمایند و با عنایت به کارکنان و هم راستا کردن آن ها در جهت اهداف و فرهنگ سازمانی، سازمان ها را در رسیدن به اهداف خود یاری رسانند

کلیدواژه‌ها: *هوش استراتژیک، موفقیت سازمانی، عملکرد شغلی، دانشگاه فرهنگیان.*

[۱] . کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران. .eidipour_kamran@yahoo.com
[۲] . دکترای تخصصی، استادیار دانشگاه فرهنگیان تهران، ایران.
[۳] . دانشجوی دکترای مدیریت ورزشی دانشگاه رازی کرمانشاه، ایران.

طراحی الگوی بهبود مستمر عملکرد حرفه‌ای معلمان با تاکید بر الزامات زمینه‌ای و فرآیندی

اکرم صفری[۱]، رضا صبوری[۲]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناسایی نشانگان بهبود مستمر عملکرد حرفه‌ای معلمان در جهت تربیت معلمان کارآمد و دارای شایستگی های حرفه‌ای لازم، با رویکرد کیفی- پدیدارشناسی انجام شده است. مشارکت کنندگان با شیوه هدفمند (تعداد ۳۸ نفر) و از بین معلمان و دانشجومعلمان شهر تهران تا رسیدن به اشباع نظری انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته و عمیق گردآوری شدند. تحلیل داده‌ها با استفاده از تکنیک تحلیل محتوا انجام گرفت. کدهای بدست آمده در ۵ بعد و ۶۱ نشانگر طبقه‌بندی شدند. روایی بخش کیفی به‌وسیله بررسی توسط اعضا و خود بازبینی محقق انجام گرفت و پایایی کدگذاری‌های انجام‌شده نیز با استفاده از شاخص ثبات تایید شد. نتایج نشان داد که بهبود مستمر عملکرد حرفه‌ای معلمان شامل الزامات زمینه ای و فرایندی در دوره قبل از خدمت(دوره دانشجو- معلمی) و دوره حین خدمت(دوره معلمی و دوره معلم- دانشجویی) است. این الزامات شامل آموزش شایستگی محور، پرورش هوش فرهنگی، پرورش معلم مهارتی، تقویت شایستگی‌های جهانی و پژوهش محوری است و لازم است تا با توجه به نقش مهم دانشگاه فرهنگیان و آموزش و پرورش در تحقق این الزامات، همکاری و تعامل هر چه بیشتر بین این دو دستگاه صورت پذیرد.

کلیدواژه‌ها: *معلم مهارتی، آموزش شایستگی محور، هوش فرهنگی، پژوهش محوری، بهبود مستمر.*

[۱] دکترای مدیریت آموزشی دانشگاه خوارزمی ، مدرس دانشگاه فرهنگیان نسیبه تهران، ایران. safari138@yahoo.com
[۲] دانشجوی دکترا، مدرس دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران.

طراحی الگوی بهبود مستمر عملکرد حرفه‌ای معلمان

اکرم صفری[۱]، بیژن عبدالهی[۲]، رضا صبوری[۳]، بیتا عبدالحسینی[۴]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناسایی نشانگان بهبود مستمر عملکرد حرفه‌ای معلمان در جهت تربیت معلمان کارآمد و دارای شایستگی‌های حرفه‌ای لازم، با رویکرد آمیخته و از نوع متوالی انجام یافت. در بخش کیفی مشارکت کنندگان با شیوه هدفمند (تعداد ۳۸ نفر) و از بین معلمان و دانشجومعلمان شهر تهران تا رسیدن به اشباع نظری انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته و عمیق گردآوری شدند. تحلیل داده‌ها با استفاده از تکنیک تحلیل محتوا انجام گرفت. جامعه آماری در بخش کمّی شامل دانشجو معلمان رشته علوم تربیتی پردیس نسیبه تهران در سال ۹۶-۹۵ بودند که تعداد ۱۴۸ نفر با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شدند. تحلیل داده های کمّی با استفاده از آزمون فریدمن انجام گرفت. نتایج نشان داد که بهبود مستمر عملکرد حرفه‌ای معلمان شامل الزامات زمینه ای و فرایندی در دوره قبل از خدمت(دوره دانشجو معلمی) و دوره حین خدمت(دوره معلمی و دوره معلم دانشجویی) است. این الزامات شامل «آموزش شایستگی محور»، «پرورش هوش فرهنگی»، «پرورش معلم مهارتی»، «تقویت شایستگی‌های جهانی» و «پژوهش محوری» است، همچنین نتایج بررسی این ابعاد در دوره قبل از خدمت(دوره دانشجو معلمی) نشان داد که در بعد «آموزش شایستگی محور» نشانگرِ ساماندهی سیستم نظارت و ارزیابی و نظر سنجی به منظور شناسایی اساتید برتر، در بعد «پرورش هوش فرهنگی» نشانگرِ برخورداری مهارت های اجتماعی بالای مسئولان، اساتید و پرسنل دانشگاه، در بعد «پرورش معلم مهارتی» نشانگرِ امکان سازی سهل الوصول بازدید و حضور دانشجو معلمان از کلاس های مدارس، در بعد «تقویت شایستگی‌های جهانی» نشانگرِ ارتباط دانشگاه فرهنگیان با دانشگاه های مخصوص معلمان در دیگر کشورها و در بعد «پژوهش محوری» مشخص نمودن استاد راهنمای پژوهشی برای هر دانشجو، از ترم اول، دارای بالاترین رتبه بود.

کلیدواژه‌ها: *معلم مهارتی، آموزش شایستگی محور، هوش فرهنگی، پژوهش محوری، بهبود مستمر*

[۱] . دکترای مدیریت آموزشی از دانشگاه خوارزمی، مدرس دانشگاه فرهنگیان نسیبه تهران، ایران. safari138@yahoo.com
[۲] . دانشیار گروه مدیریت آموزشی دانشگاه خوارزمی تهران، ایران.
[۳] . دانشجوی دکترا، مدرس دانشگاه علوم انتظامی امین، ایران.
[۴] دانشجوی دکترای مدیریت آموزشی دانشگاه خوارزمی تهران، مدرس دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

محور پنجم
فناوری‌های نوین و تحول در تربیت معلم

تأثیر بکارگیری تابلوهای هوشمند مبتنی بر روش تدریس مشارکتی بر پیشرفت تحصیلی و نگرش نسبت به درس ریاضی دانش آموزان پایه سوم ابتدایی

هادی محمدپور[۱]، مریم طالب دوست[۲]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر بکارگیری تابلوهای هوشمند با استفاده از روش تدریس مشارکتی بر پیشرفت تحصیلی و نگرش نسبت به درس ریاضی دانش آموزان پایه سوم ابتدایی صورت گرفته است. این پژوهش نیمه آزمایشی و از نوع پیش‌آزمون- پس‌آزمون با استفاده از گروه کنترل به شمار می‌آید. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه ی دانش آموزان دختر پایه سوم ابتدایی بوده که از بین آنها به روش نمونه گیری خوشه ای تعداد ۵۰ دانش آموز انتخاب و به طور تصادفی در دو گروه آزمایش (۲۵ نفر) و کنترل (۲۵ نفر) قرار گرفتند. با استفاده از پرسشنامه نگرش نسبت به درس ریاضی و پیشرفت تحصیلی شرایط دانش آموزان مورد سنجش قرار گرفت. سپس دانش آموزان گروه آزمایش طی ۱۲ جلسه ۳۰ دقیقه ای با استفاده از تابلوهای هوشمند آموزش دیدندو پس‌آزمون به عمل آمد و نتایج به کمک آزمون T برای نمونه‌های مستقل و تحلیل کوواریانس مورد تجزیه وتحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد استفاده از فناوری های آموزشی از جمله تابلوهای هوشمند در بهبود پیشرفت تحصیلی و نگرش نسبت به درس ریاضی دانش آموزان پایه سوم ابتدایی نقش اثرگذاری دارد.

کلیدواژه‌ها *: تابلوهای هوشمند، پیشرفت تحصیلی، نگرش نسبت به درس ریاضی*

[۱]. دکتری مدیریت آموزشی ،رییس اداره آموزش و پرورش شهرستان گناباد ،استان خراسان رضوی hadi.m2008@gmail.com

[۲]. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم ارتباطات اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قوچان فرهنگی، معلم ، شهرستان قوچان

بررسی نقش معلم درآموزش مبتنی بر فناوری اطلاعات و تاثیرآن بر برنامه درسی دوره ابتدایی

میلاد قلی زاده[۱] ، الهه مقیمی[۲]

چکیده

بررسی نقش معلم درآموزش مبتنی بر فناوری اطلاعات و تاثیرآن بر برنامه درسی دوره ابتدایی ، این مقاله که به روش کتابخانه ای جمع آوری شده است ، برای درک بهتر موضوع، به نقش فناوری اطلاعات در برنامه ریزی درسی و ویژگی های برنامه درسی که با فناوری اطلاعات و ارتباطات آمیخته شده و همچنین نقش معلم که به عنوان محور اصلی آموزش مطرح می شود توجه شده است.مطالعات انجام گرفته بیانگر تاثیر فناوری اطلاعات بر افزایش انگیزه یادگیرندگان و فعال تر شدن فرآیند یادگیری در دوره ابتدایی است در ضمن مطالعات نشان داده اند که عواملی از قبیل معلم و دانش آموز ، محیط آموزشی ، نقش بسزایی در پذیرش فناوری اطلاعات دارند. پیشرفت های گوناگون در توانمندی های فناوری اطلاعات ، چهره آموزش را نسبت به دهه گذشته به سرعت متحول ساخته است. اتخاذ و اجرای فناوری اطلاعات یکی از روش هایی است که در فرایند یاددهی- یادگیری به منظور افزایش کیفیت شیوه های تدریس- یادگیری مورد استفاده قرار میگیرد. پذیرش فناوری اطلاعات و اجرای کارآمد آن می تواند، راه درک اهداف جدید آموزشی از جمله: توسعه آموزش مداوم، مهارت و توانایی درگیر کردن در ایجاد دانش مشارکتی و حل مسئله به یاری متخصصان در همه جای دنیا آید. اما زمانی کیفیت آموزش به وسیله ی فناوری اطلاعات و ارتباطات ارتقا میابد ،که معلمان دوره ابتدایی با شناخت کامل ویژگی ها و خصوصیات دانش آموزان دوره ابتدایی و همچنین خلاقیت و تسلط در امر آموزش مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات به این مهم جامه عمل بپوشانند.

کلیدواژه ها: *فناوری اطلاعات ، معلم ، برنامه درسی ،دوره ابتدایی ، محیط آموزشی، یادگیری الکترونیکی*

[۱] . دانش آموخته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان بابل .Miladteacher1373@gmail.com

[۲] . دانشجوی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان قائمشهر

تاثیر نرم افزار جئوجبرا بر آموزش ریاضی

مائده حسینی[۱] ، تارا علوی درزم[۲]

چکیده

در طی صد سال اخیر علم و تکنولوژی پیشرفت شگرف و چشم گیری داشته اند. ابزار آلات تکنولوژی مانند تلفن و تلوزیون و ... تغییرات زیادی کرده اند. محیط های اداری و سرگرمی و ... نیز تفاوت های زیادی با دهه های قبل دارند ولی آیا در مدارس تغییرات محسوسی وجود دارد؟ اکنون نیز مانند سال ها قبل معلم با استفاده از تخته سیاه و گچ تدریس کرده و دانش آموزان فقط گوش می کنند و فعالیت خاصی انجام نمی دهند و همه چیز را باید به صورت انتزاعی درک کنند و تنها حسهایی که درگیر یادگیری هستند شنوایی و بینایی است درس هندسه، یک درس تجسمی است. بسیاری از مطالب هندسه مانند هندسه سه بعدی، نیازمند این است که به صورت سه بعدی نشان داده شوند و تخته سیاهی که دوبعدی است، پاسخگوی آن نیست. بدیهی است که در عصر حاضر زندگی بشر تحت تاثیر فناوری اطلاعات است و تکنولوژی در هر زمینه ای تاثیر مفید و شگرفی داشته است پس باید از فناوری در آموزش در مدارس نیز استفاده کرد. چند رسانه ای ها به گسترش دانش در عصر اطلاعات کمک زیادی کرده اند. تصاویر گرافیکی نیز عضوی از نظام چند رسانه ای می باشند که در نرم افزارهای آموزشی وجود دارند و به دانش آموزان در درک مفاهیم ریاضی مانند هندسه کمک شایانی می کنند. یکی از نرم افزارهای آموزشی، نرم افزار جئو جبرا است که در این مقاله سعی شده است تاثیر این نرم افزار در درک بهتر درس هندسه توسط دانش آموزان نشان داده شود و کاربرد هایی که در حوزه آموزش هندسه دارد، بیان شده است.

کلیدواژه ها: *آموزش ریاضی، هندسه، جئو جبرا، ریاضیات پویا*

[۱]. دانشجو معلم دانشگاه فرهنگیان پردیس فاطمه الزهرا(س) تبریز رشته آموزش ریاضی. Maedeh.hosseini1377@gmail.com
[۲] . دانشجو معلم دانشگاه فرهنگیان پردیس فاطمه الزهرا(س) تبریز رشته آموزش ریاضی.

تربیت معلم و ارزشیابی عملکرد از طریق پوشهٔ کار الکترونیکی

ژینوس کشتکاری[۱] ، معصومه قدمیاری[۲]

چکیده

ازآنجایی که یکی از سازمان های مهم و اساسی در آموزش و پرورش هرجامعه ،سازمانی است که به تربیت معلمان می پردازد و معلمان به عنوان نقطهٔ آغاز هر تحول آموزشی و پرورشی می باشند، توجه به کیفیت بخشی برنامه های تربیت معلم ، همگام با عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات یک ضرورت است. ارزشیابی ، از جمله مؤثرترین ،تدابیری است که می تواند تسهیل کنندهٔ کیفیت بخشی به این امر باشد . روشهای مختلفی برای ارزشیابی وجود دارد که از آنجمله می توان به پوشهٔ کارالکترونیکی اشاره نمود . محتوای یک پوشهٔ کارالکترونیکی می تواند نمونه کارهای نوشتنی ، نوارهای ویدیویی ، کارهای هنری ، پروژه ها ، اظهار نظر های اساتید، مصاحبه ها ، ، نتایج آزمونها ، حل مسائل ، خود سنجی‌ها ، و هر گونه کار دیگری که نشانگر رشد مهارت ها و پیشرفت های یادگیرنده است، باشد. در این مقاله سعی شده است با روش توصیفی – تحلیلی ،به نقش پوشه های کار الکترونیکی در محیط تربیت معلم پرداخته شود. پوشه‌ها به صورت یک مجموعه کاری ذخیره شده الکترونیکی یا رزومه کاری ارائه شده می تواند برای اهداف اعتبار بخشی و اندازه گیری و ارزشیابی خروجی یادگیری دانشجویان تربیت معلم مؤثر واقع شود.

کلید واژه ها: *پوشهٔ کار الکترونیکی، تربیت معلم، ارزشیابی*

[۱] . دانشجوی دکترای مطالعات برنامه درسی دانشگاه آزاد تهران مرکزی،jkeshtkari@gmail.com
[۲] . دانشجوی دکترای مطالعات برنامه درسی دانشگاه آزاد تهران مرکزی، gah_ghadam@yahoo.com

طراحی آموزشی : آری یا خیر؟

محمد صادق اسکندری[۱] ، محمدجواد زاهدی[۲] ، مهدی باقری[۳]

چکیده

اصولا انسان با آموزش و یادگیری توانسته است پیشرفت های خود را فراگیر و توسعه ببخشد.بنابراین نیاز مُبرم هر جامعه بشری تهیه نظام آموزشی برای پیشرفت و تربیت آینده سازان و نسل آینده خود می باشد. نظام آموزشی بر پایه آموزش از سوی معلم و یادگیری از سوی دانش آموز ساخته شده است که گاهی اوقات ممکن است عکس این موضوع هم صادق باشد. در نظام آموزشی مهم ترین عامل، چگونگی انتقال دانش از مربی به متربی می تواند باشد و اگر در این راه مربی و معلم دارای یک نقشه راه برای آموزش باشد می تواند به هدف خود در آموزش و نظام آموزشی، راحت تر و سریع تر برسد. طراحی آموزشی به عنوان یک ابزار برای تحقق این خواسته معلم در نظام آموزشی و آموزش آن به دانشجو معلمان در دانشگاه فرهنگیان، انتخاب شده است. این ابزار با الگوهای متفاوت و با گذشت زمان توسط صاحب نظران علم برنامه‌ریزی و طراحی، ارائه شده است. ما در این مقاله می خواهیم به پرسش عنوان این مقاله و به بازکردن مفهوم طراحی آموزشی و نقاط ضعف و قوت آن همچنین با بیان مراحل اساسی آن بپردازیم و بررسی کنیم که آیا آموزش آن به دانشجومعلمان برای نظام آموزشی مثمر ثمر خواهد بود یا خیر که در پایان به این نتیجه رسیدیم که طراحی آموزشی بسیار میتواند مفید باشد در صورتیکه بتوانیم نقاط ضعف اساسی آن را تضعیف و نقاط قوت را تقویت کنیم.

کلیدواژه‌ها: *آموزش،طراحی آموزشی، نظام آموزشی، دانشجو معلمان، دانشگاه فرهنگیان*

[۱] . دانشجو کارشناسی آموزش ریاضی،دانشگاه فرهنگیان پردیس شهیدباهنراصفهان sadegheskandari1377@yahoo.com
[۲] . دانشجو کارشناسی آموزش ریاضی،دانشگاه فرهنگیان پردیس شهیدباهنراصفهان.
[۳] . دانشجو کارشناسی آموزش ریاضی،دانشگاه فرهنگیان پردیس شهیدباهنراصفهان.

مقایسه اثر بخشی آموزش از طریق تلفیق فناوری با روش سخنرانی در پیشرفت تحصیلی درس زیست شناسی

زهرا زارع[۱]، ماهرخ حسن زادگان[۲]، محمد صفاری بروجنی[۳]

چکیده

هدف این تحقیق شناخت تاثیر آموزش از طریق فناوری با تاکید بر استفاده از تابلوی هوشمند در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و مقایسه آن با روش سخنرانی در درس زیست شناسی است. روش این پژوهش، شبه آزمایشی در طرح دو گروهی مستقل(آزمایش و گواه)و با اجرای آزمون است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان پسر در حال تحصیل در پایه دهم رشته علوم تجربی دوره متوسطه دوم شهر بروجن در سال تحصیلی ۹۶-۹۵ می باشد. برای جمع‌آوری مبانی نظری و ادبیات تحقیق از روش اسنادی و برای ارزیابی فرضیه‌ها، از روش پرسشنامه(امتحان کتبی محقق ساخته) برای پیشرفت تحصیلی استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل و ارزیابی فرضیه‌ها از نرم‌افزار آماری $spss21$ و با توجه به نرمال بودن داده ها از آزمون پارامتریک تفاوت میانگین دو جامعه (T مستقل) استفاده گردید. یافته‌ها حاکی از تفاوت معنادار بین دانش‌آموزان گروه گواه و آزمایش از نظر پیشرفت تحصیلی درس زیست شناسی با استفاده از تابلوی هوشمند می‌باشد، این نتایج نقش واهمیت استفاده از فناوری به ویژه تابلوی هوشمند را به عنوان یک ابزار آموزش الکترونیکی در امر تدریس نشان می دهد.

کلید واژه ها: *فناوری اطلاعات، تابلوی هوشمند، انگیزش، پیشرفت تحصیلی، آموزش، زیست شناسی*

[۱]. استادیار گروه آموزش زیست شناسی ، دانشگاه فرهنگیان، تهران zahrazarebio@gmail.com
[۲]. استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران. mahrokh_th77@yahoo.com
[۳]. کارشناس ارشد آموزش زیست شناسی، دانشگاه فرهنگیان saffari.mohammad54@gmail.com

طراحی و تولید چند رسانه‌ای آموزش مهارت‌های ارتباطی بر اساس مدل اریک برن (TA) و تأثیر آن بر افزایش مهارت‌های اجتماعی دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان یزد

منصور دهقان منشادی[۱]، محمد صفار نیری[۲]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی تاثیر آموزش چند رسانه‌ای مهارت‌های ارتباطی براساس مدل اریک برن (TA) بر افزایش مهارت های اجتماعی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان در سال تحصیلی ۹۶-۹۵ انجام گرفت که تعداد آنها ۴۳۰ نفر بود. به این منظور تعداد۳۰ نفر دانشجویان خوابگاهی که از مهارتهای اجتماعی پایین‌تری برخوردار بودند به روش نمونه گیری خوشه ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند و به دو گروه آزمایش(۱۵دانشجو) وگروه کنترل(۱۵دانشجو) گمارده شدند. طرح پژوهش نیمه آزمایشی و از نوع پیش‌آزمون- پس آزمون با گروه کنترل بود. جهت جمع آوری داده‌ها از پرسش‌نامه شناسایی ارتباطات استفاده شدکه در پیش‌آزمون و پس‌آزمون توسط گروه آزمایش وکنترل تکمیل گردید. آموزش تحلیل رفتار متقابل طی هشت جلسه بر روی گروه آزمایش انجام گرفت و در این فاصله گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکرد. نتایج نشان داد که آموزش تحلیل رفتار متقابل به شیوه چند رسانه‌ای سبب افزایش رشد اجتماعی گروه آزمایش نسبت به گروه کنترل شد. با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان گفت رویکرد تحلیل رفتار متقابل روشی کارآمد در افزایش رشد اجتماعی دانشجویان است.

کلیدواژه‌ها: *چند رسانه‌ای، دانشجو معلمان، دانشگاه فرهنگیان، مهارت‌های اجتماعی، مهارت‌های ارتباطی*

[۱]. عضو هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان ، یزد ،ایران . mansoor.d.8@gmail.com
[۲]. کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی ، دانشگاه فرهنگیان، ایران، یزد.

جایگاه فناوری‌اطلاعات‌وارتباطات‌درطراحی برنامه‌درسی وتأثیر آن بریادگیری دانش‌آموزان مقطع‌ابتدایی

امین یوسفوند[۱]

چکیده

به منظوربررسی‌جایگاه فناوری‌های نوین(اطلاعات‌وارتباطات)در طراحی برنامه‌های درسی و میزان اثرگذاری آنان بر فرایند یاددهی‌ویادگیری پژوهش‌کنونی‌طراحی‌شد. در این پژوهش از روش کتابخانه ایی برای جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات‌موردنیاز بهره‌گرفته‌شده است‌که‌به‌وسیله آن برای‌درک بهتر موضوع، سیری‌براهمیت‌ونقش‌فناوری‌های‌نوین در برنامه‌ریزی درسی‌و ویژگی‌های آن از دیدگاه صاحب‌نظران حوزه تعلیم‌وتربیت‌که با این فناوری توأم گشته‌اند پرداخته‌شده است.کاربرد فناوری اطلاعات‌وارتباطات‌دربرنامه‌ریزی‌درسی‌درحکم‌ابزارشناختی‌و فکری به منظور طبقه‌بندی‌کردن آن‌هاست. این نوع طبقه‌بندی‌زمانی اهمیت پیدا می‌کندکه بخواهیم نقش فناوری‌های نوین را در فرایندتدریس و یادگیری، طراحی و انتخاب ابزارهای آن در فرایندآموزش مشخص سازیم.طبق یافته های‌حاصل از مطالعات صورت‌گرفته،مشاهده شد که تأثیر فناوری اطلاعات بر یادگیری دانش آموزان و درنتیجه انگیزه آنان‌در فرایند یادگیری دارای رابطه ایی مستقیم‌اندکه به عبارتی بیانگر اینست‌که باوجود فناوری‌های نوین فرایندیادگیری در یادگیرندگان حالتی پویاتر پیدا می کندو به جرات می‌توان گفت بیشترین بازدهی و اثرپذیری آن در مقاطع اولیه ازجمله مقطع دبستان به‌عنوان مرحله آغازین آموزشی‌در مدارس هست.در این سیستم عوامل‌دیگری ازجمله نقش معلم و دانش‌آموز، محیط آموزشی و... که به‌خودی‌خود دارای تأثیر بسزایی در پذیرش فناوری اطلاعات درامرآموزش دارند، دخیل هستند؛ به‌این‌ترتیب برای رسیدن به بیشترین ثمربخشی در یادگیری دانش آموزان از مطالب تدریسی‌درکلاس‌های‌آموزشی ضروری به نظر می‌رسدکه‌از روش‌های نوین درخلال‌ارائه مطالب در مدارس استفاده شود.

کلید واژه ها: *فناوری اطلاعات، برنامه درسی، مقطع ابتدایی.*

[۱]. دانشگاه فرهنگیان، لرستان، ایران. aminyou660@gmail.com

مبانی فناوری برنامه درسی در دانشگاه فرهنگیان

مرزبان ادیب منش[۱]، راضیه احمدی[۲]

چکیده

پژوهش حاضر به بیان وضعیت و نقش مبانی فناوری در حوزه تعلیم و تربیت و بررسی تأثیر این پدیده بر روی برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان می پردازد. موضوع بهره گیری از فناوری و ضرورت استفاده از آن در نظام تعلیم و تربیت به ویژه در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان و گسترش و تاثیر گذاری آن در نظام برنامه ریزی آموزشی و درسی دانشگاه فرهنگیان امری مهم و اساسی به نظر می رسد. این در حالیست که این امر هنوز به صورت منسجم در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان کشورمان ارائه نشده است، علاوه بر این در دنیای امروز فناوری رشد چشم گیری پیدا کرده و استفاده از ابزارها و فنون تکنولوژی فوق العاده در برنامه های درسی دانشگاه فرهنگیان دارای اهمیت هستند. در واقع می توان گفت که تمامی اقداماتی که در برنامه های درسی لحاظ می گردد با فناوری و تکنولوژی آمیخته شده است که این خود نشان از تاثیر چشمگیر فناوری اطلاعات در برنامه های درسی دانشگاه فرهنگیان دارد. جامعه آماری در این پژوهش عبارت است از نظام برنامه ریزی آموزشی و درسی دانشگاه فرهنگیان و حجم نمونه هم برنامه درسی آموزش فناوری در دانشگاه فرهنگیان را تشکیل می دهد که اطلاعات مورد نیاز بر اساس اساسنامه دانشگاه فرهنگیان از طریق اسناد و مدارک کتابخانه ای، جستجو در سایت آموزش و پرورش و گزارش های تحقیقی گردآوری شده است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که پدیده فناوری اطلاعات این توانایی را دارد که نه به عنوان یک ابزار بلکه به عنوان یک زمینه ساز تحول و نوآوری در کار آموزش مطرح شود. در پایان نیز جهت بهبود وضعیت فناوری در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان پیشنهاد می شود: دوره های آشنایی و کاربرد فناوری اطلاعات در برنامه درسی دانشجو-معلمان ارائه شود که در این زمینه لازم است ابتدا صلاحیت های لازم بهره‌گیری از فناوری اطلاعات در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان تعریف شود، بر این اساس مراکز دانشگاه فرهنگیان باید از نظر ساختاری با این فناوری تجهیز شوند و امکان بهره گیری از اینترنت در برنامه های درسی دانشگاه فرهنگیان فراهم شود.

کلید واژه ها: *فناوری اطلاعات، برنامه درسی، دانشگاه فرهنگیان، نظام آموزشی.*

---

[۱]. دانش آموخته دکتری برنامه ریزی درسی، دانشگاه اصفهان، مدرس دانشگاه فرهنگیان کرمانشاه marzbaneadib@yahoo.com
[۲]. کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی، کرمانشاه، ایران.

امکان سنجی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) درفراینده یاددهی و یادگیری

حسین احمدی مقدم[۱] ، مقصود احمدی مقدم[۲] ، محمد تقی حیدری[۳]

چکیده

هدف این پژوهش امکان سنجی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایند یاددهی و یادگیری بوده و، جامعه آماری آن شامل۱۱۰۰۰، دانش آموزان و ۳۶۴نفر عوامل آموزشی دوره پیش‌دانشگاهی شهر زنجان که ازمیان آن‌ها بر اساس جدول تعیین حجم نمونه کوکران تعداد ۳۷۱نفر دانش‌آموز و از عوامل آموزشی۱۸۷ نفر با روش تصادفی ساده چند مرحله‌ای، به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند. روش پژوهش به کار رفته توصیفی پیمایشی و از نظر زمانی یک مطالعه مقطعی و ابزار اندازه-گیری پرسشنامه می‌باشد،که روایی آن توسط متخصصان تائید شده و پایایی نیز از طریق ضریب آلفای کرانباخ محاسبه شد، که مقدار ۳۰/۸۶بدست آمد و چون بالاتر از ./۶ بوده، می‌توان نتیجه گرفت که ابزار از پایایی مناسبی بر خوردار می‌باشد.در این مطالعه، امکان سنجی در پنج محور (سواد کامپیوتری، قوانین و مقررات، تولید محتوای آموزشی و نرم افزاری، زیر ساخت‌های سخت‌افزاری و تجهیزاتی، نگرش عوامل آموزشی) مورد بررسی قرار گرفت و یافته‌های نشان داد که کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات درجامعه مورد مطالعه از نظر (سواد کامپیوتری، قوانین و مقررات، تولید محتوای آموزشی، زیر ساخت‌های سخت-افزاری و نرم‌افزاری، نگرش عوامل آموزشی) برای اجرای فناوری اطلاعات وارتباطات در فرایند یاددهی و یادگیری، معنی دار بوده و زمینه اجرای آن فراهم می باشد.

کلید واژه‌ها: *فناوری اطلاعات و ارتباطات، یاددهی و یادگیری، عوامل آموزشی، امکان سنجی.*

[۱] . کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان(آموزگار پایه پنجم)، ماهنشان، زنجان، ایران. hosseinahmadi@gmail.com
[۲] . کارشناسی آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان(آموزگار)، زنجان، ایران.
[۳] . استادیار، گروه جغرافیا، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران.

بخش های گمشده در برنامه درسی تربیت معلم در عصر اطلاعات و دانش

جواد حاجی علی‌زاده[۱]، افشین میرزالو[۲]

چکیده

قرن بیست‌و یکم، قرن پشت سر گذاشتن جامعه صنعتی و وارد شدن به جامعه‌ای جدیدی با عنوان جامعه اطلاعات ودانش است. این عصر جدید تغییراتی رادرپارادایم در تدریس، یادگیری، ترکیبات متنوع جمعیت دانشجویی و تغییر انتظارات در مورد کیفیت آموزش طلب‌می‌کند. در این عصر در غیاب برنامه‌های توسعه حرفه‌ای، معلمان سردرگم می‌شوند و انتظار دارند که خودشان ازطریق آزمون و خطا یاد بگیرند که چگونه آموزش خود را به تنهایی بهبود بخشند، و به طور فردی به دنبال توسعه حرفه‌ای مورد نیاز باشند. ولی در دوره آموزشی جدید، آزمایش وخطا درآموزش، باید فراموش شود زیرا برنامه‌های توسعه حرفه‌ای نمی‌تواند این روش قدیمی را بپذیرد. مقاله حاضر با هدف ارائه الگویی برای آموزش معلمان وتوسعه حرفه‌ای آنها، پر اهمیت نشان دادن تحلیل نیازها و ادغام تجزیه و تحلیل نیازها با فناوری اطلاعات و ارتباطات در برنامه‌های آماده سازی معلمان می‌باشد که به شیوه‌ی مروری-کتابخانه‌ای نگارش یافته شده است. نتایج اصلی این پژوهش نشان دادکه ادغام تجزیه و تحلیل نیازها با فناوری‌اطلاعات و ارتباطات می‌تواند یادگیری و پیشرفت‌های حرفه‌ای معلمان را با ایجاد فرصت‌هایی برای خلق ایده‌های جدید ازطریق برنامه‌های آموزشی آنها، افزایش دهد. زیرا معلمانی که خوب مورد تربیت و آموزش قرار می‌گیرند، باعث ارتقاء و پیشرفت دانش آموزان می‌شوند.

کلید واژه ها: *آموزش معلمان، تجزیه و تحلیل نیازها، فناوری اطلاعات و ارتباطات، توسعه حرفه‌ای*

[۱]. استادیار گروه تربیت حرفه ای، دانشگاه فرهنگیان، ایران. j.h.alizadeh2010@gmail.com

[۲]. دانشجو معلم ، دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، ایران.

آموزش مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا): حلقه مفقوده نظام تربیت معلم ایران با تأکید بر برنامه درسی در دوره آموزش ابتدایی

عباس قاسمیان[۱]،علی دلقندی[۲]

چکیده

استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) درفرایند یاددهی-یادگیری می تواند به ارتقاء و بهبود کیفیت تدریس ونیز دستاوردهای نظام آموزشی منجر گردد. وضعیت نظامهای آموزشی در جهان نشاندهنده توجه روز افزون به توسعه کاربرد (فاوا) در فرآیند تعلیم وتربیت است .یکی از عوامل اساسی موثردر این زمینه سطح مهارت ودانش معلمان می باشد.از آنجا که در حال حاضر وظیفه تربیت معلمان بر عهده دانشگاه فرهنگیان گذاشته شده است در این مقاله به بررسی وضعیت برنامه های درسی این دانشگاه پرداخته و میزان توجه به این مهم را با تاکید بر برنامه درسی کارشناسی آموزش ابتدایی مورد تحلیل قرار داده ایم. نتایج بررسی نشان می دهد از مجموع ۱۵۰ واحد درسی ارائه شده در این دوره تنها سه واحد درسی ارتباط مستقیم با کاربرد فاوا در آموزش دارد.ودرسایر دروس توجهی چندانی به توسعه وکاربست این موضوع نشده است.در ادامه راهکارهایی جهت برون رفت ازاین وضعیت ناکارآمد ارائه گردیده است .

کلید واژه ها: *آموزش وپرورش، فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا)، برنامه درسی، تربیت معلم*

[۱] . عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان. Ghasemian.ab@gmail.com
[۲] . عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان

فناوری اطلاعات و ارتباطات و به‌سازی مدرسه و معلمان

فاطمه جعفری کلیبر[۱]

چکیده

هرچه دنیا به سوی نوگرایی پیش می رود توجه و نیاز بشر به فناوری های نوینِ اطلاعاتی بیشتر مشهود و محسوس می شود . فضاهای مجازی خواه فرصت خواه تهدید جزو ضرورت های زندگی امروز خانواده ها شده است و البته این امر را هیچ کس انکار نمی کند . بی تردید مجهز شدن بر این سواد رایانه در عصر فناوری لازمۀ ناگزیر رشد علمی نسل هاست . در این دنیای الکترونیکی ، آحاد مردم جامعه سعی دارند با افزایش توان برخورداری خود از فضاهای مجازی هم دوش پیشرفت های پرشتاب ، حرکتی رو به جلو داشته باشند . آموختن دانش های نوین برای معلم و دانش آموز الزام و اجبار است چرا که مدارس و کلاس ها روز به روز بنا به اقتضا به امکانات الکترونیکی و ارتباطات نوین تجهیز می شوند و هرکس از این قافله فناورانه عقب بماند خود به خود از گردونه بیرون خواهد افتاد . هدف این مقاله ترسیم چشم انداز نسل آتی تکنولوژی است که نرخ رشد علمی و توان نیروی انسانی نهاد اثرگذار آموزش و پرورش را ارتقا و بهبود می بخشد . این پژوهش به روش توصیفی – کتابخانه ای صورت گرفته است .

کلیدواژه ها: *آموزش الکترونیکی، فضای مجازی، فناوری اطلاعات، مدرسه هوشمند، اساسنامه رویکرد انتقادی*

[۱] . دکترای تخصصی، مدرس آموزش و پرورش و دانشگاه فرهنگیان تبریز، تبریز، ایران jaffari3012@yahoo.com

فضای مجازی، راهکاری عملی برای برون رفت از چالش های درس پژوهی

رسول بهنام قراجلر[۱]؛ علی محمودلو[۲]؛ جعفر رجب زاده[۳]

چکیده

یکی از هدف های اساسی آموزش و پرورش هر کشوری بالا بردن منِ حرفه ای معلمان خـــــود بوده و هست. درس پژوهی که در واقع به نوعی تحقیق در تدریس می باشد، یکی از این راهکارهای مقتبس از آموزش و پرورش کشور ژاپن در چند سال اخیر می باشد که در تعدادی از کشور های جهان، اعم از غربی و شرقی به اجرا گذاشته شده و نتایج خوبی هم داشته است. ایران یکی از همین کشور هایی است که متولیّان آموزش و پرورش آن جهت بالا بردن من حرفه ای معلمان خود علاقه مند به استفاده از این شیوه ی پژوهی بوده است. نتایج جشنواره ها و همایش های برگزار شده در این خصوص حکایت از این دارد که این شیوه، بنابر دلایلی از جمله کمبود وقت معلمان، عدم حضور هر روزه ی اعضای گروه درس پژوهی در یک مدرسه و اعتراض اولیای دانش آموزان و حتی عدم همکاری اولیای مدرسه و ... با چالش هایی مواجه بوده که مانع برگزاری کیفی این مهم در مدارس می گردد. با این اوصاف، این مطالعه در صدد آن است که بتواند با طرح چگونگی استفاده‌ی بهینه از فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی، به رفع اغلب این چالش‌ها بپردازد. به همین جهت با انتخاب روش توصیفی- تحلیلی و با به کارگیری ابزار کتابخانه‌ای و سند کاوی، و مصاحبه با معلمان و مدیران مدارس، اقدام به جمع آوری داده‌ها نموده و طرحی برای تسهیل این مهم ارایه کرده است. نتایج مطالعه نشان داد که می توان با استفاده از شبکه های اجتماعی و با تشکیل گروه های درس پژوهی مجازی در سطح یک مدرسه یا چند مدرسه و یا بین مدارسِ نواحی و حتی بزرگتر و بیشتر از این ها حتی در سطح استان و کشور اقدام به برگزاری این پژوهش در تدریس نموده و به رفع چالش های آن اقدام نمود.

کلیدواژه ها: *درس پژوهی، فضای مجازی، شبکه‌های اجتماعی، رفع چالش‌ها*

[۱] . دکترای تخصصی استادیار مدیر گروه ادبیات r.3450306@gmail.com
[۲] . دکترای تخصصی استادیار دانشگاه فرهنگیان
[۳] . کارشناسی ارشد، مربی دانشگاه فرهنگیان